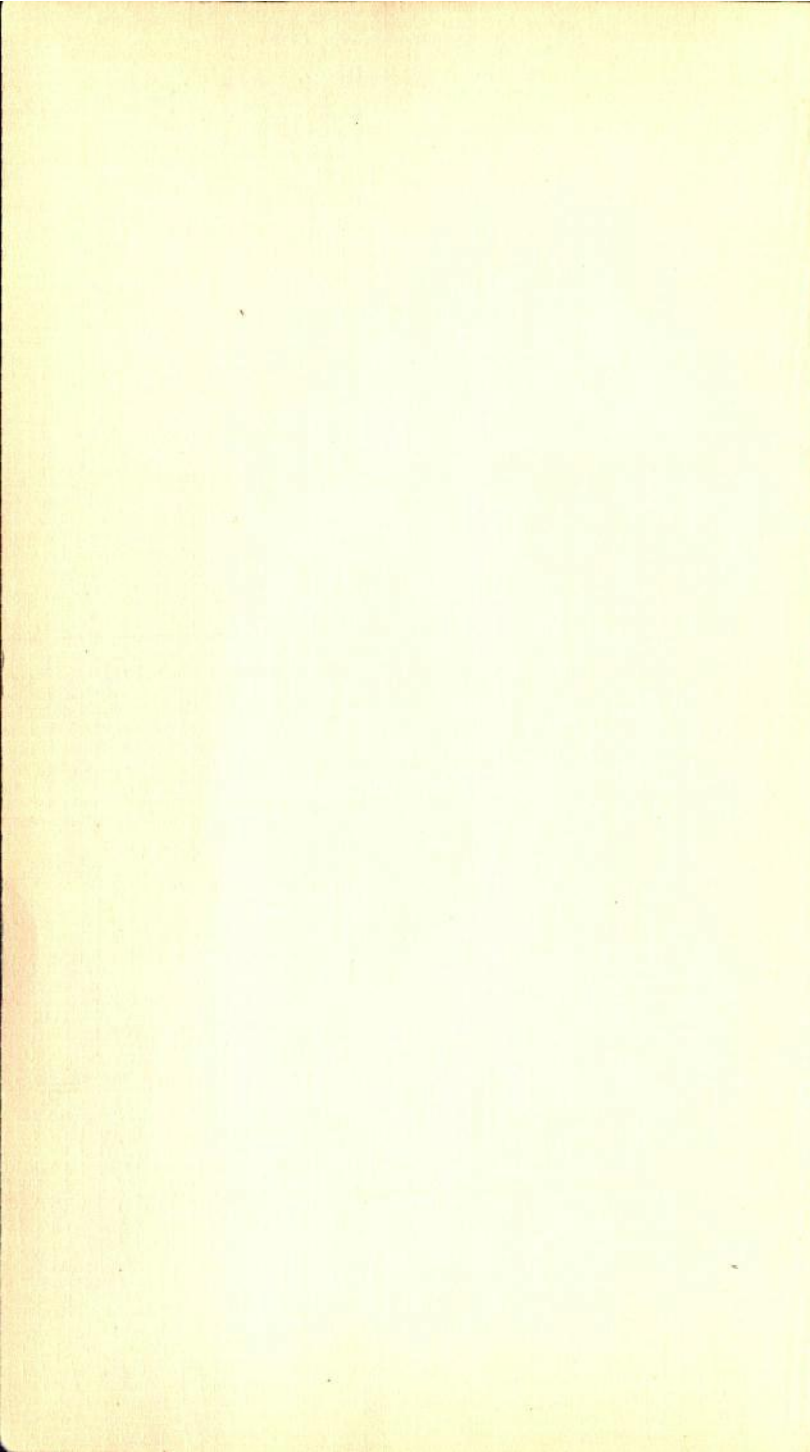

13254

~~NORSK RIKSKRINGKASTING
BIBLIOTEKET~~

Utgått av Biblioteket i
NORSK RIKSKRINGKASTING

KATALOGISERT

ET LIV I DIKT

NILS COLLETT VOGT

Dikte.
Familiens Sorg. Fortælling. Med en fortæle. Andet oplag.
Fra Vaar til Høst. Dikte. Andet oplag.
Musik og Vaar. Dikte.
Det dyre Brød. Dikte.
Harriet Blich. Fortælling.
Mennesker. Fortællinger. Andet oplag.
Fra Kristiania. Vers.
Septemberbrand. Dikte.
Paa Reise. Skildringer.
Dikte i Utvalg. Tredje oplag.
Spændte Sind. To Skuespil.
De Skadeskudte. Skuespil.
Moren. Skuespil.
Therese. Skuespil.
Hjemkomst. Dikte.
Smaa Breve fra Finmarken.
Karneval. Skuespil.
Levende og Døde. Smaa Portrætter og Skildringer.
Ned fra Bjerget. Dikte.
Vind og Bølge. Dikte.
Forbi er forbi. Fire smaa skuespil.
Fra gutt til mann. Et stykke selvbiografi.
Oplevelser.

NILS COLLETT VOGT

ET LIV I DIKT

ANNET OPLAG

~~NORSK RIKSKRINGKASTING
BIBLIOTEKET~~

OSLO 1943
FORLAGT AV H. ASCHEHOUG & CO.
(W. NYGAARD)

Utgått av Biblioteket i
NORSK RIKSKRINGKASTING

N12<100357611705

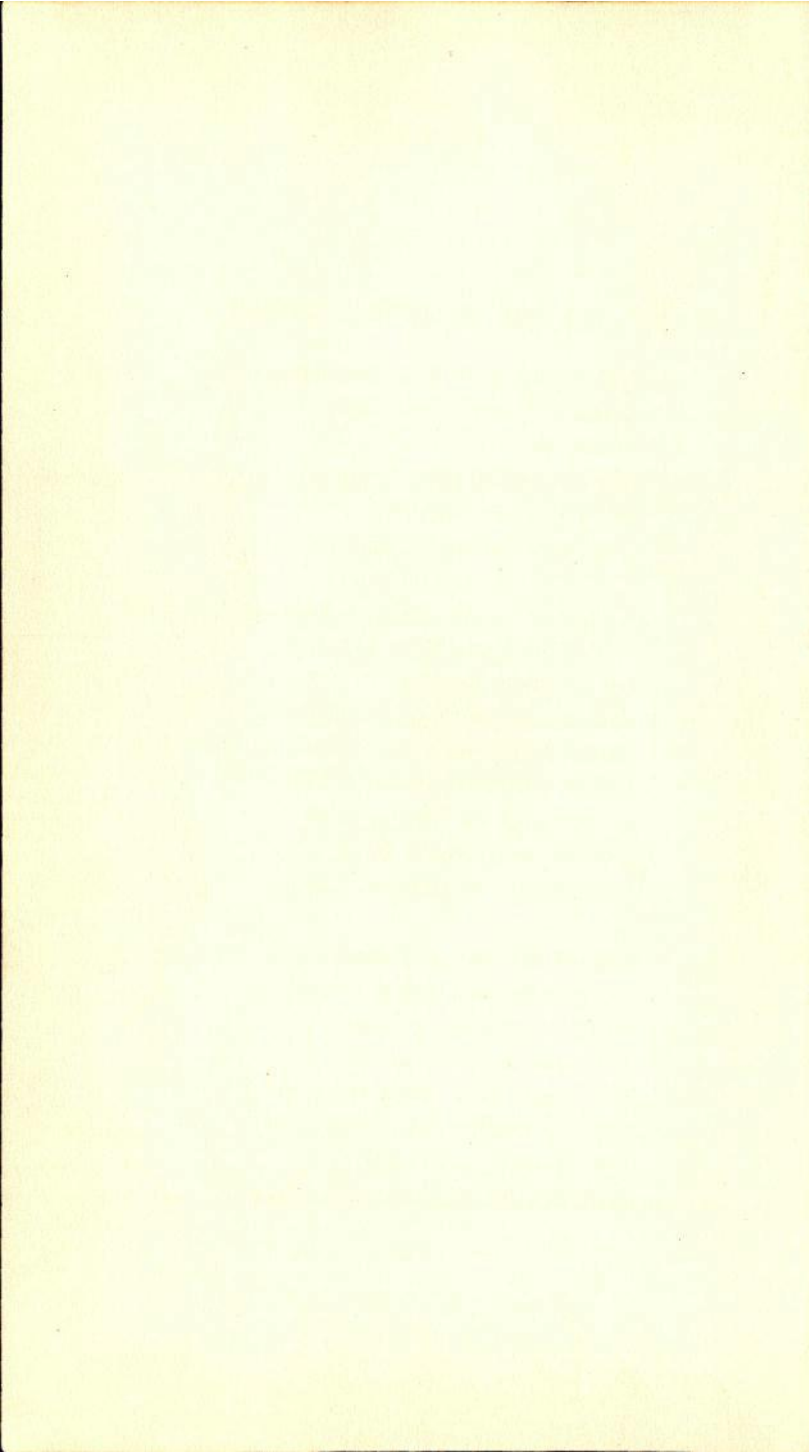
NRK
BIBLIOTEKET

Ex. 3 (mas) 75303

ex. 3

Printed in Norway
O. Christiansens Boktrykkeri

Til min Datter

Var jeg blot en gran i skogen -

Det er alt blit sent paa høsten.
Luften dirrer ikke mer.
Isblaa staar den nu og ser
paa de søileslanke birke,
der lik gule altarblus
lyser op i skogens kirke.

Naar saa vinterstormen kommer
- hele skogen farer sammen,
og de gule altarlys
slukkes ut ved første gys,
blade fyker om som gnister,
luften blekner, sneen falder, -
er det kun de høie graner,
der lik store, sorte faner
suser gjennom skogens haller.

Og da driver jeg i skogen,
og jeg hører vinden sukke,
slite i de gamle toppe,
tute om det svarte fjeld,
som staar like steilt deroppe.
Og jeg tænker med mig selv:
Du er intet skillingslys,
som det første gufs skal slukke!

Var jeg blot en gran i skogen,
som, naar vinterstormen kommer
— luften blekner, sneen falder —
suser gjennem skogens haller
lik en vidt utslagen fane,
til det grønnes næste sommer!

Sange

I.

Jeg gjemmer en undersøt drøm i mit hjerte,
og ingen vet det.

Der er ingen, som vet, at det svulmer herinde
lik sjøen, den blaa, for sommerens vinde.

Ingen.

Hver morgenstund vaakner jeg under dens tindrende
solstraalehvælv.

Hver aftenstund synker min sjæl i dens stjerneskin-
sitrende elv.

Og ingen vet det!

Jeg maa le, jeg maa le,
for det er dog for latterlig, at det er mig,
mig, som gaar her
smilende, nynnende, syngende, favnende
busker og trær,
at det er mig . . .

Der bruser vaar i mit gamle sind,
og jeg er din, og tænk *du* er min,
min!

II.

Sindet sødmefylt og ungt
og dog bristefærdig tungt,
tungt av drømme, som i trængsel
svulmer syknende av længsel —

lik en livsenstørstig knop,
naar den slaar sit øie op
og i vaarens lyse glæde
foldes ut for sol og væte.

III.

V
Jeg gaar i de sarteste vaarlængsler's følge.

Og se hvor jeg gaar,
der risler det vande, der lysner det busker,
som regntunge staar.

Jeg gaar i en verden av vaaknende kvad,
en anende verden, som lytter i halvdrømme.
aa, saa glad.

Min sjæl er et ny-
sprunget blad.

Min sjæl er som busken, der ydmykt har bøiet
sin krone mot jord.

Min sjæl er som draapen, der blinker i øiet
taknemmelig — stor.

Der speiler sig busker, der speiler sig trær,
men lysere, skjærere, speiler sig finere
end de er.

Der speiler du dig,
min hjertenskjær!

Du speiler ditt billed og smiler vemodig,
min hjertenskjær,
og mindes forundret vor kjærlighets vinter,
der synes saa nær.

Det funkler som taarer av blomsternes blik,
det suser i luften: En rislende, mumlende,
ø m musik.
Snart springer du ut
som min brud.

Aa ja, jeg er glad, jeg er gjenfødt som fuglen,
der pippet bak blad,
og dypt i min sjæl gaar en anende verden
av drømme og kvad.

Aa ja, jeg er glad! Hvad jeg elskede før,
det smiler mig til bak et skjælvende, bølge
taareslør.
Min vinter er fjern,
min vaar er nær.

IV.

Og blomsterne dufter og dufter dog ikke,
og sommeren bruser og bruser dog ikke.
Det dufter, det skinner,
og svalerne jager med solguld paa vingene
ind i vore minder.

Vore minder, vore minder,
de lister som drømme om sommerkveldene,
ruller mig med sig som sneskred fra fjeldene,
svimler mig ind i en sanseløs lykke.
Jeg kan ikke sove, jeg kan ikke sove,
skjønt søvngjengeraktig jeg raver i taaken
druken av hende og dog ikke vaaken.

Jeg lytter til bækken og hører den ikke,
smiler til blomsterne, sanser dem ikke,
stanser fortryllet og vet det slet ikke
og sanser dog alt, hver blomst og hvert straa,
dagen den yre og himlen den blaa,
hvælv av solstraaler over min lykke.

Og du smiler, du deilige!

V.

✓ I en kjole himmelblaa
saa jeg dig i drømme gaa,
til du var og blev forsvunden
lik et syn i morgenstunden.

Og du gik, min hjertenskjær,
under blomsterhvite trær,
mens den unge, solberuste
vaardag bruste, bruste, bruste.

Hvite blomster hvor du saa,
hvite blomster mot det blaa,
hvite blomster — om du kunde
kysse deres røde munde —

og i vaarens unge navn
ta dem jubel-vild i favn,
hele dagen synge, tralle,
drikke duften av dem alle!

Var du ikke selv maaske
blomst paa livets rike træ
i den første bleke rødme,
i den første fulde sødme?

Selv en blomst paa livets træ,
livets evigunge træ —
Aa, du kjendte, der var varme
mellem dine hvite arme!

Under blomstersnedde træer
gik du høi og slank og skjær.
Dagen bruste, solen skinnet,
vaarens fugler sang i sindet.

VI.

Ak, mens jeg ødet har mit beste eie
paa dunkle stier og paa vilde veie,
saa har i ly av rene dages stilhet,
av lyse nætters drømmefulde mildhet
dit væsens blomst skutt farvefine blade,
saa har *du* samlet, har du øket, vernet
og vaaket kjærlig om dig selv, du glade,
til du en sangfuld morgenstund stod færdig
og rakte henført armene mot livet.

Og jeg brøt blomsten. Men i smerte kjender
jeg mig saa ydmyk, ja, saa fattig, liten,
som naar i vaarrus alle kræfter trænges,
i vaarrus møtes, brytes eller sprænges

og bølger livets høisang over jorden.
Da kaster jeg mig hjertesyk i græsset,
da glitrer livets rikdom gjennom taaren,
da ønsker jeg, jeg var et fnugg i luften,
et fnugg, som suste nyfødt inn i vaaren.

VII.

Alt var dig, ja, alt var dig,
dagens jubel paa min vei,
dagen, da den skyløs heldet,
dagen, da den brast mot fjeldet.

Aa farvel, du lyse dag,
som du segner mat og svak,
rosen, rosen, rosen røde
skal i avskedsstunden glødel

VIII.

Og jeg stormer ør og het
ut i sommernattens fred,
vil den ganske verden trykke
til mit bryst i graat og lykke.

Mot det gyldne himmelskjær
luter drømmetunge trær.
Alle smaae busker sover,
alle smaae busker sover.

Blot *en* stjerne blek og stum
i det vide himmelrum.
Blot *en* stjerne, blot *en* stjerne
i det natteblaae fjerne!

IX.

Der var engang i de fjerne tider,
som lik et vemodsslørt drømmeland
av soldis løfter sig høit og vinker
saa duftblaat i horisontens rand —

da solen skinnet hver stund paa dagen,
og maanen lyste i natten ned —
Der var engang i de fjerne tider,
at *hun* var dagen og natten med.

Jeg husker dages hvite følge,
den rene himmel og byen selv,
i klynger spredt langs en sølvblank flate,
som døset guldmatt hver sommerkveld.

Jeg husker natternes lyse høitid,
naar het jeg knelte i graat og bøn.
O, stolt Gulnare av drømmelandet,
hvor var du sælsom og blek og skjøn!

*

Om sommerkvelden, naar søen døset,
og byen saktelig sovnet hen,
naar stjerner vaaknet, og sindet rakte
sig længselssykt mot min egen ven —

da var det stundom en vaarlyk kjole,
der strøk forbi lik en skyfri drøm.
Jeg stod tilbake, men gjennom hjertet
jog varm og skjælvende blodets strøm.

Aa gud, aa gud! Og jeg sprang, jeg flyktet
med hete kinder og ydmykt sind,
jeg flyktet sanseløs ind i skogen,
som stod og suste for kveldens vind.

Og ned jeg kastet mig vild av smerte,
til over skogbrynet maanen steg,
et gyldent fredstegn i sommernatten,
som vaaket drømmende taus og blek.

Da kom du til mig. Dit aasyn sværmet
i hellig sorg som den lyse nat,
der speilet varsomt og ømt dit billed,
dit drømmebilled, som sluktes brat.

*

Og der gik dage og der gik nætter
i tvil og syknende længsel hen;
jeg vanket fredløs i dype skoger,
men aldrig møttes vi der igjen.

Og solen skinnet hver stund paa dagen,
og maanen lyste i natten ned.
O, sol og maane og stjerner blanke,
hvor er hun henne min kjærlighet!

*

Men naar jeg siden i dagens klarhet
dit aasyn møtte, da vek jeg sky.
Saart skrek en ørn, og mot hjertet hugget
ungt blods forakt for den lille by —

den lille by med sin ene gate,
som laa og kokte i sommersol,
hvor mellem stenene græsset grodde,
hvor hunder dovnet, og haner gol.

Skjønt hvad var verden, den store verden,
hvis røster fristet, naar fjernt de klang?
Hvad var den vel, naar *du* sorgfuld vandret
din tause, ensomme drømmegang?

Ja, om jeg stod som en gud paa bjerget
og skuet ind i dens herlighet,
kun savne vilde jeg, haabløst længte
at synke for dine føtter ned!

O, stolt Gulnare! Du skjænkert aldrig
din pages ydmykhet smilets løn,
men jeg har hulket for dig i nætter
og knælet raadvild i graat og bøn.

X.

Det er sommerkveld som da,
duft av blomster langveis fra.
Gud, jeg synes undertiden,
at det er saa længe siden!

Og der slaar et lummert drag
gjennem løvets tunge tak,
og det suser: Kjære vene,
hvorfør gaar du her alene?

XI.

Det unge, brusende foraar
er efter al dagens larm
træt sunket i skyggers vemod
betaget og rød og varm.

En eneste stjerne funkler
med flakkende, fredløst skin
og lyser dog stor og hellig
som haab i et drømfuldt sind.

Jeg tænker paa fjerne tider,
paa en, hvem jeg længst holdt a'.
Mon tro, om hun endnu mindes,
montro, hun er skjøn som da?

Aa herre min gud, hvor tiden
dog underlig lydløst gaar!
Og nu er det vaar i luften,
ja, nu er det atter vaar!

XII.

Blonde pike med de glade
øine og de hvite tænder,
du, som ler, naar helst jeg graater,
vet du vel, at jeg forbrænder?

Hvad — *det* tror du heller ikke!
Og du smiler med de hvite
tænder, mens jeg elskovsdrukken
raser om ved nattetide.

Se, jeg tramper alle blomster,
se, jeg stormer alle fjelde,
skriker op mot stjernehimlen:
Jeg er Herren i min vælde!

Og der jeg i morgensolens
luer ned ad berget stiger,
lyser det slik av mit aasyn,
at selv sæterjenten viger.

XIII.

Og det var en juninat fredfuld og stille,
en nat, som i bløt og dog halvvaaken slummer
ømt syntes at dølgje et savn og en kummer.

Men som de i natten var tændte til høitid,
til fest eller død, stod kastaniernes hvite,
de brændende blomsterlys side ved side.

Her hadde jeg vugget de skjæreste drømme,
saa sommernatsgyldne, her hadde jeg plukket
de blekeste blomster og sværmet og sukket.

Og alt, hvad mit liv hadde lykketrøst suget
av nætternes elskov, nu laa det som presset
i glødende duft under løvet og græsset.

Aa, kunde jeg blot, ja, da vilde jeg slite
mig løs av mit liv og i kvalmende lede
til jorden mig kaste og knæle og bede!

I duft under blomster og blade og buske
laa minder og glødet, men blomster og buske
stod tause, som kunde de ingenting huske.

Slet ingenting huske! Da strøk gjennem natten,
den lyse, et ildpust. Det fødtes av hete,
av elskov og minder og kvalmende lede.

Og løvtaket suste, og græsstraæet sitret,
men blomstene bøiet sig sammen i smerte
og skalv, ja, da skalv det, mit blødende hjerte —

Strada Roma

Jeg gik paa Strada Roma i Neapel,
den glædens by, som solbestraalet stiger
av hav og lys og sølvskum, som gudinden,
vor fælles Venus, da i morgenvinden
for første gang hun lo sin blanke latter
ut over jordens skjønhetsørste riker.
Jeg gik paa Strada Roma, hvor man skriker,
hvor sydens sol i himmelsk naade skinner
paa æsler, prester og paa faldne kvinder
og rik og gavmild purpurtraader spinder
i proletarens pjalter, der han hviler
sig op til slottets mur og livsstolt smiler . . .
En livsluft over al den vilde vrimmel,
et skrik av solfryd mot den hete himmel —
Og jeg skrek med, som om jeg her var hjemme
og gjenfandt makten i min egen stemme,
dens glans, dens klang. Jeg jublet ut av mindet
hver tæringssyk rebel, som herjet sindet,
hver solens fiende, hvor han dydsblek spøker
i vore kirker, hjem og trøtte bøker . . .
Jeg skrek dem ut i solens brand og væltet
mig i en vaarrus, i en storm av kræfter,
som intet vilde, intet higet efter.
Blott latter, latter! Til det hele smeltet
ind i en farvedrøm, og æsler, prester,
jeg selv og alle Napolis banditter
til lyden av det døende orkester
mot himlen bares i et straaleglitter,

og mørket faldt. Og skal jeg være ærlig,
er kvinden i Neapel skjøn og kjærlig.

Og skjøn og kjærlig drak jeg gul falerner
og skaalte med de store, stumme stjerner.

Mén hvad I vil! Her er dog sandt for dyden
et paradís for mig og for min like.
Ja, gud velsigne lasterne og syden,
hvor man kan elske, drikke vin og skrike!

Aa gud ske lov!

Aa gud ske lov, at natten dog er svundet,
den dumme nat, hvori jeg utaalmodig
mot dagens første dæmringsbud har stundet
som et gebursdagsbarn . . . Nu rødmer lyset,
nu skjelver luften svakt for morgengyset,
og sølvblaat svulmer havet i en strime
og varsler om det store unders time.

Jeg staar i dagens gry med blanke kinder,
med blodet tørstende i alle aarer,
med seiersskrik paa læben: Se, den rinder!
Der ropes svar av lattermilde guder,
der tændes glimt paa glimt i vaakne ruter,
og gjennem taaken stiger marker, enger
som et i natten drømmevirket klæde

av duggsprængt spindelvæv, hvis taarer drypper
til jorden funklende av dagfødt glæde.

Jeg hilser dig, du dag for mine længsler,
for mine sterke, flyvesyke længsler!
Jeg hilser dig, du dag, for mine planer,
for mine glade, stolte, nye planer!
Og se! Der nu jeg gaar med brand paa kinden,
staar trær og busker vaiende for vinden
og bølger foran dem som friske faner.
De bølger foran livets store stevne,
hvor ogsaa jeg vil prøve dig, min evne,
og kjende kræftene i buer spændes,
i handling mættes og av handling tændes.

For jeg er ung! Og gjennem sjælen strømmer
en anelsernes verden hvor jeg drømmer
i ensom lykke. Stilt og bange træder
min fot, som om tilgivelse den beder
for hvert et skridt; det myldrer jo i trængsel,
og kryr av liv, av liv i skaperlængsel
av liv, som lever denne dag, blot denne,
men lever den i straalefryd til ende
paa dig, vor jord, som nu i jubel hæver
mig paa min gang, til leende jeg svæver
og svævende i rummets sol fornemmer
en livsmusik av millioner stemmer,
som løftes i et rop: Vi lever, lever!

Pan er død!

De kjæmper ikke lenger ved vor side
de høie guder, som i slektens morgen
steg av dens trang mot frihet, skjønnhet, visdom.
De færdes ikke blandt os. Længst de bleknet,
da syndens lære slog de trætte mennesker
med anger, frykt og syke, feige tanker,
og døden første gang kom ind i verden.
Nu sitter den paa lur bak hver en time
og spiller som en slanges trolske øie,
der vaaker spotfuldt paa sit sikre bytte,
og all naturen vaander sig i smerte,
og gjennom skogen sukker det om kvelden:
Den store Pan er død . . .

Men endnu lever han, den mystisk — bleke,
forraadte skikkelse fra Galilæa.

Og hvor han haanden strækker ut, der mattes
det seiersikre smil, der brister trodsen,
og ræd og sky som krypet søker mennesket
de klamme skygger, hvor ei sol tør skinne.

Sit ikke

Sit ikke i skyggen av kolde aar
og vaak over døde minder!
Spring ut, spring ut i den sterke dag,
som luer av mot, naar den rinder!

Og hvis du er rik, da er livet rikt,
da synger det dig imøte.
Thi *du* er livet; spring ut og la
de døde begrave de døde!

Der sløses med kræfter i vaarens storm
der favnes i unge dage,
og guder er vi, vi er guder paa jord,
som leende tramper de svake.

Vi kjender ei hat, vi kjender ei nag,
ei frygt eller daadløs anger,
og jorderik er vort skjønne hjem
og solen vor himmelske sanger.

Vor himmelske sanger, vi følger dig
til sommer og fjerne fester:
Svingende toner, som svulmer, dør
i bruset av livets orkester.

Første maïdagssang

Den var vor, denne jord, den var vor,
og vi tok den i eie og arv
mot at dele dens trængsler og kaar
og i fællesskap skjømte dens tarv.
Vi randt alle av selvsamme rot,
og vi kjender *en* adel, kun *en*,
og se, det er naturens, saa ren
som den harmglødet gaar i vaart blod.

Det var vi, som blev stedbarn paa jord,
skjønt vi skjøttet dens tarv i vor sved
og som sønner av rikeste mor
kanske trængte litt kjærlighet med.
Vi er træller, ja træller paa jord,
og vort livskald ved dag og ved nat
er at mate de faa, som har sat
sig til fest ved det bugnende bord.

Men vort jordliv er et, det er et,
og hvert andet er drømme og dikt.
Naa, saa er det vel ogsaa vor ret
at faa leve det solfuldt og rikt!
Vi *vil* leve det solfuldt og rikt,
som det sømmer sig menneskers æt,
for det er ikke bare vor ret,
det er ogsaa vor krævende plikt.

Kamerater! Der suser et tog
over jorden, saa langt som den naar,
og det tordner i hundrede sprog:
Den er vor, denne jord, den er vor!
Den er hans, den er din, den er min.
La os dele dens kaar uten nag,
hvis det ikke paa handlingens dag
skal staa skræk av dens kamprøde skin.

Kamerater! Der truer en ild
over jorden, saa langt som den naar.

Det er viljer, som ikke slap til
og nu brænder i længsler og saar.
Det er hatet, det flammende hat,
mot en tid, da hver evne, vi har,
er i ørknen et rop uten svar,
skjønt fortvilet vi truet og bad.

La dem trampe hver vilje i glød,
la dem reise hver evne til strid,
la dem mætte sit liv av vor nød,
for der kommer, der kommer en tid!
Under fanerne modig og tæt
i den vaaknende fremtidssols skjær,
kamerater, saa mange vi er,
for vort jordliv, dets frihet og ret!

Ved Shelleys grav i Rom ✓

Og jeg ser ham gaa og komme
som en aand iblandt de andre
kaste av sin sjæl og atter
fredløs, hjemløs, haabløs vandre.

Hjemløs, haabløs, fredløs vandre
ind i nattens stjerne-stille,
Ak, det var for stort, det store,
og det var for smaat, det lille!

Hvad var frihets stolte attraa,
naar til jorden kvalfyldt bundet
sjælen sine vinger løftet
og mot stjernehimlen stundet?

Ingen, ingen steder hjemmel
Og jeg ser ham atter vandre,
høi og slank med bøiet hode
som en aand iblandt de andre.

Til en, jeg holder av -

Det store, skjønne tungsind,
som løfter sjælen snart mot daad,
snart bøier den i ensom sorg
og stundom klarer den i graat,
det store skjønne tungsind
i dine drømmeøines blaa -
O ven, jeg har dig aldrig sagt,
hvor dypt jeg i dem saa.

Her er saa trangt, her er saa trist,
saa mørkt, saa koldt, men i *dit* bryst
gaar tung av livets graat og sol
al verdens ve, al verdens lyst.
Og endnu er det minste blad
av sjælens hvite blomst ei krust,
og ingen varm, fortrollet nat
har lidenskapen sust.

Det store, skjønnne tungsind,
som ikke vet hvorfor, hvorhen —
Ak, jeg har ikke trøstens dugg
at række dig, min egen ven,
du, som blot et, blot *et* sekund
vil kunne gi din fulde sjæl
i haab, i tro, i kjærlighet,
men ogsaa gi den hel —

og derpaa vandre ensom ut
ind under kveldens stjerneskjær
i større længsels makt end før,
guds himmel fjern og dog saa nær
og speile al dens gyldne prakt
i taarens glans og synke ned
og stirre som i haabløs bøn
mot stjernehimlens fred.

Vi arme mænd, som styrtet os
i nytelsenes hete strøm
og slukket der hver længsels brand
og mareslog hver vaaken drøm,
vi hører denne verden til,
men du, du er av støvets baand
forløst og suger mægtig bort
i evighet og aand.

Men derfor elsker jeg dig jo,
du drømmepike, i hvis blaa,

dypt sværmeriske tungsindsblik
tidt jeg min ungdoms uro saa.
Og visst jeg vet, at naar du dør,
vil tone lik en fjern musik
av aanderne, som i dit liv
du aldrig skue fik.

November

Jeg driver i solundergangen
med stormende hjerte langs havet,
hvor fjernt det sig velter derute
i skumfok og blod begravet.
Det er i den øde november,
da maakene vipper og svinger
med hæse skrik over graven
og duver paa trætte vinger.

Som var det et ondskapsfuldt øie,
der skadefro, flammerødt skuer
vidt over den synkende verden,
staar solen i vest og truer.
Saa dukker den varslende under,
og makten tar mørket derute.
Jeg hører maakene hvine
og alle hundene tute.

Mig synes, jeg er en ensom,
den vildeste fugl av dem alle
og er ikke ræd for *min* time,
da døds mørkets fred skal falde.
En elsket vel livet for meget
og sløste i letsind med gaven —
Der kommer tid, da vi alle
svinger i sorg over graven.

Forlatt er den synkende verden,
og livssykt og klagende piper
i lynget de mødige vinde
og furer saa dype striper.
Og dog er det fast, som jeg kjender
i denne sørgmodige aften
det risle mig gjennem margen
og boble av ungdomskraften:

Jeg hilser jer, skrikende fugler
og al eders stormvante skare,
hvor ute paa havet I duver
og stunder mot nød og fare,
jeg hilser jer høit, I, som hverken
har kjærlighetsfavn eller rede,
men elsker uveirets vildhet,
dets frie, jagende glæde!

Det hæder at krysse for livet
mot natten og vinden og regnet
og frihetens stormveirsluft aande,
hvor selv den modigste segnet.

Og ingen det var, det var ingen,
som dødsnattens nødsskrik fik høre.
Hvad raker os vel de andre,
som sitter gjemt inden døre?

Men I, som kun trives i fare,
I vet jo, hvor brystet tidt vider
sig ut i fortvilelsens vellyst,
naar aller ensomst vi strider!
I vet, hvor det fryder at trodse
de himmelske, graadige makter,
de jordiske med, og gyng
i storm til bølgenes takter.

Og blev end de bærende vinger
av stormpisket lammet før tiden,
velan da, saa lyder avmaktens
smertestøn hæsere siden,
saa brænder vel hugen ei mindre
hos den, som i ensomhet følger
jer ferd mellem jord og himmel
og havets slukende bølger.

Maanenat

Nys strøk et syn forbi mig
 av kvindeynde, skjønnhet,
 og dypt i natten sitter
 jeg av dets hvithet blendet.
 Hvi kan min arm ei række
 alt det, som lønlig daarer,
 og hvorfor bøier sindet
 sig nu i smertens fylde?

Som bak et slør av længsler
 og unge sværmerier
 stod hun i drøm og smilte
 mot noget fjernt, jeg aner.
 Men dette drømmeslørte,
 hvori hun smiler, sørger,
 saa taust et vidne er det,
 at end hun aldrig vovet.

Jeg har ei rim at slynge
 om hendes væsens ynde,
 kun sorg, kun ensom smerte
 og bange længsler har jeg.

Og ind i maanenatten,
den majestætisk kolde,
jeg som en skygge vandrer
i hendes billeds følge.

I blanke maanestraaler,
som rummets dybder loddet,
forklar mig livets mening
og hvorfor selv jeg lever!
Av noget hvitt ombølget
med skjære sanser gaar jeg
saa glad, saa rik ved hende
og fattig dog til døden.

Den store, runde maane,
ei længer kan jeg se den . . .
Blot lyset, som den kaster,
og skyggerne, som skifter.
Og slukt er hendes aasyn
og bortgjemt hendes øine . . .
D e t føler jeg, at natten
er hellig, overjordisk!

Til en!

Med en buket liljer.

Dronning, dronning
over alle hvite riker
her paa jorden,
vil du bli *mit* rikes dronning?

Jeg har aldrig feigt mig bøiet,
aldrig sveket, aldrig løiet
og dog løiet tusen ganger
smilehullet, straaleøiet.

Her er længsler fra et hjerte
her er liljer fra et sind,
dugget bleke av dets smerte,
da min sjæl var hvit som din.

Tag mot dine blomster, dronning!

Morgen ved Neapelgolffen

Nu sløres stjernerne paa himlens buer,
nu dæmrer dagen
og aander som en drøm om lys paa luften.
Alt er saa lydt, saa høitidsstemt og stille
og dog som om den bleke morgen vilde
paa første ildord bruse over verden . . .
En sværm av bittesmaa lyd, som vækkes,
et dryss av sol, en fugl, som søtt forskrækkes
og stemmer op i glansen av en nytændt
og herlig dag sin morgenfriske salme.
Og svaiende i dagens sol en palme,
en gylden palme mot det sølvblaa hav.

Februarmorgen ved Golfen

Ind under himlen, den blaa, der synes
saa nær, saa nær,

er skedd et under: De hvite blomstrende
mandeltrær.

For aldrig saa jeg dog før paa jorden
et syn saa hvitt.

Det dufter av dem i morgensolen,
men ganske litt.

Det skinner av dem, til alle tanker
sig vider ut
og majestætisk et tempel hvælver
i tak til Gud —

hvor engler flagrer, hvor længsler mættes
i nyfødt sang.

Min sjæl forklares, og se, jeg knæler
for første gang.

Hvad vet jeg —

... Hvad vet jeg, om det vil bringe
liv eller død? Paa sin solstraalevinge
suser den over mig, dagen, som fødtes
i angst, da vi mødtes.

Dagene stiger av ild, og de synker
i brændende rødme. Vindene klynker
og banker med kraftløs haand paa min rute
i natten derute.

Og livet, som speilblankt laa der og skinnet,
nu gaar det lik stormslaat hav gjennem sindet,
løfter min baat, saa jeg kjender det svimle,
mot himlenes himle —

sænker den atter med mumlende vrede
i tungsindets dyp, i mismod og lede.
Og dog er det mæktig vellyst at føres,
hvor dybdene røres.

Den sorgfulle

Men dypt ind under sneens frosne hvælv
gaar med sit vaarsus kjærlighetens elv,
tyst famlende sig vei ad nye baner
og stanser, hulker eller risler søtt,
av ubevisste lykkelængsler født:
Snart smelter sneen, før hun selv det aner.

Og se, nys sprang i gryets guld den fri
og silrer nu saa morgenblank forbi
den første vaarblomst, tindrende av glæde.
Hun bryter blomsten, der i sol den staar,
men kjender smerten bare dobbelt saar
og kaster den i græmmelse og lede:

Ak, hvorfor elske, hvorfor haabe, tro,
naar bare sorg og minders gift vil gro
av det, som burde livets kræfter hæve!
Og ut hun ser, hvor aftnen fin og rød

nu synker underlig og længselsbløt,
saa ømt hun føler hjertets strenge bæve.

Hun tænker paa, hvor tillidsfuldt hun gav
av al sin overflod, helt uten krav,
kun fyldt med takk, kun salig ved at give.
Og ei hun fatter det til denne stund:
Jo mer hun gav, des mere rik var hun,
var hun, som dog saa fattig skulde blive.

Og som et hjerte overfyldt og træt
blot græte kan, slik har hun ogsaa grætt
sig alle tanker sløvede og blinde
og ønsket, at det aldrig mer blev vaar,
men vinter kun og helst saa kold og haard,
saa hvass, at intet løvspring turde skinne.

Og atter falder sneen tæt og tung
og kvæler hvert et skudd; men hun er ung
og yngre kanskje, end hun selv det aner.
Og dypt ind under sneens frosne hvælv
gaar med sit vaarsus kjærlighetens elv,
stilt famlende sig vei ad nye baner.

Mai

Carl Nærup tilegnet.

Jeg undres, om endnu der vandrer,
naar skygger paa veiene falder,

to mennesker, hvem livet bestraaler,
og aanderne maner og kalder,
to venner kanhænde, to sjæle,
saa bløte som maimuld, der møttes
i blomstring, da barnet gik under,
og ynglingen drømmetaus fødtes.

Det er i de guldbleke nætter.
Og løvet, som nysprunget hvælver
i vemod de mørknende kroner,
nu smeltes det sammen og skjælver
det flyter tilsammen og skjælver
av alt, som et hjerte kan rumme —
Og dog er de sorgfulde begge,
saa anelsesbævende stumme.

Der pipper en fugl under løvet,
en akerriks skarrer langt borte,
og skyggemykt — hvilende tegner
sig aasene blaalige — sorte.
En stjerne gaar op, og den dirrer
paa himlen saa mæktig alene:
Vær hilset, min stjerne, vær hilset
du drømmens, du funklende rene!

Jeg hilser dig, stjerne i øster,
som urofuldt varsler og lover!
Min ungdoms fortrolige er du.
Vaak du, mens *hun* smilende sover!

Det er i de guldbleke nætter,
da to, som av hjertet er venner,
dets helligste lønkammer aapner,
dets dypeste længsler bekjender —

dets haab, som med sitren i røsten
en andens forstaaelse kræver,
dets tørst mot at elske og nyte
og fatte den drøm, at man lever,
den mystiske lysglans, som bølger
om skikkelser store og fjerne
og minder, saa myldrende mange,
besjælt av en eneste stjerne.

Og rundtom — der sprætter og gror det,
saa høre en kan, det er sommer,
hin tid i vort liv, da vi aner
et under, som aldrig kommer,
hvor natten og dagen gaar sammen
og er lik to elskende ømme,
som ikke for lykke tør blunde,
men bare kan skinne og drømme.

Norsk landskap

Paa høstsiden er det, en vaaknende morgen
ind under en graasløret, lutende himmel,
da grætne og søvnbleke taakerne letter
og syner et landskap, som regnet har bløtet,

som stormen har ødet, et endeløst landskap med langstrakte vidder og bundløse myrer og sorte, tungsindige, grublende fjeldvand. Saa trøstesløst ensomt i dæmringens halvllys, saa motstandsløst herjet og ribbet og plyndret og derpaa lagt veirbart til bytte for stormens og skyenes luner, slik synes en livet, som vidderne lever. Hvem fatter saa tanken, at høifjeldets sommer, den luftklare, korte, nys steg over lyngen med solblanke dager, med vrinsken og bjeldeklang, kauen og ljomen og aandet sit skjælvende vemod paa natten? Forlængst er den borte. Den skræmtes fra vettet en nat, da det stormet; og nu raader høsten langs fjeldenes sider, hvor vandene styrter, paa bundløse myrer, hvor trollene trasker og øver sin styrke i bækken, som stuper sig durende frem over heier og urer og rykker og sliter i vidjenes grener og slæper dem med sig, saa langt som de orker og tumler i avgrunden . . .

Høit over det store, fortvilede landskap sig løfter en ørn. Med de rovsyke blikke tar maal den av viddernes, fjeldenes vildhet og kjender sig hjemme. Og som den nu seiler i fribaaren flukt over sluk, over tinder, stumt skuende ned paa de raadløse vidder, stanser og skriker den:

Ørnemor, ørnemor, kommet er høsten!
Liklagt er sommeren, stormet dens stilhet.
Hjemmelig er her nu, uhygge, vildhet.
Hør det paa røsten!

Avsted haster skyene -

Den korte, urolige dag er død,
men endnu dirrer derute
i aftnens sukkende, tunge vind
en trodsig - flammende rute.

Og klaprende strækker hvert nakent træ
mot himlen de sorte grene,
og gysende staar jeg i kveldens vind
forfrossen, forlatt, alene.

Det var, som hvert levende haab blev slukt
og ødet med solens luer:
Hvem er du, du fredløse, skjønnne sjæl,
som hist i det fjerne truer?

Jeg spørger med bævende hu, men faar
kun svar av de golde vinde.
Avsted haster skyene, langt, langt bort,
dit ingen kan veien finde.

Til

Helge Rode!

Deroppe stjernenes de guldblaa sletter
og under dem den ømhetstørste jord,
hvor hvite blomster, født av savnet, gror
og yppig blusser i de korte nætter.

Av deres skjønhets lyse trolldom fangen
du skuer opad henrykt, ung og smuk,
mens gjennom løvet slaar et sorgfuldt suk,
saa aandebløtt, saa bristende i klangen.

Thi varslende i sommernatten svæver
nu dødens engel. For en sølsom lyst!
Høit til et tempel hvælver sig dit bryst,
hvori det mæktig toner, at du lever.

Og uten grænser er det, sjælens riker
sig vider ut i evighet og lys,
der solen blodrød med et vellystgys,
en gylden boble lik, av bølgen stiger.

V
April i Vestre Aker

In memoriam: Henrik Wergeland.

En solbakke, hvori
jeg drømmende døser
og plirrer med øiet
mot skyernes skin . . .

Der silrer en vaarbæk,
der dirrer en lerke,
en løvetand flammer
sig ind i mit sind.

Saa vidt har jeg færdes,
men skulde dog mene
jeg kjender hver aasrygg,
hver skogrand fra før,
hvad enten de stiger
i høstdagens farver,
hvad eller de hviler
i sommernatsslør.

Som gut har jeg tumlet
her dagstøtt om vaaren
og lyttet til rytmen
i fjeldbækkens spil.
Lik solskyer jaget
hans dikte i sindet
og løftet min tanke
og tændte dens ild.

Den første av blomster,
som blaante bak sneen
og ydmykt forkyndte
sin ankomst, var hans.

Og kampen, som dengang
bar storm over landet,
hans liv gav den kræfter,
indvielse, glans:

✓
Bestraalede tider,
da sindet i andakt,
i harm eller smerte-
tung jubel var med,
da jorderiks guder
selv tok mig i haanden
og gav mig til eie
det beste, jeg vet!

I solbakken laa han
med hvilende aasyn,
med skuende øine
og haand under kind . . .
Der silret en vaarbæk,
der dirret en lerce,
en løvetand flammet
sig ind i hans sind.

Men under ham byen,
hvor fiender og venner
paa gaterne møttes
i tvedrakt hver dag,

den by, av hvis taaker
ham morgenen vakte,
da vaarblass den glitret
og lo fra hvert tak.

Han lyttet til bækken,
han smilte til blomsten,
han drak av hver luftning
et nysprunget blad,
mens frem og tilbake
i sjælen det strømmet
og vuggede fruktbart
et lysegrønt kvad.

Som toner, der risler
i blaaklokkens indre
han hørte det bølge . . .
Saa bruser det ud.
Det er, som i lovsang
han omfavne kunde
naturens, den gavmildt
fornyende gud.

Det strømmer imot ham
fra skyerne, luften,
det skiller sig, samles
og blir til et kor

av røster, som bærer
ham høit over jorden,
dit evighetsblomster
paa engene gror.

Saa nedad mot byen,
hvor vennerne smiler,
hvor fienderne skuler
og spottefuldt ler;
han ser dem slet ikke,
skjønt aapent hans øie,
av lystaaker blendet,
et himmelsyn ser.

✓
Og aapen gaar fjorden
med solhvite skyer,
som driver for vinden
i sommerlig mak . . .
Jeg plirrer mot glansen
og synes jeg kjender
omkring mig et pust av
hans guddom idag.

Saa vidt har jeg flakket,
har svelget og tumlet —
Et steds har man røtter:
Her hører jeg till
Og bedre end sydens,
de mættede farver,
jeg fatter dog længslen
i fjeldbækkens spil.

Vær hilset min rede
fra barndommens dage,
hvor vingene straktes
og tanken tok flukt!
Se, nu er din sanger
paany vendt tilbake,
skjønt stækket og tæmmet
av aarenes tukt!

Vær hilset av hjerte
du guldblomst, som flammer
med bud fra min fortid,
dens helter og h a m,
som baade var lerke
og vaarbæk i landet,
som altid bar vinger
og aldrig blev tam!

Tilegnelse

Børnene kommer nok helst til mor,
 naar taaren langs kindet rinder,
 og haardt de trænger et trøstens ord,
 men sjelden naar glæden skinner.

Hvor glæden skinner, der blir det fest,
 og høistemt møter saa mange,
 som drikker ens vin til siste rest
 og synger ens friske sange.

Men er det tystnet, det glade kor,
 og ligger de sprængt, ens strenge,
 straks blir hun god nok, den gamle mor,
 som ventet saa trutt og længe.

To mennesker

En støvgraa landevei, hvor i det siste,
 forjætningsfulde skjær av solnedgangen
 to mennesker vandrer mødige og triste, ✓
 stilt hver for sig. Ti se, hist hviler byen, ✓
 end solbeskinnet, medens bak dem skogen,
 saa løndomsfuld som om den alting visste,
 sig tegner blaasort under aftenskyen.

Paa veien hjemad er de. Og den lange,
den solberuste dag, som nu er over,
med al dens liv, dens muntre lerkeseange,
dens farvers lek, dens dype elskovs glæde
har alle deres sanser mættet, trættet,
til sindet nu sig lukker som i lede,
i væmmelse for fristelsernes slange,
som lokket dem av livets trø at æte . . .
De kommer fra det første favntaks hete
som Adam og som Eva, begge unge
og dog saa bævende og mindetunge
av, hvad idag der blev dem ømt forjåttet.

Og de, som nys i glød og længsler vaande,
mund imot mund, tåt til hinanden trykket,
har sitret under kjærlighetens aande,
de føler dunkelt nu, mens dagen viker,
at kolde tanker skyggebløtt sig sniker
og skyggesterke skiller deres veie.
Nys hver en nerve spændt! I sorg han kjender,
at ei hun længer er hans lyse eie,
at ingen strenge dirrende sig spænder.

To mennesker er det, som i aftenfreden,
i nattens drømmero med saar paa hjertet
nu begge sykner under ensomheten,
to fiender, som ei evnet har at finde
et ord, der kunde løse og dog binde.

Aasmund Olavson Vinje

Dernede hele skogens hær,
alvorlig, sortblaa, top i top,
mens ensom paa en veirbar hei
en furu raker vindskjæv op.
Jeg stanser mine tankers gang.
Thi se! I solnedgangens ild
den lutende mot himlens bryn
sig tegner kjempemessig vild.

Og rundt omkring, hvor langt jeg ser,
kun fjeld og hav, kun hav og fjeld,
saa ødslig-goldt, saa trist et syn
i denne høstlig-bleke kveld;
men tungt som en uhyre sorg,
som endelig fik sust sig fri,
jeg skogens kvalfyldt dumpe støn
fjernt hører slæpe sig forbi.

Aa, dette skogsus! Er det ei
som sang av troll om landets kaar,
dypt i hvis toner fossens døn
og viddens bundne længsler gaar?
Der strømmer ogsaa havets brus,
fjell-bækkens graat, naar sol gaar ned . . .
Jeg lytter, mens det stryker hen
og dør i ødemarkens fred.

Og fyldt med angst, saa raatt og koldt,
nu mørket tætner paa dets bud,
til kjæmpende mot nat og glød
blot heiens furu luter ut.

Hvor sært! Frem for min tanke staar
i samme stund en omstridt mand,
saa nær i slekt med fjeld og troll
og uutgrundelige vand.

Ei underlig, om her til lands
saa mangt et træ, som rakte op,
i stormens press fik stammen krøgt
og uveirsskade i sin top.

Hvad var hans liv? En furus lik,
hvis rot av mager jordbund sprang
og der i kamp for livets ret
tungt suser *fattigdommens* sang.

Dump lyder *fattigdommens* sang.

I denne stund jeg hører jo
paany dens toner stryke lavt
hen over hei og furumo.

Hvad andre toner træng's her vel?

Det er jo landets eget kvad,
dets sørgekvad, som før det dør,
avmæktig rasler i hvert blad.

Sjøfugl

Nu mørkner langsomt det over hav;
alt bølgenes topper stiger
som hvite vinger av mørket frem,
mens rundt mig saa hæst det skriker.

Hvem er det vel, som vort kjølvandsspor
trutt følger til siste ende?
De tapendes hær! Jeg visste nok,
dens røster jeg skulde kjende.

Thi ei har andre venner jeg hat,
saa langt jeg kan se tilbake,
end dem, som tapte i livets krig
og maatte av kampen drage.

Og noen var det, som gik til bunds,
mens andre saa fjernt fra lande
med smerteøine, med hæse skrik
støtt frister de salte vande.

Trods tænders gnidsel, trods nætters graat
paa jord de aldrig vandt fæste.
Si, hvorfor skal det bestandig gaa
just slik med de allerbeste?

Mig speider saa mangt et blik imot.
I vemod mins jeg de tider,
da barmen av drift og makt blev spændt
hvor livsangstens orm nu biter.

De sjælens vinger, som burde ført
dem høit over mængdens veie,
i avgrundens dybder bar dem ned,
tidt ogsaa til dødens leie.

Helt *menneskelige* paa jord de var
og derfor har mange gange,
mest dog i storm, deres nødsskrik lydt
som truende seiersange.

Gabriel Finne

Jeg mins, vi møttes i et trangt kapel,
en fire—fem forvorpne litterater
for der at si vor ungdomsven farvel
og hilse ham til takk for gamle dage.
Frem traadte en av byens smaa prelater,
en hovmodsgrepen dreng med skjægløs hake,
som foldet ydmykt hændene og bad . . .
Kun halvt jeg hørte efter, der jeg sat,
men lot mit blik i længsel gaa tilbake.

Jeg tænkte paa en tid, da han og jeg
for første gang hinanden haanden rakte,
da mangan solflek lekte paa vor vei
og endnu bare grønne kvister skygget.
Ind under dem et hjem han hadde bygget,
dit aldrig byens ondskap turde naa,
men hvor han selv med gutteøine blaa,
med snadden i sin mund sig barnlig hygget.

Mistænksom, umedgjørlig som han var,
en steil krabat, som kanske kunde knækkes,
men aldrig bøies, om saa jern han bar,
blev her den «Gabba» han, hvem alle likte.
Her kunde ogsaa «hensynsløst» han dikte,
saa sten om ørene paa godtfolk føk
og fra sin fjeldspiss Ibsen, Bjørnson røk,
de gamle to, hvis vinger skulde stækkes.

Og alle hadde her vi hjemstavnsret,
zigeunere, bohême, hver deres like,
naar blot vi bragte noe til hans pike,
hans søte pikebarn fra byen med:
Helst da et okselaar, godt saltet ned,
cigarer, gryn, et par snes egg kanhænde
og dertil selvsagt whisky uten ende.
Men hadde slikt et matbjerg først vi bragt
og som et offer for hans føtter lagt,
sat ogsaa Gabba jovialt ved bordet
med al en verts aplomb og førte ordet.

Maaske hans livs ideer før er kjendt
og kanske har de heller ikke over
saa grænseløse verdensvidder spændt,
som det stod dengang fastbrændt i hans hjerne.
Ett visste han dog trygt: De var «moderne»,
at glad han skulde som en himmelsendt
for deres skyld gaa trofast til skafottet,
som før saa mangen trosvarm helt har maattet.

Det var vel oftest om de gamles hat
til alt, som livsungt er, hans tunge kvad,
om fædrene, som negter barna mat
og for hvert høireist ideal er blottet.

(Slik talte Gabba Finne, til med ett
— o nemesis! — han selv blev skjældt for gammel
og av en yngre slekt tidt nævnt et skrammel,
hvis diktnings plathet savnet livets ret.)
Men endnu var han ung. Og kamptørst, vild
han lot dem brase paa en hellig ild,
til op han døren indbitt saa's at rive:
Ut med jer alle! Nu vil Gabba skrive!

Avsted vi trasket i en regngraas nat,
mens ved de fødevarer tungt vi dvælte,
som nys vi hadde paa hans bord forlatt.
Dog Gabba han var storkar for sin hat,
og da snart til fornuft ham sulten bragte,
han alt-tilgivende os haanden rakte,
idet han mumlede: Velkommen att!

Det var det vakreste i Finnes sind,
selv da som proletar han siden flakket
paa gaterne omkring med revet skind
og ofte ikke hadde sted at være:
Den lille bitte drøm han holdt i ære,
hans eneste maaske, den om et hjem,
dit verden og dens ondskap ei naar frem,
men hvor i trofasthet, i ensom glæde
trygt om sit liv to menneskebørn tør frede.

For ellers var nok mest det hat og nag,
trods, blind fortvilelse, som kvalte sindet.
Dog inderst sat i sol hans drøm og skinnet,
hin drøm, som ei han hvilte, før den brutt
og skamslaat av ham selv laa lik tilslut
for aldrig mer at vaakne fra det døde.
Hvad er det da, som gjør, at det, der bar
mot høidene vort liv, rikt som det var,
skal just vi ubarmhertigst lægge øde?

En vagabond paa krigsmandsvis han blev,
som gatelangs i vinternatten drev,
ved dagslys knapt nok hilst av sine venner,
men ogsaa en av dem, som stolt bekjender
med fryktløst blik, hvor ond, hvor god han er:
Langt heller traske om i revne klær
som proletar paa natlig — skumle steder,
fortvilet styrte ut i vind og veir,
end hykle sig til borgerdyd og hæder!

Men der i gravkapellet nu jeg stod,
hvor prestemanden, hykler eller kristen,
med dommermine talte strengt til kisten,
det var, som strøk et salt pust mig imot,
som hørte havet jeg en raakold kveld
slaa dønnende og tungt mot bare fjeld,
mens vidt fra land et maakeskrik i rummet
foruten gjenlydsbølger brat forstummet —
En veirslaat maakes hæst forrevne skrik.

Fødselsdagsdikt

Slik just jeg mins dig
fra ungdommens tid:
Storraadig, selvglad,
tidt lysten paa strid,
eggende blodvarm
ved mændenes stevne,
fuldrik paa skjønhet,
end mere paa evne.

Dog mot hver den, som
hos dig søkte vern,
dronninggod øm og
beskyttende fjern.
Husker, jeg tænkte:
En sagaens kvinde
er det, hun ligner,
dypt farlig at vinde.

Burde med hærmand
hver kveld pleiet raad,
dristig dem egget
til elskov og daad . . .
Intet at undre
sig paa, om ved siden
av dig hver elsker
blev fattig og liten.

Paa hvad du gav dem,
vandt makt de og ry.
En bare tapte
og tapte paany.
Hver gang dit hjerte
du aapnet, saa trængte
spysodden ind, hvor
dets krater den sprængte.

Hvorfor? Saa tidt har
jeg lett efter svar:
Kanske for ursterk
og mæktig du var.
Just for at redde
sig oprør de gjorde
mot, hvad i dig er
det blinde og store.

Tiden, jo heter
det, læger hvert saar.
Helte den *dine*,
blev skorpen dog haard.
Ind under verket
i ufred og brændte
vildt trods dit hovmod
dog skammen, du kjendte.

Vikingekvinde
med vikingehu,
sitter i skyggen
du graahaaret nu?
Hvas er din tunge,
end hvassere øiet.
Trampet og sveket,
ei blev du dog bøiet.

Dagstøtt du verner
dit gods med forstand,
vækkes dog stundom
av vundernes brand,
længter mot elskov,
mot favntakets hete,
husker din alder
og blusser av vrede.

Ser saa en ungmø
du svæve avsted
let henad jorden
med sorgløse fjed,
mins du den krigsplikt,
du fuldbringe maatte:
Hjerteblood kostet
hvert skridt som du traadte.

Vikingekvinde,
da mørkner dit blik:
Mænd, vil I vite
den vei, som jeg gik,
følg da det blodspor,
fra vuggen jeg levnet,
stans først i graven
og se, hvad jeg evnet!

Blaaveis

Ind under himlens kuppel
staar lerkerne og triller,
men nedenfor paa jorden
gaar bækkene og spiller;
det lyder som om splinter
av glas i millioner
skaar mot hinanden klingende
og funkler, mens de toner.

Men husk, saa er det søndag!
Og gutter er vi, piker,
som blaaveis nu vil plukke,
den blomsten, best vi liker.
I nat saa jeg den skinne
dypt ind i mine drømme,
til hjertet mit blev ydmykt,
og tankerne blev ømme.

Kom lille, snille Birgit,
saa gaar vi to tilsammen:
— Der ser du Frognerelven,
og her er Vinderndammen!
Men stængt sig løfter skogen,
hvor blomster vi vil finde.
Hvem skulde tro, det blaaner
saa deilig nu derinde!

Blaa hver en liten bakke!
De blaaner som i glæde,
og kjend hvor rart det lukter
av mos og sol og vætel!

Kom hit! Her er saa mange,
at ei jeg gaar av flekken!
Far, mor! Hvor vil de tindre
i øinene som bækken!

Skal saa vi til at spise,
faar sammen vi os flytte:
— Og har du et med mysost,
da kan jeg gjerne bytte . . .
Men se, hvor alle skygger
nu pludselig staar lange!
Bedst komme sig til byen,
at ei de skal bli bange.

Dog jeg vil gaa alene.
Stilt vil jeg hele tiden
mig sænke i et minde,
fra den gang jeg var liten:

Saa tidt min mor os sae,
at den, hvem sans blev givet
for markens vilde blomster,
ham gaar det godt i livet.

Hvert ønske da blir opfyldt,
som jeg for mit tør kalde,
og et jeg har, der straalere
i vaarsol paa dem alle. 2
Men kommer vi til Ulvaal,
faar nok vi sprede flokken;
thi der staar *Muus* paa veien X
og truer os med stokken.

Ett elsker jeg paa jorden:
Den stjerne hist, som brænder
i ly av Askeraasen,
og som saa godt jeg kjender!
En vet jeg her paa jorden,
som jeg tilbunds kan like . . .
Mest ligner hun en blaaveis.
Du søte, lille pike!

Svalerne

V
Den rappe svale er det!
Bak skyggekolde fjeld
sit vingepar den dypper
i morgenrødens væld —

hvorpaa den guldblaa stryker
hen over husets tak,
varmt kvitrende i solen:
Godmorgen og goddag!

To smaa, jeg vet, der ser sig
saa dypt forundret om:
— Nys vi vort øie lukket,
da aftenrøden kom.

Rød for dens mørke var vi,
for nattens lange blund,
den, som jo dog kun varte
et rosenrødt sekund.

Imens staar moren over.
Vel tænker hun som saa:
— Javist er det en lykke
at eie jer, I smaa!

Gav og det arbeidshænder
å bygge jer et hjem,
stolt jeg dem begge rækker
til velkomsthilsen frem!

Med solen stiger haabet.
Ut mine svaler smaa!
Ryst nu de gyldne lokker
i morgenluftens blaa!

Ut mine svaleunger!
Bland eders røst i fryd
med kvittret rundt huset,
med alle livets lyd!

Aprilaften

Maaske er det træthet, maaske ogsaa vemod!
Hvor stride og nyløste bækkene bruste,
saa lerkerne vaaryre, solskinsberuste
mot skyglansen slynget sin dirrende trille,
der sænker nu kvelden sig mødig og stille . . .
I vassvulne hjulspor paa ødslige veie
et gjenskin kun speiles fra skyernes leie,
hvor sol gik til hvile.

Saa lyst er det endnu.

En klang som av sølvtoners sitren i luften
er dog blit igjen fra det brusende møte,
uhørlige næsten, men anende bløte,
forjættende rike for den, som kan høre.
Og høre kan hver, som i ensomhet vanker
og urofylt kjender, hvor blodstrømmen banker:
Der gaar som musik mellem alle de tanker,
som ikke faar blunde, men stridende stræber
i elskov at møtes som læber mot læber.

Og to, som gaar sammen, de stanser og lytter,
til fjerntfra de hører, hvor tonene drager
dem ømt mot hinanden, snart blot som de klager
i længsel, i smerte, snart svulmende tunge.

Med blomst og med blad ligger alt nu derinde,
beredt til i sjælen at rødme og skinne,
hvert blad, aa, saa nyvaatt, saa lysegrønt
krøllet —

I sølv straalers Venus. Forsølvet, forsølvet
er alting i aften!

St. Hansnat

Der sjangler i Slotsparkens ganger en mand;
han har ikke lyst til at sove:

Der var vaar en gang,
jeg var ung en gang —

en sang som av smaafugl i skove.

Og tindrende drysset fra livets træ
de skjæreste vaardrømmes blomstersne
dybt ind i mit store hjerte.

Velsignet at jeg blev fuld i kveld
og kjender ei mindets smerte!

Rundt om ham en duft av søt kaprifol,
av blussende, hete jasminer:

Det var under saadanne blomsters drys,
hun gav mig sit første, sit beste kys
paa Storhamars gamle ruiner.

Jeg hvisket mens taaren i øiet stod,
at jeg vilde bli hende tro og god,
saa længe som livet varte.

Hun nikket. Saa gik jeg i natten ut,
den bleke, den vemodssarte.

Jeg gik for mig selv langs Mjøsens strand
og syntes, jeg kunde gjerne
som brudeskjænk hente fra himlen ned
den ensomst brændende stjerne.

O, alle I stjerner, o, sommernatsguld,
nu gaar jeg her skibbrudden, syk og fuld,
en gammel, fordrukken herre,
skjønt gud ske lov, hun i bytte fik
den galgenfugl, som er værre!

Der sjangler i Slotsparkens ganger en mand
saa indætt og bitter i sinde:

Der var vaar en gang,
jeg var ung en gang —
en sang som av høstlige vinde . . .

Da stiger en lyd.

Og det er Slotsdammens svaner som pisker
i morgenvakt fryd
med vidtspændte vinger det guldrøde vand,
saa skumsprøiten staar.

Vaar! Fuldsprungen vaar!

Septembersol

I høstens løv det knitrer,
naar vinden i det tar;
jeg tænke maa paa faner,
dem solen bleket har.

Høit knitrer det og smelder
i morgenvindens drag.
Det er en ren og gylden,
en blank septemberdag.

Hvor nær mig alt er kommet!
Med faste linjers rad
i ro og klarhet reiser
sig aasene av bad.

Nu kjølig — blaa de hviler.
Mig er det, som til staal
hver nervebue hærdes
og spændes mot et maal.

Frem stiger det . . . Jeg ser det,
som jeg det aldrig saa,
mens speidende en rovfugl
stolt jager i det blaa.

En kongeørn! Varmt luer
det av dens fjæderskrud:
I makt, i frihetsjubel
min sjæl sig vider ut.

Saa dødt det er herhjemme,
tidt ødslig trangt og tungt —
Aa, kom her dog et stormpust,
mens end mit sind er ungt!

Ja, den, som varsle kunde
en tid paany i nord,
da faner kampvredt knitrer
i kongeørnens spor!

Det dyre brød

Jeg bryter dig mit brød, som kjøpt
for mine tankers sæd jeg har,
den livssæd, tidt av stormen knækt,
nys dog i dikt paa dikt jeg skar —
Stolt jeg idag dig bryter.
Ei noget brød saa dyrekjøpt,
saa smertevidd, saa taaredøpt
som det, min kunst mig byder.
Betalt har jeg hver bit, jeg tok,
med saar, mig livet haardhændt slog,
med blod, som fra min barm helst fløt.
O, du mit eget brød!

Og bryter ensom jeg det nu,
saa er det, tænker jeg, fordi
jeg livet elsket altfor høit
og revet fra den bene sti
blev av saa stride strømme.
Den, som ei elsket og fór vild,
hvad fatter han av livets spil?
Blott *ett* han kan: At dømmе.

Har jeg en helt, da er det han,
som svinemask i fremmed land
blandt lurv og rakk og skjøger aat,
om og det kostet graat.

Hvem var saa ung! Lik safter steg
dypt i hans sjæl hvert vaarens haab,
og mangel fredløs nat der var,
som drev et fjernt og mystisk rop
ham mot det ubekjendte.
I trods han løp fra far og mor
at prøve ondt og godt paa jord,
den jord, som nys ham brændte.
Alt prøvet han . . . Tilslut han fandt
frem til sig selv, et navn han vandt
saa stort, at far av glæde skjälv
og slaktet ham en kalv.

Men eiet jeg en straales makt:
I vaarblaa luft da skar jeg ind
og spillet paa den sæd, som dypt
i unge, bløte menneskesind
helst sig blufærdig dølger.
Hvor mangel taare strid og het,
hvor mangt et veir skal ei slaa ned,
før den saa toptung bølger,
at den kan mætte andres trang
i kunst maaske, i myndig sang,
i livsfylt glød bevisst og klar?
Saa dyrt et brød det var.

Hvad saa? Den mand, som ei betalt
har for sin sjæl med graat og blod,
en stakkar han jo altid blir,
om end i pomp og overmot
høimæktig — glad han sitter.
Snart kvelden kommer. Den er sort,
og ræd flyr haabets fugler bort
med alt sit skjelmske kvitter.
Dog ikke sandt? Har først du stridt
dig fri av nattens mareridt,
hvor skinner morgnen da ei rød!
Jeg bryter dig, mit brød.

To venner

(Fra gutteårene.)

Igjennem enger gaar vi . . .
Med sug av hete læber
sig blomsterstøvet klæber
til sko og søndagsklær.
Og nu er natten nær.
Hvor Frognerelven rinder,
en sølvtraad staar og skinner;
der laa vi nys og plasket
i solnedgangens skjær.

Og skjønt jeg godt kan høre,
hvor Kristian gaar og snøfter,
mens benene han løfter
forsiktig i mit spor
og sier ei et ord,
er dog der noe ved ham,
som gjør mig aldrig kjed ham,
et mystisk, himmelsk noe —
For han er Birgits bror.

Træt jeg mit hode bryter,
gjør vold paa hver en evne,
blot for at han skal nævne
den Elskeliges navn.
Tung er min sjæl av savn.
Til flukt snart høit den stiger
mot solnedgangens riker,
snart synker den i mismod
som i en aapen favn.

— Nu straaler Frognerelven!
— Ja, la den straale bare,
jeg hører Kristian svare.
— Nu rødmer det i vest!
— Du snakker som en prest . . .
Da er det trods mit mismod
at vild av glød og stridsmot
frem gjennom natten stormer
en krigsmand paa en hest.

Hvad bryr han sig om Kristian?
Der op til kamp han sprænger,
gror ingen blomster længer,
og flammesvidd og sort
har græsset tørket bort.
Men høit paa sadelknappen,
svøpt kjærlig ind i kappen,
hvem kneiser der? — Min dronning,
den stolte Birgit Mordt!

La saa kun byen maape!
Her ei pardon tilstedes.
Ved denne slekt jeg ledes,
som aldrig mig forstod,
trods ilden i mit blod.
— Jerusalem, her kommer
Guds hevner og din dommer
med sverd i haand! Nu er det
for sent at øve bot.

Fuldbyrdet! — Og jeg knæler.
Stilt tar jeg hendes hænder.
— Gud, hvor du ogsaa render!
jeg hører Kristians røst,
nu hele byens trøst.
Paany straks blomster kikker
av græsset frem og nikker,
og gjenfødt drømmer somren,
at aldrig det var høst.

Men foran os paa bakken,
klædt ind av lyse birke,
staar Vestre Akers kirke
i drømmefred og ro.
Og der er plads for to.
Nu sommernatten sænker
sit brudeslør, jeg tænker,
og hvem en gang blir bruden,
det vet, det *vet* jeg jo!

Augustaften i Kristiania

Over min fødeby
hviler en aftensky,
og i dens skyggefred
sænker min sjæl sig ned
mindesyk, andaktsfuld,
bløt som dens guld.

Hvorfor saa bløt i hu?
Folk bor paa landet nu.
Rutene krittet til.
Men i hver luftning mild
strømmer der langveisfra
asters og reseda.

Sier jeg til mig selv:
Byen er min i kveld!
Min blev den dog tilslut,
her hvor forpint som gut
mørk jeg av utve gik,
vår som mit blik.

Ut av den trange fjord . . .
Verden hvor høi og stor!
Blaanende tusen mil
steg den av kvindesmil,
og jeg var tyve aar,
født just igaar.

Er du litt yr og kry,
gak til din fødeby!
Ak, jeg ser ven paa ven
komme mig mot igjen,
bleknende gaa mig mot,
stænket av blod!

Lovfast de bedste skal
altid staa først for fald:
Kom vi med sangtørst hit,
jublende som til strid,
blev det helst hungersnød,
flaske og død.

Og jeg ser mangen ven
komme mig mot igjen
hjemløs, med bøiet ryg,
folkesky, sjælestyg.
Strengt er det liv, man faar
her, hvor jeg gaar.

Glem hvad der engang var!
Kvelden er lys og klar,
rutene krittet til.
Og som i regnbuspil
ser jeg min barndomstid
uberørt hvit.

Reseda! Mindeduft!
Barndommens drømmeluft!
Hvor var det rart at gaa
undrende her som smaa,
alt medens solen sank
guldrød og blank!

Poplerne paa Eidsvolds plads

Vist har jeg set det, ven! Hver gang vi træffes,
er stikkende og tørt det blik, mig mønstrer
og giftig-flammet smilets haan om munden.

Hvad saa jeg tænker? — Ak, hvor længe siden
vi nedad Karl Johan en maidag slentret,
og poplerne, just fuldt utsprungne, strakte
med glans som av metal sig ind i ætren
— de fornemt stille, høitidsfulde popler —
som vilde sol av kildene de drikke.

For mins du vel? I samme nu jo følte
vi med et støt, at deres brødre var vi.

Og pekte maalet høit, vi skulde naa det.
Til ætrens klarhet vilde frem vi vinde
og alt paa jord forstaa, vi, som i undren
troskyldig ventende stod foran livet.

Og drømmetause, ynglingblyge skiltes
vi for at nyte ensomt av vor lykke.

Ei kostet har den sved, den vei, du vandret.
Alt længst du satte dig, en mand i staten
korrekt, bevisst, landsfaderlig — bekymret.

Men jeg gik videre, altid videre gik jeg.
Og sang usynlig over mig en lerce,
da gjennem vaaren fuglefri jeg tumlet,
har siden høstregn slaat og nordsno pisket.

Graat er mit haar nu, saare mine føtter,
dog vinker fjernt mig end vor ungdoms popler,
de opadstrebende.

Si, hvorfor dette smil, hver gang vi træffes?

Henrik Ibsen

(Epilog ved Nationaltheatrets sørgefest juni 1906.)

Ingen kval stor som geniets!
 Ut i rummet hjemløst kastet
 saa han prøvende omkring sig:
 Slik blev jeg! Slik er de andre!

Er de slik, da maa jeg skape
 om paany dem i mit billed.
 Kamp for livet! Kamp til døden! . . .
 Nys gik Henrik Ibsen blandt os.

Husker I, naar henad gaten
 stilt han kom i middagsstunden?
 Hodet meislet. Panden høireist.
 Læberne strengt presset sammen.

I hans blik glimt av en trussel
 lik en rovfugls, naar den speider —
 For med den han hadde steget
 uræd til de luftblaa høider.

Op slaar derfor fra hans digtning
 styrkefyldt et pust av renhet.
 Bakom taaken marmorstøtter . . .
 Renhet, marmorglans og stjerner!

Intet kald stort som geniets!
Ut i ødemarken kastet
ropte eggende hans stemme.
Dødsmat svarte kun dens gjenlyd.

Saa blev maalet da at skrømme
op et folk av vanmaktsdøsen.
Mins i vel? Som lyn paa tunger
hvasst det skar, da *Brand* forkyndte.

Ikke ry og samfølt lykke,
kun sin daad, sit verk han vilde.
Lokket blinkende i mørke
ei hans eget væsens gaate?

Refser nys, en gudfylt dommer.
Nu en trollmand, som i mystisk
fjernhet gjennom tegn og varsler
tydet syners dunkle mening.

Da — skarpt tegnet mot en himmel
stjernestripen, nordlysflammet —
steg et kjæmpelinjet hode.
Op vi stirret. Og det talte.

Over jord en trylleformel
løndomskraftig ut det slynget,
spurte kanskje eller aandet
paa en tvil, som tændte flere.

Til i hast en sky gled over.
Borte var han. Kald strøk vinden.

Men da grundende vi skiltes,
knytret morgnens røde fakkell.

— Husker I, naar henad gaten
stilt han kom i middagsstunden?
Takk hos noen. Smil hos andre.
Kanske en snek blygt sig efter.

Tænkte saa vi: Rart at just av
vore armodskaar geniets
regnbustraaler sprang i natten
dristig syngende mot lyset!

Netop her! Klamt over sindet
hundreaarig vanmakts tyngsel.
Støn og uro nedenunder.
Hundreaarig længselsvaande.

Er det mørket nu, som kommer?
Skal til sørgefester dumpe
fra idag vi motløst flokkes?
Norges stortid, er den omme?

Hør mig! Gjennem minderøken,
blomsterkvalmen, virakosen
vil da malmsterkt op fra graven
tunge kobberklokker runge.

Ikke takkens bleke blomster,
kun sin daad, sit verk han vilde.
Nu velan! Skyt rygg! End har vi
kraft til gjerninger at øve.

Hvilken skjæbne er geniets!
Gjenlydsløs i ødemarken
bær nu *Henrik Ibsens* stemme
bud fra vesten og til østen.

I hans navn vi skilles, samles.
Eller har han i sit billed
ikke skapt os? Stolt vi vidner,
at han ei er død, men lever.

Sving da mæktig over dagens
liv, I store kobberklokker!
Andaktssitrende om kvelden
stiger mindets klare stjerne.

Amalie Skram

Der sat hun ved rokken, den høie gudinde,
usanselig skjøn, mens hun løste og bandt
og liv av de susende livstraader spandt.
Til ulykke, lykke. En lek som i blinde.

Hvad kunde hun hjelpe det? — Nu er hun død ...
Tidt ser jeg om natten to soløine tindre
av smerte, fordi hendes skapende indre
ei bød hende frihet. Blot uroens glød.

Og fjerntfra jeg hører en mandig — **dyp** stemme:
Hvor skal jeg faa tid til at gi, hvad jeg fik?
En livsdag hun maalte med trøstesløst blik:
Min kunst er min kval. Kun i den har jeg hjemme.

Holger Drachmann

Det er den gamle, sagnombruste barded!

Nu reiser ynglingfrisk han sig fra bordet
med glasset høit i haanden og tar ordet,
mens skjeg og haar
i straaleglorier rundt hans hode staar,
og blikket lyser nytændt som en varde:

— I unge kvinder og I unge mænd!
Hvad bedre har vort arme liv at byde,
det liv, som slæper meningstomt sig hen
og sænker os i sorg for hver en glæde,
end rus?

Velkommen hit at kjende blodet syde
i hat, i elskov, tændt av vinens hetel!
Alt hører fjernt jeg brede vingers sus —

Rus til vi dør!

Da stiger det i kor: Du evigunge!
Tro aldrig, at du dør, du livsberuste! . . .
Selv staar han kneisende, den sagnombruste,
henført av ord, som glitrer paa hans tunge
og nu i solglans vælder fra hans mund
som kildesølv dybt av jordens bund . . .
Den stolte, store, straalehvite barde,
det er, som har han hele lommen fuld
av klingende dukater til sin garde,
hvorpaa hans billed preget er i guld.

Letsindig-ødselt slænger han dem ut:
— Vær takket I, som lyder vaarens bud
og roper: Lever vi, skal og der leves!
Han vinker av med haanden. Bordet hæves,
mens ut den sidste guldrest djervt han strør:
Rus til vi dør!
Rus til hver blodets attraabrand er stillet!

— Kom la os speile os i mestrens billed!

Jeg skulde tro, det blir en festglad nat.
Men hvorfor staar beskjemmet og forlatt,
glemt bort for kys og tant, den gamle barde?
Taus griper han sin hat og river av
sin første ungdoms trodsige kokarde
og kaster taus den i sin ungdoms grav.

— Held følge os, som er til velstand kommen!
Ve dig, som blot har kobbermynt i lommen!

Saa ut i natten hjertesaa, alene.
Men nu er strømmen sunket i hans sind.
Bart ligger det for rusk og graaveirsvind
med slim paa bunden, mudderdækte stene,
med løv fra vaarens tid, hvor travlt det kryr
av graadigvilde, smaa, lyssky dyr.

Aa ja, han vet det nok, han ser og kjender,
at smerten eier klør. Det svir og brænder.

— Min tapte brud,
syk, ældet rækker armene jeg ut!

Det er den store, sagnombruste barde.

Camille Desmoulins i fængslet

Jeg skulde ha gjort vers, sa Camille Desmoulins.
Og aldrig steg vel livet mer bugnende frodig
end nu, da bøddelkniven skarp, hissig og blodig
imorgen skjærer over min dirrende streng.

Gaa til Robespierre, hils ham fra mig, Lucile,
at hver tøndel, jeg skrev, tar med skam jeg tilbake.
Jeg vilde jo blot verge de skyldfri og svake.
Ja, smelt ham, du min viv, med din graat, dine
smil!

Ve over denne tid, jeg nys tilbad med vrede!
Saturnus er den lik, som aat sine børn.
Men over den staar veirslaat en klagende ørn
og speider ned med sorg paa sit plyndrede rede.

Og ørnen det er Frankriks høit stræbende
aand . . .

Jeg skaptet ikke til den, har tumlet i blinde,
forvoven kun i letsind, let rørt som en kvinde,
et flyktig, litet snefnug, som tør i din haand.

Vild, kaat og overmodig jeg spændte min bue.
Det muntret mig at slynge en giftdyppet pil.
Men døden er ei lystig, har slet intet smil.
Kaldt stirrer dens tomblik. Ræd blafrer min lue.

Og frem for mit syn stiger duggede sletter,
dit du, vor Horace, som et nysluppet føl
med et hvin springer ut i vaargryets sølv . . .
Op blomstrer det av jord, hvor foten du sætter.

Et hvitmalt, litet hus paa en blomsterhvit eng.
Der vilde jeg se dem, de dødsdømte venner,
Danton, Hérault . . . I blodrødme livsdagen ender.
Jeg skulde ha gjort vers! skrek Camille Des-
moulins.

Og han drev mennesket ut –

Da ut de drevet blev med vold,
de to, av paradiset,
stod døden skjebnestræng og kold
og svinget flammeriset:
Nu er vi tre!
Ved dag og nat, i lyst og ve
jeg følger eders veie.
De tamme dyr er vilde dyr
og paradisets eventyr
en drøm paa stenet leie.

Den ene holdt den anden fast,
(ræd saa hun sig tilbage);
saa flyktet de med angstens hast
i nætter og i dage.
De frukter aat,
som vøtet blev av bitter graat
og drak av stride vande.
En kveld sank Eva uten ord
kvalm, verkpint, hjelpeløs til jord
med sveden paa sin pande.

Og se! Midt i det øde rum
stod han med bøddelsverdet.
Da vaklet Adam. Het, men stum
la han paa sprang forfærdet.
— Nu er vi to,
jeg og den røde himmelglo! —
Brat stanset han. En stemme? . . .
Det samme dumpe rop som da
Gud Herren kaldte langveisfra
i havens dype gjemme.

Men denne gang med bøn om trøst
i natteensomheten:
— Hvor er du, Adam? *Hendes* røst,
som klagende brøt freden.

Igjen paa sprang!
Tungt veltet op det i hans trang
at dele hendes kvide.
Og skjønt hans mot med natten svandt,
laa der, da første straale randt,
et barn ved hendes side.

Men Eva tok det paa sin arm,
omstraalt av morgenrøden:
— Og er du kold, saa er *jeg* varm!
op jublet hun mot døden.
— Og dræper du,
saa føder jeg i nat og gru,
som Herren det befalte.
Sving du dit lyn, hvæss du dit sverd!
Jeg føler stolt mit eget værd! . . .
Han vokste, mens hun talte.

Jeg skulde tro, at der blev lek
og dans i palmers lunde.
Vidunderlig! Snart glæden steg
fra tvende barnemunde.
Den ene blond;
smaa fugler spiste av hans haand —
Saa melder sagnets fabel.
Den anden mørk av hud og haar,
paa evner rik, men steil og saar.
To brødre, Kain og Abel.

Graamaaken

Jeg hvisket til hende: Si mig det, du!
Det lyser saa farlig av øinene dine,
graamaaken min. Spænd dem dypt i minel!
Hvisk det, naar første gang noen dig hadde,
som jeg har dig nu?

— Altid saa spør du om det, som er rart.
Jeg var vel jentungen da. Det er klart.

— Du lyser saa farlig. Si mig det, du!

— Si mig det, du! Si mig det, du!
Ut kom han til fyrtaarnet — Far min laa syk —
Ungdoktor'n, hører du! — Jeg var blyg,
styrløs og skambrændt, saa ofte han stirret.
Fastnaglet stod jeg der, ræd og forvirret.
Vet du, jeg skrek eller sa ikke noe,
da han tok mig med vold, skjønt det skar i bloe.

Næste dag tidlig drog han sin vei.
Den, som blev ensom paa skjæret, var jeg.

Der var det maaker nok, maa du tro.
Jeg sprang midt blandt dem, jeg graat og lo.
Snart var jeg dronning, snart var bare
krypet jeg lik mellem tang og tare.
Han saa det nok, far, hvordan det stod til,
men sa ikke noe. Han var saa snil.

Værst naar han klappet mig over haaret.
Det gjorde mer ondt, end noen det vet.
Helst søkte jeg da til et bortgjemt sted,
hvor jeg kunde faa drømme ifred,
om alt det goe, én skulde gi mig.

Er svært egen, jeg, skal jeg si dig.

Lig ikke der og stir og glan!
Det er ikke no at se paa, for fan!

Stormet det, da blev jeg rent ifra mig.
Barbent stod jeg i fyk og sprøit
paa ytterste knatten og ropte høit,
at nu maatte bølgen gjerne ta mig
og føre mig helt til verdens ende.

Eller at far skulde slaa og skjende.

Turde ikke huske. Kunde ikke glemme.
Skjønner du, at jeg vantrivdes hjemme?

En nat saa rodde
uset jeg dit, hvor mennesker bodde.

Far? — Han er dø.

Aa, gid jeg laa lik paa en naken ø
blandt maaker og kryp!

Jeg er lei av livet.

Septemberbrand

Mit hjerte er varmt av vinen.
Lyt til min røst!
Det er, som en maisol gynger
dypt i mit sind og synger . . .
Ungt er mit sind av minders
kjærtegn og stolte kvinders
luefarvede høst:
Straks somren er endt,
blir løvet tændt,
da flammer det op, da smelder
det friskt i den sorte skog.

Skaal, I min ungdoms piker!
Nu er I som høstens trær,
der straalder fra top til roten,
skjønt øksen ligger ved foten,
og stormenes tid er nær:
Endnu engang at øve
elskovens lek og prøve
livets, den vilde jakt!
Endnu en gang! Saa troller
I skjønheter frem og folder
ut Eders døde prakt
i den strenge, den tause skog.

Til solnedgangen sig sænker.
Træt ser I da mot jorden
og tænker.

Kanhænde sværmer platonisk
da en kjendtmand i skogen
foran sin ungdoms grav:
Tak for hver stund I gav!
En anden smiler ironisk:
Har I snart nu gjort bod nok?
Hvad, om jeg nu er god nok?
Skingrende lyder hans latter,
saa bladene falder av
og drypper
et efter et til jord . . .

Varmt er mit hjerte av vinen.
Den blev min trøst.
Der er en sorg, som gynger
stille i mig og synger:
Nu er det høst!
Jeg ser paa de blodige asper,
jeg ser paa den gule bjerk.
De svæver saa let som soler,
naar dagen er høi og sterk,
men sitrer i aftenvinden:
Endnu en gang forinden
døden har gjort sit verk,
og der blir ødt i
den store, den sorte skog!

Stilt drypper de syke blade
ned til den frosne jord

som taarer, der speiler glædens
svindende, siste spor
i mindet om kjærlighetens
flor.

Mit hjerte er tungt av vinen.

Lyng

Er saa forunderlig glad i kveld,
at jeg gaar her og nynner med dæmpet røst, *ll*
for jeg er lyng paa uryddig fjeld,
som flammer hetest mot regn og høst.

Det er mig, som blomstrer.

I sa mig ondt paa.
I rakket mig til.
Mén om mig, I venner, hvad helst I vill!
Det er mig, som blomstrer.
Av blod, som vældet fra dypet op,
rødmer det nu i lyngens top . . .
Forunderlig hvor jeg er glad i kveld!
Saa bærende let. Ikke vet jeg selv,
hvorfor jeg blomstrer.

Og gravet med tanken jeg tidt min grav,
nu skyller derover et blomsterhav.

For lyngen den gror paa fjeldet.

Indsøen

Der ligger den solkokt, vor lille sø,
i kvelddovent bladsus med voksende ringer,
saa ofte en mort gad snappe en mygg
og speiler to havfuglvinger.

Den kom hit ifjor, den er her iaar,
min stormdrevne maake — der er den! —
og stedse
saa jeg den hvileløs, skinnende hvit
i blaamæt sommerluft kredse.

Hørt har jeg ogsaa dens klagende skrik,
mens selv jeg forstummet lot tiderne rinde:
Vi ensomme to, vi kan ikke vei
tilbake til havet finde!

Hvor sol gaar under, der syder det op
bak skoger og korngyldent flimrende sletter.
Jeg ser paa vor sø og drømmer om hav
i alle de lyse nætter.

Og graagaasen flyr —

Og graagaasen flyr mot syden,
men selv flyr jeg ingensteds.
Jeg hører taus efter lyden
av vindsus i gammelt græs.

Hvad hvisker det i de tynde
straa under kveldhimplens sky?
— Den, som dog kunde begynde
det farlige liv paany!

Fra skog og gulnende lunde
det svarer med ældet røst:
Aa, den, som kunde, ja, kunde! —
Og det er blit sent mot høst.

Her staar jeg og ser dem falde
i skumringen blad paa blad
og hører et dødspust ralle
sit ustemte mindekvad.

Det aander med bleke munde
ind under en frostrød sky:
Ak, den, som kunde, ja, kunde
begynde et liv paany!

Jeg

I.

September, du, min maaned,
saa er du atter der!
Vær hilset med din høie luft
og med dit gyldne skjær!

Det var jo i september,
at jeg en nat blev født.
Og gid jeg ogsaa sluknet bort,
naar fjeldet lyser rødt!

Min mor hun gik og bar mig
en sommer lys og lang.
Hun tænkte vel: Hvad skal det bli
av denne her en gang?

Saa tidde alle fugler,
den siste fløi sin vei.
Da sprang jeg frem av hendes skjød
og ropte: Det er mig!

Og aldrig — aldrig, sa min mor,
har noen skreket slik.
Jeg skrek ved nat, jeg skrek ved dag,
et uophørlig skrik.

Der skrek saa mangen vilden fugl
paa denne vide jord,
og derfor faar du tilgi mig,
min gode, lille mor.

Jeg har jo ogsaa sunget litt.
Se, endda gaar jeg her
og nynner stille for mig hen
i høstens haarde skjær!

Hvad er det for et syn jeg ser?
Paa engen, som er slaat,
har hvite blomster tindret frem
i guld og morgenblaat.

En sværm av præstekraver!
Og kom de ogsaa sent,
saa er der over dem en glans
av noget ungt og rent.

Rundt om dem svartner skogen
med bjerkene i brand . . .
De hvite blomster neier sig
i drømmens eget land.

Og gjennem dette drømmeland
i morgenguld og blaas
gaar en, hvis sind er svalens sind
og varsler noe godt.

Hun smiler lyse tanker
til himmel, sol og vand,
mens alle blomster neier sig
i drømmens hvite land.

II.

Og stundom er jeg rikmand,
saa spansk som noen saa,
og stundom vet jeg ingenting,

jeg har at leve paa.
Høit oppe, lavest nede
gir saar og vammel lede.

Men graaner dertil haaret,
og man gjør farten end
fra helved op til himmels,
til helved ned igjen,
da kan det ofte føles,
som var det godt at kjøles.

Jeg staar her blek i haaret
med graaten i mit blik,
dypt smilende til minder,
som kom og atter gik.
Ak, jeg har aldrig levet,
men bare maalløst svævet!

Og faldt mig himmelfarten
saa noenlunde let,
Vorherre han skal vite,
i helved er det hett.
Paa jorden fast at træde
gir saar, men ogsaa glæde.

Dog sæt, jeg kunde bytte!
Hvis nu Satanas kom
og førte mig til høifjelds
og sæe: Se dig om!
Dit eie skal det være,
det fjerne og det nære —

ry, ungdom, makt og lykke,
naar bytte bort du vil
det ego, du har famlet
og stridt og lidt dig til.
Med glans av større indre
skal knopsvøpny du tindre.

Hvad svarte jeg? Jeg svarte:
Vel sandt, at jeg er arm,
og flittig sitter mester
og ilder i min barm.
Tapt har jeg visst min stige
op mot det andet rike.

Læg mig i jern og pisk mig,
ja, pisk mig helsesvak,
til dette hjertes sterke,
forunderlige slag
vil gispande jeg lytte
og endda ikke bytte.

Og jeg vil drikke lyset
av mørket i mig selv
og kjende smertegyset
den siste avskedskveld:
Mig selv og ingen anden,
Vorherre eller Fanden!

Farende fugler

I stormsvarte nætter,
naar hav gaar med høsthimmel
rykende sammen,
da er det, de trækker,
de veirsyke fugler.

Solvarme vil de,
lysglæde vil de,
rikere føde
for matgriske unger —

Hvad blinker i mørket?

Synet forvirres,
de tror det er solen
og tørner med susende
kræfter mot fyrtaarnets
jernsmidde vægger.

Som fyrvokter'n samler,
naar atter det dages,
i huler og fjeldsprækker
likene av dem
— havfugler stundom,
dem ingen vet navn paa —
slik optar i mindet
jeg alle de venner,
som dreves til utfærd.

Kjærlighet drømte de,
eventyr drømte de —
tørstig var blodet
og længslene hete . . .
Da dryppet kvindene
dødsgift i blodet.

Og vet jeg om noen,
som endnu tør flakse,
har fler sig forstukket
i huler og sprækker.
Jeg støtter i haanden
mit hode og tænker:

Saa mange er døde!

Med kraftfulde styrfjær
og trodsige hornneb
— av vidt-fremmed rase
for dem som sat hjemme —
jog blindt de mot solen,
ulykkesfuglene.

Ti blusser i nätterne
kjærlighetsdriften
som ildøiet fyrtaarn.

I havn den lodser.
I grav den narrer.

Juninat

Tro og forlatt
staar en syrinbusk i haven og svinger
høitidshvit sine tungt duftende vinger
gjennem en susende midtsommernat.

Ja, det er dig!
Saadan var du, da jeg engang dig eiet,
og du med elskende pikesind neiet
sorgfuldt i vindenes kulde for mig.

Sorgens flamme

Av hvert haab forlatt
sitter hun paa huk
foran dødens sluk.
Og hun varmer sine frosne hænder
mot et baal, som offervillig brænder
i den store, kuldestive nat:

— Jeg vil øke ilden
ved at puste til den.
Blank skal sorgens flamme
gjennem mørket spille
paa min livkrafts uveirsslagne stamme.
Inderlig og stille.

Naar den klarest spillet,
møtte jeg dit billed:
Er du der igjen,
er du der, min egen, gode, dyrekjøpte ven?
Aldrig før saa nær mig,
saa fortrolig kjær mig!

Og du staar og vinker,
indtil flammen minker.

Borte! Atter bortel
Paa de øde vidder
foran evighetens stjernegyldne porte
selvfortært og brændende jeg sitter.
Og jeg banker paa,
skriker op et navn.
Morgnen er saa kold
som en ukjendts favn,
og jeg har, jeg har saa mange tunge, smerte-
fulde savn.

Du feilfri deroppe, naar fattet du os, som blev
skapt for at feile?
Se ned, der vi slæper i blod os frem paa fjeldstier
avgrundssteile!
Død er du, Herre! Sit saa kun og døm
retfærdssyk og alvidende.
Du kan ikke bede, men det kan vi, vi levende
og vi lidende.

Rød er undertiden
jeg, at savnet av dig
skal bli mindre siden.
Hvis jeg dig forraadte . . .
Ve mig! Ti jeg maatte
da gaa sjælløs om
fattigslig og tom.
Kjære, vik ei fra mig!
Frysende til skindet
smelter jeg ved mindet
av hvert smil, du gav mig.

Øke maa jeg ilden
ved at puste til den.
Jeg vil den forsvare,
elske og bevare.
Slukker sorgens flamme,
drep mig med det samme!

Svaler i jag

Svaler i jag
langs med sortnende skoger —
Atter en dag,
som av vort liv er forødt!
Lyt til dit sind!
Op suser det mot dig fra skoger, dit aldrig en
straale slap ind,

dype og løndomsfuldt susende skoger.
Hvem er jeg? Hvorfor blev vi født?
Barn, vi er svaler i jag langs med ukjendte skoger.
Lyt til dit sind!
I fjernve du hører det klage for dødens
henslepene vind.
Men spør du, straks blir det stilt i de lyttende
skoger.
Synk da, o dag!

Bølgerne

Kjærlighet fødes —
Det er to bølger, som trodsende møtes,
brister med sølvkam i solen og glødes
til en paa det ødslige hav.

Kvinden og manden —
Bølger, som knuses til skum av hinanden,
skilles og velter sig døde mot stranden
paa livets det ødslige hav.

Epilog

Det præktigklædte juletræ,
vi danset barneglade om:
Si, husker I, naar vaaren kom,
hvor da det følte saart at se
det stikke kvalt med herjet top
av søplekassen op?

Et fillet, gammelt ugagnstræ,
bedækt med sotet sne.

Jeg tok og rørte ved det litt,
men andaktsstille, ganske vaert.
Jeg syntes blot, det var saa rart . . .
Slik gik det mig i verden tidt:
Hvad undrende jeg glodde paa
og bibelfastest trodde paa,
steg end det høivekst, rankt og frit,
av livet blev det kvistet bart,
med tiden krøgt og slitt.

Nu blinker vaarens sol paany.
Og vinterlammet, hjertesaar
jeg drikker ind dens første gry.
Nei se!
Et ribbet, gammelt juletræ
paa bingen i min gaard.

I straalers nys. Paa bingen nu.
Vær hilset, kjære du!

Det drypper til den vaate jord
av sneen, levnet fra ifjor,
og er den svart av røk og sot,
og oser den av bingens stank,
slaar dog hver draape fuld og blank
med sølvklang mot min fot.

Slik gaar det her i verden tidt.
Hvad inderligst vi knælte for
og selvglad gik og kjælte for,
om fjernt og hellig, stort og godt,
ry, elskov, fagre drømmeslot:

Kun juletrær, en dag slængt ut
paa bingen.

Ak, min gud!

Frossen skog

Hvass har kulden herjet,
tung har stormen gaat.
Mor, nu er det stille
i min fjerngraa barndoms høie, gjennemlyste slot!
Smykt med iskrystaller
hvælver sig dets haller.

Hadde jeg en seier,
— ak, de var saa faa!
speilet du den gylden
i dit vaakne øies rene, straaleglade blaa.
Kom mot kveld jeg mat og svak
hjem med bud om nederlag,
sken du op: Da tror jeg,
at vi prøve bør et riktig vaagsomt keiserslag!

Streng er livets voldshaand,
dypt skjær dødens plog.
Mor, nu er det ødslig
i min nære ungdoms dunkle, stammetætte skog!
Hvor jeg styrløs fór mig vild,
tændt av nymfers kaate ild,
lokk og lek og faunespil,
sitter jeg alene
under frosne grene.

Graat du stilt kanhænde,
naar du muntrest lo?
Ett jeg vet, at blødde
jeg, da blødde to.
Styrket gik jeg fra dit bord,
rik paa smil og gode ord.
Ingen solgudinde
sat igjen derinde,
kun en stakkars, liten, blek og angstpint mor.

Smykt med iskrystaller
funkler dødens luftig-hvite haller:
Taarer, du i ensomhet har grætt!
Aldrig før jeg saa dem.
Og jeg aander paa dem.
Men de vil slet ikke smelte ved *mit* aandedræt.

Min far

Det er som jeg blir mindre krop,
mer jordfri, mer forklaret aand,
der jeg med kjeppen i min haand
paa fjeldets vidde klatrer op,
mig selv mer lykkelig bevisst
end i den dal, hvor jeg var sist.

Her drev jeg fuld av mot og tro
i guttetiden med min far.
Den samme luft saa høi og klar,
den samme evighetens ro.
Men nu er han i dødens land,
jeg selv en ældet mand.

Vi møttes sjelden i et ømt —
bevæget haandtryk, han og jeg,
gik, *maatte* følge hver vor vei.
Men ak, hvor har jeg ofte drømt
at turde hilse ham som ven!
Nu gaar han her igjen.

Jeg ser paany hans milde blik,
ser smilet om hans friske mund,
hvis aande var saa ung og sund,
den lysning, som hans ansikt fik,
naar det gik godt med en av hans,
dets inderlige glans.

Men der var en i flokken, som
slet ikke *vilde* ha det godt,
en, som til sorg han hadde faat
(Gud vite maa, hvorfra han kom!)
en, som han slos for i sin bøn:
Hans førstefødte søn.

Jeg ser paany det strenge drag
ved panden, naar vi skiftet ord
om ret og uret her paa jord,
hans uutryddelige nag,
hans sindskval, naar han rød og het
i pipespissen bet.

Nu gaar vi her igjen, vi to,
og snakker om den tid, som fløi,
og luften er saa klar og høi,
en fred, en evighetens ro,
hvori han rækker haanden frem
med hilsen fra vort hjem.

Jeg fatter, at naar mandig-stilt
han lidelsernes byrde bar
til siste pust, det netop var,
fordi hans kraft ei blev forspildt,
— ak, jeg har skjønt det altfor sent!
fordi hans liv var rent.

Og han har set, jeg maatte gaa
den vei, som blev mig lang og steil,
at jeg trods alle mine feil
var mindre styg av sind end braa:
Vel møtt, min far, en sommerkveld
i ly av hvite fjeld!

Du nikker med dit gamle smil,
et smil, jeg næsten hadde glemt,
og det er fuldt av lys og skjemt,
og ofte tar vi os en hvil
og glæder os ved mange ting
i hvite fjeldes ring.

Maleren Fredrik Collett

(1839—1914)

Og da han gik av bjerget ned,
var over ham den store fred,
men da han laa der kald og stiv,
haardt var hvert drag av levet liv.

Han laa der i sin hvite seng
ugjennemskuelig og streng.
Jeg stod og saa paa denne mand,
hvis streben var saa hel og sand.

En mand, som aldrig svek og løi.
En dæmpet mand i livets støi.
En ensom mand. Det blir hver den,
som rank gaar frem blandt slagne mænd.

Vi andre slos for ry og gunst,
han med sin egen tunge kunst.
Det voldte saar og nederlag,
gav mangan tvilfortæret dag.

Han reiste sig hver gang paany,
men hver gang mere steil og sky.
Rapt blev han blik, hans haandtryk vaert,
som vilde helst han ha det spart —

Jeg staar her paa en veirslitt strand
og følger bølgens jag mot land.
Liv efter liv! De sikter høit
og løser sig i skum og sprøit.

Men længst derute, hvor jeg ser
en stripe glitre, som det sner:
Paa dypet er det fredfuldt, *dit*
naar ikke bølgers golde strid.

Og presset sjø og vind imot,
og frøs han om sin hjerterot,
han hadde i sit sind et sted,
hvor svalt det var av dypets fred.

Dypt i hans indre var det stilt,
om havet fraadet noksaa vildt,
og derfor kjendtes det saa godt
at puste i hans nærhet blot.

Mild var hans dom, hans hjerte fast.
(Hvor elsket jeg hans lunes kast!)
De sykes ven, de svakes vern,
skjønt altid speidende og fjern.

En mand, som aldrig løi og svek,
en hærdeet mand i livets lek,
en ordknap mand, hvis røst blev øm
i skyggen av en brusten drøm.

Men da han laa der kald og stiv,
var strengt hvert drag av levet liv.
Det hadde kostet mangen dyst.
Nu laa han der saa streng og tyst.

Hjemkomst

Saa dør det bort, det rappe sus av vinger.
I lyngen finder jeg en nyfældt fjær.
Ha tak, i graagjæs, for det bud, I bringer
paa vei mot syden, men mit hjem er her!
Jeg vet en makt, som skaanselsløs mig tvinger,
og det er viddens aand, hvis søn jeg er.

Aa, disse høstens siste, blanke dage
i ensom flakken paa det stride fjeld!
Jeg ser mig ikke klynkende tilbake,
ser ikke frem, men dypt ind i mig selv.
Og gaar i vindens puslen som en klage,
saa vil jeg tro, det end er langt til kveld.

Dog bak mig har jeg livet — det er levet.
Just derfor spænder nu mit blik saa vidt.
Jeg har betalt den pris, som blev mig krævet.
Nu er jeg skyldfri. Jeg kan aande frit.
Min ungdoms høst! Og har jeg rotløst svævet
i skyers guld, saa er jeg rotfast blit.

Jeg drikker ind den høstblaa luft i lange,
befriende og styrkefyldte drag:
De fløi ifra mig, mine siste sange,
men endnu lyder tunge vingers slag.
Jeg stanser . . . Hvorfor blir jeg næsten bange,
og hvorfor mørkner det med ett idag?

Nu dør det bort, det rappe sus av vinger.
I haanden staar jeg med en liten fjær . . .
En brodd, som saarer! Noget hvasst, som stinger
i mindet om min ungdoms sterke veir!
Snart falder sneen . . . Mot mit hjerte klinger
drøm om en vaar i fjeldets røde skjær.

Alfhild

Alfhild, se, nu har du dækket dit bord!
Sytten aar trængte du,
sytten aars dagslit i uryddig jord.
Hvor det gaar slæpende! tænkte du
endnu ifjor.
Men hør, hvor det gror!

Nu er det fulddækt, dit bord.

Og det er, som en grolukt glødende slaar
op av din vaar.
Du staar midt i solen
med glorie av guld om dit haar

og barmen i knop under kjolen
seiersglad, livslysten, pyntet til dans.
Idag er det *din* Sankthans.

Jeg sparker bak gjærdet og ser paa dig, Alfhild,
og kjender, hvor aarene sner paa mig, Alfhild.
Fyrsti aar tok det mit gjærde at bygge.
Jeg staar i dets skygge
og ser og ser.
Og du ler.
Ak, du ler av mig, Alfhild!
Du slaar i dit bord og ler.

Jeg rusker i gjærdet, jeg bander mit gjærde.
Du ber mig vakkert la være.

Aa ja, det er saart, det er ondt at ældes
for en, som har sanser!
Man spytter i gryten
og svær til dyden,
alt medens de unge danser.
Mig leker i øret en kaat melodi,
der par efter par glir mykt forbi . . .
Jeg staar der og spytter
og tænker som saa, at jeg dog ikke bytter —

Midtsommernat. Se, dansen gaar!
Den, som var tyve aar!

Den gamles glas

Og kikket jeg stundom for dypt i mit glas,
dig var det, jeg saa.

Jeg sitter i kroken. *Der* er min plass.

Skjænk i mit glas!

Nu er jeg gammel og graa,
men drømmen er evigblaa.

Paa bunden dernede en gylden flekk,
en solgnist, som skjælver . . . Nu er den vækl

Jeg løfter mit glas mot en dag, som *var*.

Da funkler den atter klar.

Jeg sitter i kroken, husket av faa,
gammel og graa.

En solfleck, en gyldent skjælvende gnist
leker om hjertet . . . Og dog er jeg trist.

Saa tungt er mit hjerte, fattigslig tungt
av noget ungt.

Jeg sitter i kroken glemt og graa,
men har noe deilig at tenke paa.

Da stiger op av mit glas en sang
om livets forjettende førstegang.

For dypt i mit glas, hvor jeg nødigst var,
der svulmer den eneste drøm, jeg har.

Jeg ser dine øine, jeg ser dit smil.
Ak, tidt gav det tvil!
Jeg ser dine læber, den gang du gik,
det første blik og det siste nik.
Jeg speider til bunds . . . Jeg ser og ser,
men skimter slet intet i verden mer.

En gylden taare paa glassets bund.
Jeg suger den op med tørstig mund.

En gylden taare paa glassets bund.
Ha tak, min Elskte, for hver en stund!

Den gamle visen

Og det er den gamle visen paany!
Jeg staar i mit vindu og lytter til duren
av røster mot vaarens tindrende gry:
Leve vor moder naturen!

Naturen er hverken blid eller streng.
Hensiktsløst ødsler den med sine gaver,
tumler med former og spirer i fleng,
utfolder, dræper, begraver.

Men lovfast og tro kommer vaaren igjen,
og den lyser og luner, forgylder, befrier.
Drømmene vore, ak, steg de med den!
Lang er en vinter, som tier.

Og den, som sang djervest om evig vaar
med kraft i sin arm til at ville og vinde,
han sitter i mørke det næste aar,
lutende over et minde.

Og det er den gamle visen paany!
Vi sang den jo alle med troende røster,
da høit over aasen en rosensky,
fremtidens, lekte i øster.

Jeg speider mot vest som saa ofte før,
hvor til evige tider min ungdom blunder
i sitrende kveldstjerner vedomsslør . . .
Levet. Fortæret. Gaat under.

Høi luft

En høi og ren septemberdag
til fjelds i vindens friske drag . . .
Hvor kjendes luften tynd og sval!
Det er, som gjennem rummets blaa
med vinger paa
jeg svæver over egen kval —

Glem for en liten stund dig selv!
Jeg hilser myr og fjeld.

De aander op av lyngens brand,
smaa, muntre vand,
og smiler himlens klarhet til
med blaa forglemmigeiers ild . . .
Det strenge liv, den trange dal
med krig og jammer, nød og kval,
alt det er *nedenfor* mig nu.
Men fjernt i solen lyser du,
min ungdoms drømforgyldte top,
dit aldrig jeg rakk op.

Jeg vet om lavt, jeg vet om smaat,
men fremforalt om noe blaat.
Og gik mig livet hvasst imot,
og slynget det sin smertes brand
med tvil og edder i mit blod —
Hvad saa, naar lysets straaleflod
sig speilet i smaa, muntre vand,
som leker om min hjerterot:
Forglem os ei! Forglem os ei!
Idag som dengang: Nei!

Se, det gjør tidt ens hjerte træt,
at ikke drøm og liv blev ett.
Idag! Jeg synes, haabet gror
som lyngen frem av stenet jord.
Se, derfor dør vi mere let,
fordi ei drøm og liv var ett —

Vær hilset, blaa septemberdag
til fjelds i vindens drag!

Og endnu kalder langveisfra
min ungdoms drømforgyldte top,
som den gang ømt jeg svarte: Ja!
Vel sandt! Jeg naadde aldrig op.
Men hvor idag den blaaner fri
med hvite striper i!

Ned fra fjeldet

Fra viddens røde eventyr
til landeveiens hvite støv,
fra høifjeldsluften blank og yr
til drømmestilhet under løv,
fra myr og lyng til yppig jord —
Der staar en rose paa mit bord.

Og dalen ligger bred som før
i fine, kveldblaa skyggers ly,
men nu med gulnet korn paa stør . . .
Og over den en rosensky.
Det er et eventyr paany.

Hvor kommer vel den rosen fra,
nu da mit friluftsliv er endt?
Og hvorfor gjør den mig saa gla,
som noget deilig var mig hændt?
Det gir i mig et litet støt
av rosenduft og rosenlød.

Ruten

Jeg gaar her om kveld og nynner det hen:
Vi kommer aldrig igjen!

Vi kommer aldrig igjen!
Se, hist dirrer en gylden rute!
Snart slukkes vel ogsaa den.

Ta mig i haanden, min lille ven!
Vi kommer aldrig igjen!

Se, hist dirrer en gylden rute!
I drømmen jeg spør: Lever jeg end?

Mit hjerte, reis dig og brænd!

Oppe - nede

Opgangstider! Solflømtider!
Sang omkring mig, mens jeg strider!
Lyset bølgjer, skygger viker,
og jeg ser, at noget stiger.

Nedgangstider! Mørketider.
Gaa ei fra mig, mens jeg strider!
Kaldt og stængt til alle sider.
Tie! Bie! Og det lider -

Til en ven

Atter du kvæler, min ven, din sviende smerte:
Skjendet er templet, det kunstens husvalende
hjem!

Nu er det fuldbragt! I boder de sjakrer og
kjøpslaar.

Roser du mig, ja, da roser jeg villig igjen.
Atter du sverger og ler: Se virakkens tande —
het, osende røk som pust av en stinkende mund!

Ikke saa oprørt, min ven! Husk heller paa
den gang,
da *utenfor* templet i drøm og andakt du stod.
Tyst skred i mindet fortidens store forbi dig,
manende ildfuldt til kamp for det eviges ret.
Motløs du kjendte dig da, saa bitterlig liten,
hadde mest lyst til at snike dig lutrygget bort.
Templet med søiler og taarn! Du selv kun et
hjerte.

Templet med reisning og ry! *Du* et hjerte,
som skalv.

Noen, som lo? Du snudde dig spørgende —
hastig
og møttes av øine, som stak og haanende skar.
Da spændtes din kraft. I trods og med saar
paa sjælen
lovet du hellig dig selv —

Vintrens tap og vaarens seier . . .
Dette er det land, vi eier.

Gjennem elvekokets vilde
sus og dur en lerketrille.

Vaar!

Kalde vinde i mit haar!

Vaarnatten

Bækkene mumler i søvne.
Tungt luter buskene over.
Gylden i sortblanke vande
sænker en stjerne sit skin.
Vaarlig er stjernen; den funkler
ned til de verdner, som sover.

Stjerne, du hellige,
svar, om du ogsaa er min?

Skrek det? . . . Et trækfuglskriks ve-lyd!
Vildt som i smerte det kalder.
Gav det et løfte kanhænde,
varslende kjærlighet, død?
Søvntrætte bækkene graater,
vet ikke selv, hvad de laller.

Stjernen, den hellige,
speiler sig sitrende rød.

Kveldsol skinner

Kveldsol skinner paa regnvaatt løv.
Det er midtsommertid
og mit hjertes strid
endt.

Igaar er det rareste hændt.
For hun lovet mig, at —
Hun har lovet mig, at —

Ubesunget er du skjærest!
Fjernest er du tidt mig nærest!

Hun har lovet mig, at
jeg skal se hendes deilige ansikt i nat.

Og hun satte en blomst i sit haar,
da hun gav mig sit løfte igaar,
og det forsket saa dypt hendes blik,
da hun saa mig i øiet og gik.

Et blekt, litet maanegry tændt . . .
Se, nu drysser det skjælvende støv
over nytoet, nysprunget løv.
Ja, nu er det rareste hændt!
Har jeg noen gang oplevd det før?
Jeg gaar som bak drømblaa slør —

Jeg maa vist ha oplevd det før.
Men naar? Jeg er het og ør.

Ubesunget er du kjærest!
Jeg vil nynne mig en sang . . .
Kjærest,
nærest,
mens jeg lytter
med hver nerve spændt til sprang.
Det er tid, du kommer nu,
kjære, søte, lille dul

Jeg vil nynne dig en sang:
Ubesunget er du kjærest!
Fjernest er du tidt mig nærest! —

Det er ingen drøm, jeg har hat.
Jeg skal se hendes ansigt i nat.

Kjolen

Gule sedler! Blanke kroner!
Se, jeg smiler dypt og rikt!
Jeg har faat dem for et dikt,
for et væld av skjønne toner
av en mand, som kjøper slikt.
Skulde nu jeg prompt gaa hjem,
straks betale gjeld for dem,
regne ut hvor faa, hvor mange
brød, som gaar paa mine sange?
Si mig, ven var det mig likt?
Nei, o, nei!

Her er til en kjole blaa,
om du ikke vil forsmaa!

For jeg vil, at mine døde
rim skal knitre silkebløte,
at min sang
bølger om din muntre gang.
Hvisker saa de: Hun er pen!
svarer kort jeg: Der er *en*
som er pen.

Om du ikke vil forsmaa?
For jeg under dig at gaa
inn i vaaren vaarlig blaa.

Andre faar sig klær for penger.
Du for klunk av gyldne strenger.

Nu er snart hvert fortoug tørt.
Hør, det rasler i dit skjørt!
Mine strenge, brus mot sky!
Mine drømme, blaan paany!
Du, mit dikt, o, vugg mit ry,
saa det ærgrer og fortryller,
gjennem gatens myller!

Om du ikke da forsmaar?
Straal min vaar!

Si mig vel -

Si mig vel, hvor skal du hen,
lille ven?

Gaten mylrer tæt og sort,
og du gaar saa fort,
og dit smil har noe bløtt
av en drøm, som der er født.

Klart at alle sender dig
rapt et blik og vender sig!

Én blir mindesyk og øm
av *sin* drøm.

Ak, hvor lydløst tiden gaar!
Mens en anden gjør sig haard,
slænger ut i bitter fryd,
om du ogsaa har din dyd.

Vaarens første lyse kveld!
Vaaren selv!

Én blir svulmende og sky,
vil sig vinde makt og ry.

Én blir kaat av brand og brynde,
sverger paa, at han vil synde.
Si mig vel, hvor skal du hen,
lile ven?

Til din ven
skal du hen,
og din fine, lille fot
danser muntert ham imot,
og dit hjerte er en sol
og dit blik en ung viol.

Alle hjerter -

Alle hjerter straalte nys
ut sin sol mot sol og varme.
Det var drøm om hete kys,
eventyr i hvite arme.

Og nu ligger gaten graa.
Ingen daad, som ildfuldt kræves!
Langsomt falder mørket paa.
Straaler hjertene forgjæves?

Pen for mig!

«Jeg vil være pen for dig;
bare pen for dig, du kjære,
vil jeg være.»

Hun vil være pen for mig.

Naar hun fjerntfra kommer mot mig,
slaar mit blod mig
hvast til hjertet, og min mund
hvisker: Ingen pen som hun!

Og naar hun mig sitter nær —
Gud, hvor skjælvende jeg er!

Hun vil være pen for mig.

Noksaa underlig forresten,
at det her paa jord gaar en,
som for mig vil være pen!

Pen for *mig!*

Brus til havs, min ungdoms svaner!
Sus, I vaarens faner!

Maaneskin

(Av en telefonsamtale mellem to byer.)

«Skinner maanen hos dig? Vi har maaneskin
her,
det prektigste, vakreste maaneskinsveir . . .»
«Det samme hos os! Nei, det var da for
rart . . .»
«Javist er det rart. Her er maane og klart . . .
Kan du høre?» . . . «Jeg hører hvert eneste
ord . . .»
«Saa blank og saa stor!»

«Paa havnen dernede i maanegrønt skjær
staar sort imot guldstripen master og rær.
En verden av hvitt! Det er månen, som sner . . .
Og torvet . . . Jeg staar i mit vindu og ser . . .
Og vet du! Just var det en stjerne, som faldt.
Snart blir det vist kaldt.»

Og nu vil jeg si dig en rar, liten ting:
 Jeg drev her saa kjei og rotløs omkring.
 Gud vet, hvad det ogsaa var med mig i kveld!
 En træthet, en tomhet! . . . Jeg vet ikke selv . . .
 Du var saa langt borte . . . Et koldt, litet drag
 av bitterhet, nag.

Nu er du mig atter saa levende nær.
 Vi speider mot maanen — jeg her og du der.
 Vi speider mot maanen og tenker som saa,
 at maanen er blank, og det vil nok gaa.
 Din maane, min maane! Trygt spænder den bro
 imellem os to!

«Smil litt da! . . . Det sitrer i luft og i vand . . .»
 «Jeg staar jo og smiler det beste jeg kan.»
 «Kys litt da! . . .» «Jeg kysser, jeg rækker
 min mund
 mot maanen, vor maane saa blid og saa rund.»
 «Hvisk litt da!» — «Jeg hvisker tre manende ord.
 Hvad var det jeg svor?»

«Og saa faar vi slutte vort prat for i kveld.
 Til næste gang altsaa! Godnat og farvell!
 Og var jeg litt kjei mig, litt uglied og træt,
 aa, du vet ikke, hvor jeg kjender mig let!
 Godnat da, min Elskte! I fuldmaanens skin
 er jeg din, bare din.»

Hvad ligner du mer end -?

Berusende lidelse, unge mand,
er elskovs lek paa den gloende jord.
Trods kjærtegn, trods løfter og dyre ord
et tomrum i sjælen, hvor smerten gror:
Elsker hun mig?
Det samme spørsmåal ved nat, ved dag
i evig jag.

En saan liten, flakkende pikesjæl,
man vil ha den hel.

Hvad ligner du mer end et jernbanetog,
o, min dystre ven,
som avsporet, avspændt, men dampen slukt
har stanset sin flukt?
Intet i verden saa dødsens forlatt
som et jernbanetog en sommernat
under aapen himmel, paa aapen plass
med skyild i ruternes glas.

Det bar gjennom landet, saa gnister sprang,
og skinner sang:
Elsker hun mig?
Ind i skoger, som lyttet . . . Forbi, forbi!
Over sluk, du loddet din smerte i! . . .
Stempelslagene alltid knappere.
Rappere. Rappere.

Indtil dit hjerte var tomt for ve,
tomt som en tom kupé.

Men sæt nu, du hadde den sjæl, du vet,
bastet og bundet i alskens fred,
din imorgen og *din* igaar,
et veidet bytte med hud og haar —
Er det da sagt, at i fuldglad tro
du nød din ro?

Der var en gang, ak, der var en gang,
da gnister sprutet, og skinner sang!

Fryd dig og trøst dig, min unge ven,
imorgen er du paa vei igjen!

Borte

Der sat på en kvist en fugl og sang.
Saa fløi den sin vei, saa rapt som den kom.

Kvisten staar tom.

Mit hjerte, du er som den skjælvende kvist.
Hvorfor fløi hun? Hvorfor blev jeg saa fredløs
og trist?

Mit hjerte, du er som den skjælvende kvist.

Borte er fuglen. Ha tak for sist!

Jeg gynget, mens vaarsolen blidest sken,
en trippende, klarøiet, munter en.

Nu synger hun vel på et andet sted
om lykke og tro i al evighet.

Jeg staar her og glør paa en naken kvist.
Lykken, ak, den var en stakket frist!

Norsk sang

I kamp og trengsler steg mit mot
og hærde mig til voksen mand.
Jeg takker for, at jeg fikk rot
i dig, mit land!
Nu rider mægtig vintren frem
og rykker træer med rote op.
Jeg spejder: Dette er mit hjem!
Det suser i en veirslitt top,
at dette land, stort, kaldt og haardt
er vort.

I brødre av den samme rot,
I søstre med det samme blod,
I, som nu søker voksested
og vi, som staar for fald:
La komme hvad der skal!
Det gav slik trygghet, gav slik fred,
— jeg føler mig saa rik derved —
at dette land, armt, strengt og hvitt
blev mit.

Her vil jeg gro, her vil jeg dø ✓
men først vil i din muld jeg strø
min rikdom ut, et litet frø . . .
Kanhænde blir det træ en gang,
som suse vil din sang.
Jeg takker dig for ondt, for godt,
for knappe smil, som jeg har faat,
for rot omkring en jordfast sten,
for blod og marg og ben.

Og sank i dysten mangen mand,
saa vidner vi, som blev igjen,
at vi er tunge, stride mænd —

Vort land!

I fyk av sne og nordenvind
jeg lærte sangen, som er din.
Jeg lærte den av vind, som hven
mig gjennom blod og marg og ben.
 Den blev mig kjær;
 vi gamle trær
har sust den ut til ry for *En*.

Det store, vildt forrevne land
med fjeld og myr og skog og vand —

Barfrost

Det er den første, gyldne barfrostdag.
Hvor let min gang! Mot ætrens skyfri riker
min aandes pust i hvite skyer stiger.
Røk hvirvler muntert op fra hyttetak.

Jeg lytter . . . Ja, nu er det dødsens tyst
i frosne skoger og paa haarde stier.
En bæk, som risler enslig uten lyst.
Litt tertitpipp . . . Jeg skvætter, naar det tier.

Jeg gir min varme til den korte dag,
som uten kraft, vemodig-gylden lyser
med noe av et smil langs aasens drag.
Varm gir jeg den til alle dem, som fryser.

Jeg *ser* mit pust. Det saa jeg ikke før,
da kun mig selv i hett begjær jeg vilde,
da blodets strøm gik hissende og ør,
og i min sjæl det aldrig kjendtes stille.

Og vidre tænker jeg, alt mens jeg gaar
i barfrostdagens sol paa døde veie:
Har livets luer blekt dit sind, dit haar,
da er det først *dig selv* du tar i eie.

Dog endda er mit liv ei ebbet ut,
skjønt rundt mig kolde mørkemakter truer,
og endda — *endda* er hvert pust et bud,
et ildfuldt bud om livets røde luer.

Skjenk mig en kort, en gylden barfrostdag
med stjerner strenge, som mot kvelden stiger!
Skjenk høie himler over hyttetak,
I lysets aander, som nu langsomt viker!

Til Oslo

I solveir ned av den blanke fjord.
Trodsig videt mit sind sig ut.
Fjorden videt sig ogsaa ut.
Bredere, bredere blev dens spor.

Jeg hilste det første syn av hav.
Farvel, du min barndoms umilde by!
Du blev ikke denne gang min grav.
Nu legger jeg ut paany.

Ødselt liv i de fremmede land.
Hvor mins jeg det alt, som det var igaar!
Opgangstider i soles brand,
mot hvilke aandens dønninger slaar . . .
Saa kanskje hændte der noe en dag.
Der faldt et par skjælvende korn av sne.
Jeg husker et land med strengere drag.
Hjemve det er dog saa søt en ve.

En morgen op av den stille fjord.
Jeg speidet i angst mot min ungdoms by.
Trangere, trangere fjordens spor.
Inderst derinde en røksvart sky.
Og se! Midt i skyen, som frosset fast
i sine tungt-ulmende farvers glød
med skulende ildblik, som slet ikke brast,
stod solen mæt og vinterlig-rød.

Jeg kommer med bud fra det store hav:
Løft dig, min by, av vor skjønhetsstrang!
Saa ødslig herhjemme som i en grav.
Veien til verden saa dryg og lang.
O, løft dig, min by, av vor skjønhetsdrøm
med flammende hjerter i taarnes ly,
saa engang de hviser: Vor egen by!
Du, vor *egen* by, som gjør stolt og øm!

Kantate

(Ved jubileumsutstillingens aapningsfest 16. mai 1914.)

Hundred aars vaarliv
med kamptrods og larm!
Fra nord blaaste vinden,
men solen var varm.
Den aandet mykt paa længsler,
den kaldte stort paa evner.
Der steg saa mange av dem
langs fjord og i revner.

Hundred aars vaarliv
med reisning og fald!
Fra syd flommet solen,
men vinden var kald.
Den pustet strengt paa længsler,
den t rte stygt paa evner.
Der sank saa mange av dem,
og ingen dem nævner.

Saa mange, som stupte,
som aldrig fik stridt —
For slik er jo vaaren:
Den sløser med sit!
Det var et ødselt vaarliv
i sol og kalde vinde.
Om natten glimt av stjerner.
Nu ser vi dem skinne.

Naar vinder vel seiren vi hell

Kun nederlag efter.
Skam, smerte derefter.
Og dog som av kræfter
et gisp:
Stig sol!
Som vraket paa vandet
i halvlys laa landet —
Stig sol! O, stig frelsende sol!

*

Solen var *han!*

Han var aarhundredets egen sol,
dets førstfødte lerce,
og han steg over landet, det sistfødte land,
med lystriller sprengende sterke.

Straaler av haab og straalet av tro
med kraft til at mætte og varmel
Og Norge det var et forfrossent barn,
som laa i hans signende arme.

Norge, så ødselig og vanstelt det var,
han kaldte det rikest blandt lande.
Og nævner vi *Henrik Wergelands* navn,
da bader i lys vi vor pande.

Nævner vi Henrik Wergelands navn,
da bader i lys vi vor pande;

vi hørte i skybrand og morgengufs
en lyd som av væltende vande.

Fure i mulmet han tændende skar,
skjønt kun litet han spurte til takken.
O under! Alt sprang det blaaveisblaat,
den blaaeste blomst, frem av bakken.

*

Men slik er jo vaaren:
Den sløser med sit!
Og *dens* var til døden
han udelt og frit.
Hvor solen bærer straal
til fornyende evner,
der er det helst, at kulden
og vinden sig hevner.

*

Hin fure i mulmet, han lyntunget skar,
det blev just den vei, som mot fremtiden bar.
Vi fulgte den siden i alle de aar,
til slaget var vundet, og seiren var vor.
Det gik ikke rapt, skjønt bent over os hang
en lerke og sang.

Saa mangt, som var ugjort: Vi ryddet i skog,
vi brøitet os akre og vandt dem med plog.
Et uprøvet, arbeidsklædt, tusentæt tog —
Og *det* var vor vilje at reise av aag,
av fattigdoms tyngsel, av fortidens bann
det sistfødte land.

Stod saa vi i kveldingens lutende skjær,
det fôr os til sjælen: Hvor vakkert her er!
Vi saa over skoger og udøpte fjeld.
Vi saa, og vi saa . . . For en løfterik kveld!
Op gjøv det imot os en lukt av muld
og løvetandguld.

Kanhænde en sanger med indadvendt blik
da lei av at følge mot elvstupet gik.
Der sat han i drømmen forsonet og mild
og lyttet til nøkkens og fosgrimens spil.
Kanhænde han ogsaa i svermende savn
har hvisket et navn.

Høit over hans dagtrætte hjerte en sky,
hvis ro vakte blundende tanker paany:
«Søk ind i dig selv! *Der* er frihetens land,
og vinder du det, se, da vorder du mand!
Der, dypt i dig selv, er det kampen skal staa,
vil seiren du naa.

Mit folk, o mit folk, bøi dig ind mot dig selv
— først da vorder mer du end døgnlivets træl —
og hent op av grubernes blinkende nat
din billedboks blade, din dyreste skat» — —
Høit over hans hjerte en sky, i hvis ro
han speilet sin tro.

Vi bygget os hjem, og vi ryddet i skog,
 vi brøitet os akre og vandt dem med plog,
 et veikyndig, arbeidsklædt, tusentæt tog
 av seige og dagkjære viljer . . . Og dog —
 Skjønt meget var vundet og litet forspildt,
 hvor var her dog stilt!

Vel sandt, at av fortidens blinkende nat
 vi hævet saa mangen en kostelig skat,
 i kjærlighet skjænket til slektens gagn!
 Og eventyr var det. Og saga og sagn . . .
 Det fôr os til sjælen i skumringens skjær:
 Hvor stilt her dog er!

Saa drømstilt i Norge! — Men furen *han* skar,
 den varslet jo storm. Op hver mand, som vi har!
 Til kamp for at løfte av undermandskaar!
 I Norge, vort hjem, er det nordmænd, som raar!
 Til vaaben for frihet mot lavsind og vold
 og fordommes troll!

*

Og lyset det bølger i store slag
 over fjord, over hei. Det er søndag i dag
 med svale og fred efter tunge tak.

Det dages i Norge!

Det gik ikke rapt, kanskje heller litt traatt.
 Men veiret er vakkert, og alting spaar godt.
 En flimren av grønt og en dirren av blaat.

Det dages i Norge!

Paa bunden av dalen glir elven forbi
og fanger i hasten en sprettende li.
Høi, solblank er luften med klokkelyd i.
Det dages i Norge!

Og folk gaar til kirke sin nøisomme gang.
Snart høres der indefra halvdæmpet sang.
Men *Synnøve* sitter med blomster i fang.
Det dages i Norge!

Av uryddig jord sprængte safterne op.
Saa mangel en blomst og saa mangel en knop!
Alt lover, alt lover fra rot og til top.
Det dages i Norge!

Og en, som er gammel og mæt nu av aar,
der krum over stav han paa dørstokken staar,
han mumler i takk og dog bævrende saar:
Det dages -- nu dages det i Norge!

*

Dagen var *han*
den store, den strømmende dag i vort land —

Ryets og seirenes lyslange dag —
Straal sol! Blaas, I malmsunde vinde!
Men ikke paa maa-faa, i blinde!
Hærde I skal os til mænd og til slag!

Dit vaar kommer sent, trænges grovbarket skind,
og kanske han hadde det ikke.
Han stod midt blandt spiddende blikke.
Han var sol. Han var vind.

Han var sol; ti han elsket at høre det gro,
at aande paa længsler med ildnende tro,
han var vinden med braakast, som likte
at svelle og slaa mot hjerter, i flagg.
Slik høvet det ham at dikte.

Hvor lyste den endnu forjættende klar,
hin fure i mulm, som Wergeland skar!
For folkevalgt styre staa frem!
Og det var et rop, vi hørte.
Vindene tok og førte
det ind i hvert hjem.

Uro og strid —
Aa, hvad her blev for en stormgangstid!

Og høit over landet, det sistfødte land,
unge stjerner i brand.

De vokste, de unge stjerner.
Funklende stanset de over vor gaard,
myke i glansen; for det var vaar.
Stjerner og glød. Stjerner!

Opstandelsesdag!
Selvstendighetssak!

I solen og vinden, som flommet,
vi kjendte, at stunden var kommet.

Og alle vaarens bækker de ganger mot hav.
Saa mange stride viljer! Saa mange friske
krav!

Stumt, ødselig hvor de kom fra: Og vi er sne
og is,
vakt til paany at velde ved sol og søndenbris.

Sprøitende gaar noen, mens andre følger trutt
i slyngningers lek: Vi naar vel tilslut!

Saa mange bratte viljer! Saa mange lyse krav!
Men naar de saa til havet frem, det slukende
hav —

da heter ingen liten mer, og ingen er stor.
Hav, bare hav, i *et* viljestemt kor.

En tordnende vilje. *En* viljestemt sang . . .
I Norge har vi ogsaa hørt den visen en gang.

*

Hundred aars vaarliv
i solopgangsskin
med tinder som glødet —
Straal sol og blaas vind!

Tænd klarhet i vor tanke!
Syng makt ind i hver evne!
Det huger os at findes,
hvor stormænd holder stevne.

Hundred aars vaarliv
med økende sus
av aander, som bygget
og fylde vort hus.
Vi skuer fjerne øine,
fornemmer nære røster.
De egger og besverger,
de maaner, og de trøster.

Straal/sol! Blaas/vind!

Et ord for dagen

(17. mai 1917.)

Dagstøtt skytes der skarpt paa os,
men vi skyter ikke igjen.
Alt, hvad vi kan/og alt, vi tør,
er at synke og dø som mænd.

Litet jeg vet at feste for
i denne bloddryppende tid.
En hilsen til dem som paa havet
kjemper vor strid!

Alt, hvad de kan og alt, de tør.
er at synke og dø som mænd.
Og synker de ikke/saa vil de ut,
saa vil de straks ut igjen.

Noe jeg vet at feste for
i denne ydmykelsens tid:
Der kommer dødsbud fra havet
manende hit.

Hav

Du bølge blaa, som bar mit sind
i sol og vind!
Du bølge blaa, som *var* mit sind!
Nu falder stille mørket paa.
Vælt nu, min bølge, tung og graa,
i natten ind!

Løs dig i skum!
Saa lukker sig det store hav
tæt som en grav
og speiler nat og stjerners rum.

Skyl nu, min bølge, tung og graa,
i ensomhetens kulde ind!
Smelt sammen med de andre smaa!
Brist og forgaa! . . .
Jeg var en bølge ung og blaa
i sol og vind —

Snart er vi hav i stjerners skin.

De blikker ned
fra evighet
og vugger i det øde vand
sin kolde brand.

Slæg dig, min bølge, tung og graa,
i evigheten ind!

Til mine samtidige

Mig blaaste nordsnoen hvast ind til skindet.

Er livet ondt?

Mig klappet solvinder mykt over kindet.

Er livet godt?

Et stormstøts varsel . . . Saa faar vi os gi
under tak, før uveiret kommer.

Lavt stryker svalen forbi.

I venner fra ungdommens dage, kom, la os

sætte

os ned i en liten, sluttet og broderlig ring!

Ikke at undre sig paa at vi nu er litt trætte,

vi, som har flakket saa vide, saa rastløst

omkring.

Ikke at undre sig paa at vi nu er litt triste.

Visen, vi muntret os med, hadde mange slags

klang.

Kom, ræk mig din haand! Thi synger vi alt

paa det siste

vers av vort korte jordlivs sterke, brusende

sang.

Og det er, som lindeduft
gjør det tungt at aande,
og det er, som minders luft
stryker mig i vaande.

Parken saa fortrolig nær
og dog fjern tillike . . .
Gamle tider spøker her,
her er deres rike.

Kom hit yr og utadvendt
— manende det sukket,
indtil parken om min sjæl
gaatedyp sig lukket.

Og det var, som ødet liv
gjorde mig til bytte,
og det var, som det, der svandt,
fik mig til at lytte.

Op av parken, fast og tæt,
bygd i tider strenge,
løfter slektens kalkgraa hus
sig mot skoger, enge.

Aaen risler der forbi.
Døgnet rundt de hørte
nyn av den i fryd, i sorg —
Viser drømmeslørte.

Muntre kvinder, staute mænd —
Længst er de forsvundne,
og dog som de blev igjen,
blev her hjemstavnsbundne.

Rød gaar sommersolen ned
bak en godveirsbanke,
og jeg staar paa samme sted,
fjetret av min tanke.

Og jeg staar, hvor før jeg stod,
fjetret av min tanke . . .
Sommerkveld og lindeduft,
maanestraaler blanke.

Hørte jeg en rik, men kort
pikelatters trille,
gjenlyd av et blod, som lengst
døden har gjort stille?

Hørte jeg en seiersglad
pikelatters trille?
Over mig en drømmesky
sluknende og stille.

To Verdner

Med kjøligfriske skygger under løvet
brer parken sig i taus og fornem ro,
men utenfor gaar landeveien støvet
i kveldsols brand — hvem kommer der montro?

En sky av støv slaar op. Hver kveld det
hænder.

Saa damper skyen bort — en liten flok
av mænd, som med og uten redskap vender
hjem fra sit dagverk: Gaardens arbeidsstok.

De skotter ikke ind mot *vore* ruter,
vet jo, at parken er dem strengt forbudt.
Frem for sig stirrer de, mens ryggen luter,
nu da paany en arbeidsdag er slut,
en ti—tolv karer bringesterke, grove,
som gaar i takt med tunge, faste skridt,
et slavehold, som lyder *vore* love
og kjender forskjellen paa dit og mit.

Et springvand risler svakt. Fra parken trønger
duft av tungsindig aandende jasmin,
mens svalerne, de guldblaa, lystig sprænger
op mot det blaa med høie, lyse hvin.
Snart skilles de. Av smaahus stiger røken
og byr dem sit velkommen hjem igjen . . .
Men i et lysthus sitter gaardens frøken
og grubler paa sin svikefulde ven.

Hun hører støvletramp. Hun ser dem komme,
som hun har set dem før saa mangen gang.
Hun blikker ut. Ja, nu er dagen omme,
aa, denne dag saa dødsens trist og lang!

Da gripes hun av uro, av et minde
om noe, hun har tænkt. Men hvor? Men
naar?

«Vi, som i tryghet sitter fjernt herinde
og de, som sluker veistøv utenfor.»

Men hun er sveket, haanlig vraket, sveket,
og hendes lykkes tid — forbi, forbi!
Mørkt truer blikket. «Aa, de har det meget,
de har det *meget* bedre, di, end vi!»
Tæt knytter hun sin haand, saa neglen skjærer
og presser munden sammen til en strek,
erindrer sig det slektsnavn, som hun bærer
og gaar mot huset mørkøid, kold og blek.

Hans Hagen

Det hændte en vaardag, at gamle Hans Hagen
fik armen sin kuttet av oppe paa sagen,
saa bare en stump blev igjen.

Paa sykehus kom han. Der laa han og sturte,
men hjemsendt til os var det første han spurte,
hvor armen hans var. Hvor er den?

Hvor armen hans var, nei, se, det visste ingen.
Én sa, at den laa vel og raatnet paa bingen —
i elven kanhænde — søk der!

Hvor armen hans var, ak nei, det visste ingen.
Han mørknet og mumlet: «Det var denne
ringen —
Vil vite, hvor ringen min er.»

Han snuste i binger, han speidet i elven,
men best som han kikket, saa fik han en
skjælven,
og armen sin hadde han *hel*.
Da varslet han, at det var uveir i vente:
Den avhugde armen hans rykket og brændte
med helvedesmakt i hans sjæl.

En veirspaamand blev han derhjemme paa
gaarden,
som puslet med sit, men grønnedes vaaren,
og hæggen stod fager i blom,
da livnet han op, ja, da glemte han armen,
men slet ikke ringen, for solen og varmen
og godlukt, som sigende kom.

«Det er denne ringen» . . . Han smilte og
nikket.

Hvit var han i ansiktet, utdødd i blikket,
en høstherjet, halvtomset mand.
I drømmen den lekte, for synet den blinket,
og klarøiet saa han, hvor armen hans vinket
med ringsølv fra binger og vand.

Og nu var det ikke no ondveir i vente.
Han stirret frem for sig og husket en jente
saa glad og troskyldig og ven.
Dumt med denne armen, de slængte paa
bingen,
men værre med ringen, den tyndslitte ringen,
han hadde til minde om Æn!

Han fandt ikke ringen, saa trutt som han lette,
saa ofte han græmmed sig tankene trætte
i hvinende sagblades larm.
Nei, det vet nok ingen, hvor ringen hans findes,
og hvem har vel stunder til gagnløst at mindes
en avhugd, ubrukkelig arm?

Lekestuen

Her sprang en liten gut omkring
i sommerhat og hvite sko
og jublet op for ingenting
og faldt og reiste sig og lo
med glans av sine unge aar
i gyldent, krøllet haar.

Hvor blev han av? Hvor sprang han hen?
Vet bare det, at hit han kom
med solskinsveir og gik igjen.
Og nu er «lekestuen» tom,
dens dør med laas forsvarlig stængt —
Det skulde ingen tænkt.

I junikveldens lyse ro,
i denne høie sommernat
staar i en krok to hvite sko,
paa væggen hænger nu hans hat,
hvori han sommerfuglefri
strøk lysende forbi.

En klasetung syrinbusk slaar
mot samme rute som ifjor.
De steg, de to, av samme jord,
blev plantet i det samme aar,
fik foldet ut sin barndom her
i duft og sommerklær.

I junikveldens blomstervind
det banker ganske sakte paa,
men ingen roper mer: Kom ind!
Og ingen strækker sig paa taa
og vifter med en barnehaand
til parkens hvite aand.

Hvem var han?

Den gamle park er fuld av sol og sommer,
duft, sang og varme, et urolig hav,
hvis grønne bølger glitrer, mens de flommer
mot gaardens bygning hvit og streng og lav,
er yr av humlesurr og straalepletter
i kveldtændt glød . . . De danser op og ned
og lister ind til fædrenes portrætter,
som hang saa trygt i kolde skyggers fred.

Paa kalkgraa vægger i ovale rammer
der hænger kvinder, statelige mænd,
fra hvem i like linje slekten stammer
og her rokokoklædte gaar igjen.

Vet bare det, at de har flinkt sig skikket,
spist, jaget, elsket og pokaler tømt . . .
Og midt blandt dem en yngling, som i blikket
har noe sugende og længselsømt.

Og her staar bøker, aarene har bleket.
Jeg kikker i Voltaire, Montesquieu.
En sætning av og til er understreket,
for at de mindes skal og aldrig dø.

Nysgjerrig ser jeg op . . . De samme stuer,
selvsamme fred, som uforstyrret raar:
Av disse ord sprang engang klare luer
mot ham, som læste. Ei det var igaar.

I lys av dem veg overtroens slanger,
skremt av den mæktig seirende fornuft.
Varm drev en yngling ut i parkens ganger,
ombrust av fuglesang og blomsterluft.
Med ham jeg flakker rundt i parkens ganger,
ombrust av fuglesang og blomsterluft.
Det gamle lindetræ! Saa rikt det anger.
Jeg puster dypt i hvite rosers duft.

Hvem var han vel, den unge mand, som
svermet

i bøker, vraket av en bakklok tid,
hvis ungdom kanskje gode genier skjermet,
som her har kjæmpet mangel indre strid?

I kveld hans aand er saa fortrolig nær mig
og dog saa fjern. Et liv, som nu er glemt.
Jeg spør mig selv i undring: Ak, hvem er jeg,
og hvorfor gaar jeg her saa søtt beklemt?

Mig er det, som jeg før en gang har levet.
Var jeg den samme da, som nu jeg er?
Forunderlig! Som mindelser har drevet
mig til at sværme under disse trær.
Det skumrer let. Blunk av en stjerne springer
frem lik en gnist av solnedgangens brand,
og ut i natten glir paa tyste vinger
en flaggermus med bud fra drømmens land.

De høie popler hvisler, som de hvislet
i nattens aandedrag, da *han* var ung,
og aen risler, som den altid rislet
og gjør mig tung om hjertet, vemodstung.
I drømmens hete skin jeg tungt mig læner
op til et trø med kindet mot dets bark,
mens duft av lind og roser sig forener
gjengangeraktig i den stille park.

Ind under løvet -

Men under løvet springer solskinsflekker.
Jeg sitter paa min bænk og følger én,
som har forgjort en mosgrodd, knudret sten.
Det er mot kveld, da skyggerne sig strækker.

Det er mot kveld, da skyggene staar lange.
Jeg sitter som saa ofte paa min bænk
og husker fjernt et litet, gyldent stænk,
som jeg var dum nok til at ville fange.

En solskinsflek, som lekte i det grønne,
som gjorde sort til hvitt av lyst, paa trass —
Jeg vet, jeg var dit hjertes narrifas,
du altid skiftende, du altid skjønne!

Min sten til hjerte, som stak op av gruset,
fik du, min lille solskinsflek, forgjort.
Saa mørknet det. Du skrumpet ind, gled bort . . .
Jeg lytter tankefuld til aftensuset.

Da isen gik op

Inde ved land rundt de store stener
er aapent vand.
Slapt speiler sig der i drøm og vemod
litt kveldsolbrand.

Længer derute, hvor sol og vaarvind
en raak har slaat,
plasker i fred et par unge ænder
og har det godt.

Her sat med hodet jeg gjemt bak vingen
en vinter lang.
Ensomhets kval! Uværdige minders
fordømte tvang!

Nu aander atter et drag mot luften
av vaarlig gry.
Ak, den som kunde i kveld begynde
et liv paany!

Lutende tung, men snebar staar skogen
i øde ro.
Det er, som brat den har glemt at suse,
har glemt at gro.

Her sat med hodet jeg gjemt bak vingen
i mørkeskjul.
Ensomhets kval. Fortærende minder.
En hisset fugl!

Op jager det til mit syke hjerte
med storm av ild:
Bort om det saa fører bent til avgrunds!
Jeg *maa*. Jeg *vil*.

Bort om det saa fører bent til avgrunds,
til sorg og skam!
Hellere en av de vilde fugler
end blot en tam!

Fjerntfra jeg hører et rop i luften.
Hvem kaldte vel?
Unge, motstridige kræfter er det
dypt i mig selv.

Sommerens saga

I.

JUNI

Hun

I mænd, som med krevende blik gaar forbi,
har I noe at gi?

Vaaren

Rop du til skogen, saa faar du svar.

Stemmer fra skogene

Vi gir, hvad vi har.

Han(hvisker)

Har du noe at gi?

Hun

Jeg har bare mig selv.

Han

Møt mig i kveld,
naar klokken er ti.

En stemme

Husk paa din mor!

En anden stemme

Husk paa din far!

Stemmer fra skogene

Det vælder av lyd,
det pipper i fryd.
Hvem sitter paa kvist
og drømmer om dyd,
naar maanen er stor
og vaarstjernen klar?

Vaaren

Gi, hvad du har!

Bækken

Vort liv kun en drøm,
som risler forbi.

Et vindpust

Er du rik, er du øm?
Har du noe at gi?

Hun

(vildt)

Heller til bunds i nød og i skam
end uelsket dø —

Advarende stemmer

Barn, vokt dig for *ham!*

Vaarnatten

Natten er kun nat paa skrømt.
Den slører sig med dugg paa eng,
og i dens dype himmelseng
der hvisker unge stemmer ømt.

Hun

Jeg er ung, jeg er fri.

Vaaren

Gil

Kirkeuret

Ti.

II.

JULI

Hun

Hvor tyst her er blit! Ingen stigende sang.

Han

En faar da vel bli fornuftig en gang.

Hun

Ikke vet jeg, hvad du kalder fornuft.

Han

Hvem lever av sang og godveirsluft?

Hun

Sangen, jeg hørte, var eder, du svor,
var løfter, du gav i seirende ord.

Han

Eder, som sverges ved kvinnebarm,
de gustner og dør i livets larm.

Hun

Sangen, jeg hørte, var blod, som gik
med længslers musik.

Han

Merk for et tungsind her under løvet!
Naturen mæt. Dens gjerning øvet.

Hun

Altsaa er «flyetiden» forbi?

Han

Har ikke mer at si eller gi.

Hun

? Men de har ^t jeg!

Han

Da gaar det dig ilde.
Tak for i vaar og farvel, du lille!

III.

AUGUST

Og det var syrin.
Over murer og gjærder den klasetung veltet,
søt kaprifol
i forsommersol,
siden jasmin
og roser, ja, roser, hvis aandepust ildnet og
smeltet.

Høisommerhimmel! Solsommerveir!
 Et smil av guld, hvorpaa trygt vi tør lite.
 Se, pikerne gaar i luftige klær,
 forraader hvad ingen maa vite!

Faun

Hvad ingen maa vite, og alle vet om —

Nymfe

Men blir det saa kveld . . . Da *natten* kom —

Faun

Paa grønsværets myke silkemadrasser
 det tisker og ler, det hvisker og tasser.
 Hvad ingen maa vite . . . I vellyst og gru
skrek du det, du.

Nymfe

Hys, du gjør mig saa yr og het!
 Dag vet ikke, hvad *natten* vet — —

*

Og det er vor sol.

Ak, den synker hver kveld, har os alle til
 beste.

Men hvem er saa vi?

Er vi humle og bi,
 som sanker til bol

og evigglad flyr fra en honningblomst rapt til
 den næste?

Høisommerhimmel! Solsommerveir!

Men gulnet er lyset, og dagene minker.

En vaarbæk, som sprang i vilttert begjær,
 nu er den en grop, som stinker.

Faun

Si, hvad du tænker? En skygge har faldt . . .

Nymfe

Da intet jeg visste, men *ante* det . . . alt.

IV.

Ramme

FORDI HAN TROR —

Men er en kvinde overmæt av viden
og led ved kjærlighetens slepne ord,
da gjør det godt at finde en, som knæler
i ydmyk dyrkelse, fordi han *tror*.

Og hun, som end er ung, skjønt ganske moden,
har smil til denne ganske unge mand.
Hun stryker ham bedrøvet gjennom haaret
i mindet om sit eget tapte land.

Men han har vaarens vilje spændt i sindet,
Hvad raker minder ham, naar han ser rødt?
Ak, hun er ikke mor, men elskerinde,
da ved hans hete bryst hun hviler søtt!

Sit tapte land . . . Hun ser det atter høine
sig kysk og drømmeblaat i fjernets rand.
Det vet hun trygt, skjønt hun er ganske moden:
Hun har blot elsket denne *ene* mand.

Hun smiler haanlig: Støv paa landeveien
 var alt det andet, nu da lyset slaar
 med flammers blink i dugg paa friske blade
 op av den eneste, den sande vaar.

v.

In unge Ham

DEN GANSKE UNGE MAND

Hvor er min trygge ro, min eierglæde,
 naar andre mænd — — Er jeg da en besat?
 Avmæktig knytter jeg min haand i vrede
 og slaas med spøkelses nat efter nat.

En bitte liten mus, som døgnstøtt gnager
 taalmodig paa min saare hjerterot —
 Og det er tvilen — tvilen, som *du* jager,
 hver gang du aapner favnen mig imot.

Slyng om mit sind dit vesens lerketrille
 av himmeldugg og morgenskyers guld!
Da sitter tvilen ganske musestille
 og skammer sig til døde i sit hul.

Og atter er jeg din, en overvunden.
 Jeg trækker pusten dypt. Jeg *ser*. Jeg *tror*.
 Hvor er jeg din, naar du med smil om munden
 forklarer alt i trøsterike ord!

Mit indres syke uro helt du fatter,
og lægedom du har for hvert et saar.
Du gjennemrisler med din skyldfri latter
det mørke, hvor jeg skyldbetyngt gaar.

Men tvilen, som har skammet sig til døde,
faar atter liv. Den stikker snuten frem.
Dens veirhaar dirrer. Den har luktet føde
og følger mig mot kveldstid ensom hjem.

Og tvilen hvisker: Hvad hun gir, er skygger
av, hvad hun engang turde modig gi,
et skyggerike, som hun angstfuld bygger,
nu da hun vet, at snart er alt forbi.

Din ungdom vil hun. Du er hendes siste.
For siste gang hun folder ut sin prakt.
Det er saa ondt at kjende haabet briste,
saa søtt at ane fyllden av sin makt.

Slik taler tvilen. Men i nattens milde
og svale ro fornemmer jeg en lyd.
Jeg hører graat, slet ingen lerketrille,
men graat, som skjald bak dagens lyse fryd.

Og jeg blir hjelpeløs og øm av anger.
I smerte slaar jeg armen rundt et træ.
Ja, *hun* er ensom! Alt min sjæl forlanger,
det er at kunne lindre hendes vel

VI.

DEN UNGE MANDS DIKTE TIL HENDE

I.

Sommer! Sommer!
Hvite kjoler,
parasoller,
som lik soler
ut sig folder —

Se, hun kommer!

Sommer! Sommer!
Lyset flommer
mig imøte
fra den røde
sol, hun bærer,
gnistrer, skjærer —

O, min sommer!

Frit den svæver
gjennem vrimlen,
og hun hæver
den mot himlen,
hvor den hviler.
Og hun smiler —

Unge sommer!

II.

Visst elsker jeg til vanvid denne kvinde,
yr som jeg er av blod og spændte sanser.
Nu er hun borte. Se, hvor fjernt hun smiler
med fuktigrøde læber, mens hun danser!

Nei, hun er ikke min, nu da hun danser!
Nu er hun dansens. Og jeg hater dansen,
den lyse, lette rus, hvori hun svæver.
Og blikkets mørke glans. *Hvem* tændte
glansen?

Visst elsker jeg til vanvid denne kvinde,
men vilde helst, at jeg det ikke gjorde.
Jeg rykker som en skute i min kjetting.
Hun staar paa land og vet sig godt at more.

Men gik jeg hende sammenbitt i møte,
straks smeltet hatet i et smil av hende.
Jeg kjendte, hvor hun strømte mig til hjertet.
En vellyst er det hendes makt at kjende.

Visst elsker jeg til vanvid denne kvinde,
som tok mit sind og glødet mine tanker.
En fred jeg vet om, den i hendes arme,
er utenfor en hjemløs enevanker.

Aa, om hun nu i denne stund blev gammel
— det vilde jeg — og at hun tung og bøiet
sank knælende for mig, sin skjæbnes hersker,
med en slavindes ydmykhet i øiet!

Visst hater jeg til vanvid denne kvinde.
Dog svarte jeg: Reis dig, du svikefulde!
La dansen gaa og la musikken bølge!
Med dig jeg flakke vil i nat og kulde.

III.

Der kom et litet, ukjendt barn imot ham
og gav ham neiende en blomst.

«En blomst til *mig?*»

«Fordi du er saa snil.»

Og barnet smilte.

«Fordi jeg er saa snil . . .»

Han stod med blomsten i sin haand og tænkte:
Men grusom, fuld av nag mot den, jeg elsker.

For den vi elsker, vil vi eie.

Og kun i hete stunder
er hendes væsens veie ogsaa mine veie.

Hat gløder under.

Snil imot hvem?

En fredløs mand den mand, som elsker!

IV.

Han hadde været ond mot den, han elsket.

Forbi det lille huset, hvor hun bodde,
randt lekende en bæk. Der sat hun kveldstøtt
og pustet paa sit hat, som grodde, grodde.

En kveldstund, som hun sat der tankefjetret,
kom blomster seilende. Og alle hvite.
Ei dalens blomster. Men fra fjelde stride,
fra skoger svarte, hvor de ogsaa findes,
med duft, som gjør, at skjælvende vi mindes.

Forunderlig! I samme stund det aandet
mot hende op av vaar og løste vande.
Hun saa hans ansikt, naar det brat fik lysning,
det sterke skin, som da faldt paa hans pande.

Men han drev sjælssyk rundt paa vidder vilde.
«*Fordi jeg elsker!*» I en bæk han kastet
blomst efter blomst. Det hastet, hastet . . .
Jag nu mot dalen, til I glider stille
forbi det lille huset, hvor hun bor
og hils min egen ven med disse ord:

Fordi jeg elsker, var jeg styg og harm.
Fordi jeg elsker, er jeg længselvarm.

V. *Hen*

Jeg bød farvel . . . Da stanset jeg med ett.
Jeg saa, dit blik var fattigslig og trist.
Og til mit hjerte fór det tungt og hett
en ømhetsstrøm. Ak, længe siden sist!
Jeg tok det lille hodet i min haand
og bøiet det i andakt mot mit bryst
og sa i spøk: Du lille menneskeaand!
Du menneskebarn av haab og kval og lyst!

Det var, som tiden i sin fart stod still,
som alt av ondt sank glemt i dette nu.
I stunden var der ikke andre til
paa denne jord end bare jeg og du.
Vi hadde sagt hinanden hvasse ord,
vi hadde git hinanden saar paa saar.
Nu strøk jeg bort hver ensom taares spor,
idet jeg strøk med haanden mot dit haar.

Og uten ord, mens langsomt mørket faldt,
vi stod der længe haand i haand, vi to.
Bak aasen blafret frem en stjerne kaldt.
I os var stilhet og den gode ro.
Dit væsen hadde blandet sig med mit,
og da jeg atter hilste dig farvel,
var blikket, som jeg møtte, sterkt og frit.
Du smilte til mig, og jeg smilte selv.

Da roper vi allesammen,
roper alle som en:
Aldrig var du saa ung som nu,
aldrig saa pen!

Det svaler jo litt at høre.
Du kuer de rædde tvil
og gir dig bort i en rus av sol
og lykkesmil.

Somren i kamp med høsten!
Endnu er luften høi.
Din have staar fuld av reseda
og søt levkøi.

Og roser i middagsstunden
gjør den glødende tung:
Aldrig var du saa pen som nu,
aldrig saa ungl!

Se, det er jo slikt, man sier.
Det volder slet ingen tvang.
Og vil vi glæde en andens sjæl
for siste gang —

saa falder de let paa munden:
Aldrig saa pen som nu! . . .
Men hvorfor sitter du der saa streng,
kjæreste du!

Du ser dig rundt i din have
uten smil eller ord,
reiser dig saa med et avskedsblik,
hvor smerten gror.

Saa gaar du din vei alene.
Hodet bærer du høit . . .
Si, husker du den gang livet kom
med vaarlig fløit?

IX.

OKTOBER

Eva

Kjølig er luften. Bjerken staar gul.
Hvorfor saa tungt og dødsstille rundt mig?
Ikke i løvet en eneste fugl,
som sin hyldest har undt mig.

Flimrende, dirrende hvilte før
over mit liv som et drømvirket slør.

Sløret, det gyldne, er revet itu.
Fattig i vindene staar jeg her nu.

Fuglene

Mot syd!

I længsel vi kom. Med længsels klage.
Nu er det tid at drage
uten en lyd.

Bladene

I fryd
sprang vi mot sollyset alle, alle.
Nu er det tid at falde
uten en lyd.

Høsten

Uten lyd.

Græshoppen

Jeg er den siste av somrens lyrer.
Døgnet rundt lekte og sang jeg i engene.

Myrerne

Og vi er de smaa, de stræbsomme myrer,
som trutt slog for mat, ikke paa strengene.

Sangeren

Alt, jeg elsket, det skulde jeg miste.
Med haand paa hjertet jeg sang til det siste.

Høsten

Alt, du elsket, det skal du miste.

De efterlevende

I tue vi gaar til søvnen og føden.
Sanger av somren! Nu er det døden.
La sol, den utro, kun slukke sin luel
Vi har det hjemmelig her i vor stue.

Høsten

Nu er det døden.

Eva

Alt, jeg elsket, det skal jeg miste.
Jeg visste det ikke, aa jo, jeg visste,
at skjønhet maa dø og elskov briste . . .
Kun ikke jeg —

Høsten

Klæ dig i vadmél og gaa din vei.

Stemmer

Kun ikke *vi* —

Høsten

Forbi. Forbi.

Sangeren

Jeg var den siste.

Mørket, som kommer.

Læg dig til hvile, du trætte jord.
Nu har du lov til at blunde.
Ydet du har, hvad du kunde.
Jeg hyller dig i mit flor.

Luk jer, I grændige munde!

Josefinegate

Kvalm av mig selv, de samme tankers ring,
jeg hadde streifet rundt beklemt og tom,
drev stur omkring
med veiløs hug, fordi jeg intet maal vet om.
Og saa — — Da aapnet sig min ungdoms gate —

I mangt et aar
har tanken om et gjensyn gjort mig saar.

Her gaar jeg i min barndoms stille gate
og fatter ikke, hvordan hit jeg kom.

Fra haverne en duft av blid jasmin,
fortrolig springvandsplask i julinatten
og himlen het av skyers dunkle vin.
Og uvilkaarlig tar jeg av mig hatten
for noe, som jeg trodde glemt og dødt,
men lik jasmინens aande hvisker søtt,
tungsindig søtt, om den gang sindet bøiet
sig mot et maal, som flammet dypt for øiet
og gjorde hjertet mykt og vildt og rødt.

Jeg staar i drøm. Hvor tiden dog har fløiet!

Bak gjærder av metal,
skjult av det tette løv, som uten sus
mørkt hvælver over,
smaa, hvite hus.

Nu sover
de trygt derinde efter dagens fald.

Om ingen vet jeg. Alle er de døde,
er alle døde,
de, hvem jeg dagstøtt gik forbi som gut.
Ak, jeg maa smile, skjønt mit smil er brutt!

Nu er de døde. Alle er de døde,
og blek av tungsind ligger gaten øde.
I hædersmænd!
Jeg ser jer ile til et dagverks møie
paa pliktens bud hver morgen om igjen.
Kun statens velfærd hadde I for øie
og ve hver den,
som svek sin konge, Norges fuldtro ven.
Med strenge miner skred I frem paa gaten,
bekymringsfulde, o, I mænd av staten.

Et angstfuldt spørsmåal og et gisp til svar:
Vort stakkars land, hvor alt saa fredlig var!
I saa, I hørte helvedsluer brænde.
Hvad skal det bli til? Hvordan vil det ende?
Men øinet I saa mig, olmt blev hvert blik
av samfundskjærlighet og politik.
I rynket panden. Lad ham gaa til grunde,
han, som er flekket av de røde hunde!

Jeg smiler, men mit smil er brutt og kort.
Jeg visste ikke, livet var saa haardt.
Men her i duften av min barndoms trær
ser jeg mig selv, mig er en skygge nær
av den jeg *var* i tidens morgenrøde.

Vi døde alle. Alle er vi døde.

Din er den lyse nat, hvori jeg gaar,
du, som jeg *var* i min forventnings aar,
er natten, som slet ikke sove faar,
men strømmer mot mig fuld av glød og savn.
Din er den store sol, som nys gik under
og vaaken blunder
for snart paany at vælde over jord.
Din er den gyldne stripe hist i nord.

Du stanser . . . Hvisket kanskje du et navn?

Mangt har jeg attraadd, litet har jeg vundet.
Ta mig i haanden, du min yngre bror,
hvis liv er knapt begyndt, mens mit er
svundet.

Jeg kom hit dødsens mødig og forlatt,
saa traf jeg dig i denne tause nat.
Jeg kjendte dig igjen paa mundens ømme
og smertespændte drag, der du betat
stod tankefuld i egne skjære drømme.

Og skamfuld spør jeg, mens jeg vandrer stum:
Er *det* da livet, hele livets sum,
den triste søppelhaug, hvorpaa vi sitter,
av levevisdom sleip og gold og graa,
den søppelhaug, vi myndig sitter paa,
hver enkelt av os selvglad eller bitter?
Sit der og døm!

Dog vit, at liv er ikke kundskap, minder,
alt det, som os til søppelhaugen binder,
men længsel, anelse og haab og drøm!

Og trænger du at folde dine hænder
en nat i bøn, da be til en, du kjender:
Dit *eget væsen, inden det blev sprengt,*
dit hjertes rikdom, før hver sti var stengt,
din barndoms undring og din ungdoms tro
og drømmen — drømmen over livets strider,
som dypest inde skjænker fruktbar ro
og gir hver evne kræfter til at gro
og bærer gennem sorg og skumle tider.

Min ungdoms stjerne høi og ren og klar!

Hvor rart at gjense dig, du, som jeg *var!* .

Paa Carl Johan

Dypt i min ungdoms land
der bølger Carl Johan
med store mænd, hvis ry
mig gjorde taus og sky,
med unge piker, som
i chorus ropte: Fy, aa fy!
naar seilende jeg kom.

Aa fy, aa fy, aa fy, aa fy!
fordi jeg til mit hjertes skam var gudløs
venstremand.

Jeg holdt mig ganske kry,
men saa i samme stund
en mund, som aapnet sig paany,
en bløt, en deilig kvindemund.
Jeg steilet: Hvem er hun?

Aa fy, aa fy, aa fy!

I glød for første gang
jeg drev paa Carl Johan og sang
op mot en vaarlig sky,
mens glade bækker sprang:
Aa fy, aa fy, aa fy!
En pikestemmes klang.
Den hele kjære by:
Aa fy! Aa fy! Aa fy!

Vaarkveld i Vestre Aker

Bortover jordet driver
røk av en braateild.
Vaarkveld tar paa at skumre
skyblek og lys og mild.

Strøket flatt ned mot bakken
som under jernets press
efter en ukes striflom
ligger det gule græs.

Lukt av nykastet gjødsel,
muld og braanende sne . . .
Skogen falmet av sneras . . .
Blaaveis er alt at se.

Uutsigelig klage.
Uutsigelig fryd.
Inde fra døde skoger
stiger en fløitelyd.

Vindløs legger sig luften
dovent om menneskebo.
Frem staar en mand paa svalen:
Vil det bli regn montro?

Tættere over jordet
trykker røken sit slør . . .
Nedover veien kommer
to, som har gaat den før.

Ordet famler paa tungen,
ordet, han vil ha sagt,
men det naar ikke lenger,
har ikke blodets makt.

Gir han sig til at snakke,
snakke paa livet løs . . .
Foran dem mørkner fjorden,
sunket i blytung døs.

Er det, som hjertemusklen
slapner under hans ord,
mens hun tanketræt følger
graagaasens færd mot nord.

Sky for sin egen stemme
stanser fuglen sin sang.
Dirrende blir tilbake
uutsigelig klang.

Efter skoleferien

Hjem fra landet! . . . Mørket kommer.
Og jeg staar fortapt i porten,
glytter op mot gatenumret:
Huset heter nummer fjorten.

Matt og graa av høstlig tungsind
luften her i gaten kjendes.
Paa den andre siden huset
alt en stille lykte tændes.

Hjem fra høie, friske himle,
sang og brus av grønne blade,
indianerlek i skoger,
saltvandslukt og saltvandsbade —

morgendugg og svalekvitter
samt et rovfuglskrik, jeg hørte
sent en julikvæld, da skyer,
vildt forrevne, maanen slørte!

Og jeg minds, hvor blodet isnet
av det vellystgys, jeg sanset.
Hvast det skar igjennem sjælen.
Ramt i hjertet da jeg stanset.

Hjem til gatens sluk fra fjeldet!
Hjem fra stjernerne og solen!
Ja, nu er jeg atter hjemme,
og imorgen er det skolen!

Dette rovfuglskrik, jeg hørte,
iltert, kaldt, var livets stemme.
Hvor det klang forhærdet hjemløst!
Ja, nu er paany jeg hjemme!

Op det trak til regn og uveir,
mens i skog jeg veiløs irret.
Urlydvildt, saa sjælen dirret,
skrek en rovfugl —

Og med dette skrik i hjertet,
indespærret, lænkebundet,
graater jeg i kval, i avmakt . . .
Nu er sommerdrømmen svundet!

Paaske

Langfredag den randt avgrundssort.
Da var det for sig selv at gaa
og hviske gravbeklemt paa taa
om noget ondt, som var blit gjort.
Og far han strammet minen streng,
min mor var ogsaa noe trist.
Best at faa komme sig i seng
og sovne bort fra satans list!

Men ogsaa lørdag var en dag,
som ikke taalte glædens røst,
en dag midt mellem sorg og trøst
med skyblek luft og skumle drag.
Vi stod og klinket mot en væg
og syntes selv, det var litt raatt.
Dog kvelden bragte paaskeegg.
Jeg skulde tro, det smakte godt.

Opstanden er den Herre Krist!
O seierssang! O søndagsfryd!
Vi vaaknet op ved klokkelyd.
En gudløs den, som nu er trist!

Længst var den onde tid forbi,
sol skinnet paa vor glade jord.
og far han smilte syndefri
og gik i selskap med min mor.

Jeg husker, at jeg sat igjen
og drak av stuens rene luft
den dype fred i zwibelduft . . .
Derute vanket skyggemænd.
Saa gled de vaert i stuen ind,
hvor paa et bord en zwibel stod
saa hvit, saa rank, saa kysk av sind
og lyste mot dem med sin ro.

Av væggen aandehænder tok
portrættet av min oldefar.
Saa tung, saa mavefør han var . . .
Snart raadde mørket i min krok.
Der drømte jeg om mange ting,
litt om en asenindes føll,
men siden med et hjertesting
om Judas og hans lumpne sølv.

I haanden hadde han et rep.
Det slog han tæt omkring min hals
og ropte: «Du som er tilfals
og sviktet Jesus, da det knep!»
Mig var det, som hvert haab blev slukt.
Av søvnen sprat jeg med et skrik . . .
Da hølget mot mig zwibellukt.
En zwibel lyste varm og rik.

La tiden gaa! La tiden gaa!
Det vet min sjæl trods tidens fart:
Langfredag den er avgrundssvart,
men paaskesøndag himmelblaa.
Op vaakner vi ved klokkeklang,
den ene dag til korsets træ,
men søndag er det jubelsang
og sol paa vaarlig silkesne.

Vort sprog

Det sprog, som vi i arv har tat
fra far og mor,
glem aldrig, at det er en skat,
vi har paa jord.
Det hvisket i vor første bøn,
da vi var smaa
og klager i det siste støn,
naar vi skal gaa.

Paa store aanders seierstog
saa vidt det fløi,
og det var vort, det unge sprog,
med flukt saa høi.
Vi elsker det, fordi det er
malm av os selv,
den dype tone, vi har kjær
av skog og fjeld.

Aa, du vort sprog saa norsk av klang,
vort eget sprog,
dig bander de som pest og tvang
og fremmedaag!
Hvad svarer vi? Vi svarer kort,
at her bor *vi*,
at dette sprog er hjemmet vort
og skal saa bli.

Brus ut vort sprog i stjerneskrift
av sjæl og aand
og reis dig stolt til ny bedrift
ved væbnet haand!
Kun i din luft ren, klar og sund
vi puster frit.
Hvert sprog sin ret! Paa rettens grund
jeg kræver mit.

Det staar sig nok. Hvem glemte vel
et sprog, han skrev,
da han sin Elskte gav en kveld
sit første brev?
Saa tæt omkring min hjerterot
det slynget er,
og hvor jeg vandrer paa min fot,
blir *det* mig nær.

Studentersang

Det hvisker ømt i dunkle ord,
det egger, og det maner
med bud fra alt, som i os gror
og endnu ingen aner.

O smertenstid! O lykkekaar!
Hvad blygt og stolt vi dølgjer,
i rike længsler uhørt gaar
for vind og stride bølger.

Vel sandt, at tidt paa glassets bund
vi saa vor fremtid smile —

Ak, mangel deilig pikemund
snart fik os til at tvile!

Paa jord er der vel endda plass
for munter sang i reden?

Jeg løfter trodsende mit glas
for drømmen og for glæden.

O lykkekaar! O smertenstid!

Det blev vort liv at famle
os frem til klarhet og i strid
de spredte kræfter samle.

En dag de hærdes skal til staal
ved livets strenge lære:

Ei blot det er de fjerne maal,
men kanske mest de nære.

Det hvisker ømt i tunge ord,
det egger og det maner
til kamp for livets ret paa jord
i sus av friske faner.
Omstraalt av morgenrødens skjær
dets frihet vil vi verne . . .
Men *hvad* du gjør, og *hvem* du er,
saa følg din egen stjerne!

Følg den til avgrunds, om du maa!
Langt heller der at ligge,
av fienden trampet blodig paa,
end om hans gunst at tigge!
Held den, som vaaknet op ved nat
og saa et lysskin falde!
Held den, som stanset troldomsbrat
og hørte klokker kalde!

Det bruser i de unge trær,
som høit mot lyset higer:
Snart er den store time nær,
hvor dagens konge stiger.
Paa bud av alt, som i os gror
og livsenstørstig venter,
vi hilser solens gylndne spor —
Mot høidene, studenter!

Hilsen

(Til de danske diktere ved deres besøk i
Kristiania februar 1922.)

I grublere, I svermere, I drømmere!
I elskere av vinens rus og kvinden,
hvem motstand hærde, mens den gjorde ømmere!
O danske harper, skjælvende for vinden!
I sangere av guders lyse naade,
I seierherrer fra saa mange dyster
med rims og rytmes avgrundsdybe gaade:
Vel møtt til sangerlek paa vore kyster!

Si, er det ikke skjønt i ungdomstiden
at vite med sig selv, man er foraktet
og gjennemlynt av denne søte viden
paa tryk at se sit skaldery bli slaktet?
Hvem bryr sig vel om det, naar trodsen synger,
og rik paa vellyd sindets bue spændes,
og diktet lik et purpurbaand sig slynger
tæt om ens hjerte, hjertet, som er *hendes?*

Nuvel, det gir jo ikke bare godveirsdage
at skrive vers, som ingen mand tør trykke.
Jeg selv har oplevd det. Og smertens klage
sprang mørk til stjernerne av brist paa lykke.
Jeg var vel ikke just «parti» at kalde,
og mødre skjalv paa sine døtres vegne.
En ting i verden er at kunne tralle,
en anden ting, den viktigste, at regne.

Men lykken er en fugl. Og stundom hænder
det, at den pynter os med fjær i hatten.
De vokser, vokser, alt mens hjertet brænder
av smil om dagen og av glød om natten.
Der staar et brus om os av tusen vinger.
I mins det nok, I seiersvante brødre!
Frit strømmer vaaren, nye toner klinger,
og pikene gir fan i sine mødre.

I mestersangere fra Danmarks vænge!
Vi skjænker Eder smil av vore kvinder!
Merk, at de elsker klunk paa *gyldne* strenge!
Skam vorde Eder, om I ei dem vinder!
Vi skjænker Eder vin i dype skaaler.
(Det har sin lille risiko forresten.)
Vi skjænker Eder av vort vaarlivs straaler,
en ønskeflok, som alt omsvæver festen.

Vi rækker ut vor haand mot Danmarks
sletter,
et land, hvor ikke mestren kan faa sove
for nattergalehulk i blide nætter.
Rundt om i drøm staar poesiens skove.
Held følge Danmark, hvor saa ofte taaren
fik glans av smilets friske lek og lue!
Held følge jer, I sangere av vaaren,
av smilet, smerten og den røde druel!

Margrete Vullum

Hun kom til os med øine uskyldige og milde,
et sind, som visste litet om, hvor verden

er lav.

Fra Danmarks vænger kom hun til dette

stride, vilde,

tungt kneisende Norge med de mange haarde

krav.

Vi tok hendes gaver. Vi vraket dem slet ikke.

Den, som er arm paa jordegods, han tar,

hvad han faar.

Men hvor det kjendtes liflig at stikke og

prikke —

bak hendes ryg at hevne sig for takkens

strengte kaar!

Hun hadde sine sider. Med rift i kjolen

svævet

hun over denne jammerdal mot skyfjerne

maal.

Og mente hun at vite, hvad slægtens lykke

krævet,

saa fordret kjoleriften, ak, mangen knappenaal.

Vi lo av knappenaalen, av kjolens muntre

flenge,

mens selv vi stoppet huller med, hvad

kjærlig hun ga.

Den gode fru Margrete! Hun kom fra
 Danmarks vænge.
 Nei, det er ikke sandt! Hun kom endda
 længer fra.

Hun kom fra drømmens solstrand, hvor skjære
 tanker bygger
 sig rede høit i toppen av et eviggrønt træ.
 Det tør vel kjendes luftig der, naar fjeld
 kaster skygger,
 men drømmen den er evigblaa trods vindfyk
 og sne.

Og da hun sank i døden — hvor blev med
 ett det stille!

I blod og hvite straalere steg paany hun av
 grav.

Hun saa paa os med øine bebreidende og
 milde.

Det var, fordi nu skjønnte hun, hvor verden
 er lav.

Og hadde hun kanhænde et hul i silkekjolen:
 I hendes store hjerte hverken rift eller hull!
 Og derfor skal hun flyttes fra kulden ind i
 solen,
 den blide fru Margrete, med sit hjerte av
 guld.

Valborg

Det er et barn paa elve aar,
som graater, naar de andre ler,
men bare naar de ikke ser . . .
Hun sammenligner deres kaar
med sine egne og blir sky,
saa hjelpeløs paany.

Den fine haken er saa spiss.
Hun er saa storøid og saa blek.
Det vet hun trygt, *en* ting er viss,
at hun skal bort fra smil og lek,
fra sol og maane, far og mor
og hele denne jord.

Hun har en bror, og han har sagt,
at hun maa dø, før det blir høst.
Mistænksom er hun støtt paa vakt,
rød for hvert ord, som bringer trøst.
Hun slaar det væk, hun svarer blygt:
Mit hjerte er litt sykt.

De klapper kjærlig hennes haar.
De er saa snille, som de kan.
De sier: Naar det først blir vaar
og varmt i luft og varmt i vand,
da skal du se —! Hun nikker blidt
og smiler til dem litt.

Og vaaren kommer festlig blaa,
og somren skinner myk og varm.
i haven dufter blomster smaa,
men hos dem sitter træt og arm
et dødssykt barn, en liten en,
med altfor tynde ben.

«Aa, hvorfor blev jeg ikke sterk,
og hvorfor er jeg ikke glad?»
Ved gjærdet staar en kroket bjerk,
den har det første visne blad.
Hun ser det falde, endnu fler,
som gulner mer og mer.

Jeg mins nok, den gang døden kom.
Hun led saa skrækkelig tilslut.
Men hvad slet ingen visste om,
det var en tolvaars gammel gut,
som brutt av anger laa paa knæ
og graat i ensom ve.

Og nu har mange vaarer gaat,
og mangt et vissent blad har faldt,
og haabets rike guld blev graat,
og lyst blev mørkt, og varmt blev kaldt,
men endnu ser jeg hendes blik,
da hun sin dødsdom fik.

I ovnskroken

Det buldrer i den gamle ovn,
hvor tidt vi sat og snakket . . .
En husker jeg, som sat her før
og speidet ind i ovnens glør,
mens gjennom mørket, som seg ind,
en gylden stripe flakket.
Og minder kom, og minder gik.
Hun fulgte dem med langsynt blik,
til brat hun stanset med et nik,
som om hun stille takket.

Og frem av hendes ansikt sprang
et smil, hvis glans jeg kjendte.
Hun saa litt paa mig, strøk mit haar
og skjemtet: «Endnu ingen saar
og ingen nag, som gjør dig ondt
og stunder til at vente!»
Vi sat i ovnens lune drag . . .
Saa kanskje spurte jeg en dag:
«End du? Har *du* da slike nag
som brænder eller brændte?»

En slik en gammel bestemor
har just ved ovnen hjemme.
Sin ungdoms kraft, sin varmes ild
i ukjendt strid hun satte til . . .
Det er, som gjennom buldret nu
jeg veirer hendes stemme.

Og denne stemmen rik, men spe,
det aner jeg, var fuld av ve,
som hun trods mange vintres sne
slet ikke kunde glemme.

Og nu staar atter ovnen rød,
og det er langt paa aaret.
Dypt ser jeg ind i hendes blik,
fornemmer smilets glans, jeg fik:
Hvad vet vi vel om andres liv,
hvad smerteligst har saaret?
Her sat hun statelig og graa
og speidet med sin kappe paa,
mens jeg av fremtidsdrømme blaa
stod op berust, bedaaret.

Et omkvæd, som trutt gaar igjen
paa alt, jeg vet og visste,
den samme skaanselsløse sang:
Og det var aller første gang,
den aller — *aller* første gang,
og det er *allersidste*.

Fra ovnen staar et gyldent skin,
men jeg gaar ut i kveldkald vind
og hærder der mit veke sind,
at ikke det skal briste.

Jeg drømte -

Jeg drømte, jeg var ung paany
og fulgt av minder søte
gik ut i livets blanke gry
min Elskede at møte.

Det var en junimorgenstund,
og Mjøsen laa og speilet
en dypblaa himmel, paa hvis bund
smaa, hvite skyer seilet.

Alt var idag for første gang:
For første gang jeg hørte
det saare skjælv i fuglens sang,
hvis lokk og lek mig rørte.

Mig var det, som jeg langveisfra
fik bud paa toner rike,
og jeg var munter, fri og gla,
skjønt litt beklemmt tillike.

Og alt imellem hvast det skjøt
smaa guldblink op fra vandet,
hvor tømmerstokker døsig fløt
i vikene langs landet.

Jeg veiret urofyldt og sky
at noget maatte hænde . . .
Da steg den frem, den lille by,
som nok jeg skulde kjende.

Min ungdoms by i ro og mak
med sine trygge stuer!
Det skar, det gnistret fra hvert tak
i morgensolens luer . . .

Jeg drømte, jeg var ung igjen
og nu gik ut at møte
min Elskede, min slanke ven,
den søtteste blandt søte.

Alt, hvad jeg hørte, alt, jeg saa,
mig gav en sjelden glæde:
Se, nyutsprunget verden laa
i duggens klare væte!

Saa satte jeg mig ganske tyst
i skogen til at vente,
mens alle strenger i mit bryst
stod haardt og kvalfuldt spændte.

Stjernen

Dampet har jorden av væte.
Sprutet har bækker av fryd.
Da gav det et blunk. En stjerne!
Og tiende sank hver lyd.

Gylden paa maihimlen funkler
stjernen høitidsfuld — stor . . .
Nattens ømt sitrende hjerte —
Sov ind, du vaartrætte jord!

Og det er, som mit eget hjerte
blir gyldent av stjernens skin,
som alt blir guld, her jeg sitter
vaaken med haand under kind.

Dypt speilet du dig, min stjerne,
i hjertets kveldstille sjø!
Og nu har jeg livet levet,
og nu er det tid at dø.

Ja, nu har jeg livet levet,
og nu er det tid at dø!
Men *hvorfor* har jeg det levet?
Og *hvorfor* maa jeg vel dø?

Martssol

Sol over storskogens topper.
De løfter sig frosne mot solen,
som vil de ha mere sol.
Av ætrens ild vil de drikke,
men ilden smelter dem ikke:
Stivnede, jerngraa topper
i martsdagens hvite sol.

Jerngraa, stivnede topper,
som drømmer om friske knopper.
Aa, var jeg dog en av dem!
Mæt nu er vintren av ælde.

Kom, vaar, i din almakts vælde
og kys mig i solen frem!
Briste skal alt det haarde,
smeltes i fryd og taare,
skjønt endda er vinden kald,
heles det bitre og saare —

Skal det? Jeg *vet*, det skal.

Martsnatten

Det drypper fra renden
sørgmodig og mat.
Jeg lytter ved nat
til draapernes klang.
Det er som en sang.

Var *dette* saa livet?
Begyndte med fryd
i sølvdraapers lyd . . .
Ak, snart er det slut!
Fortæret og brutt!

Jeg dækker mit ansikt.
Hvor er jeg forlatt
og dødstræt i nat!
som klagende ord
det brister mot jord.

O, gjem mig, du mørke,
som utenfor staar!
Hvad skal jeg med vaar,
med solskyers flukt,
naar drømmen er slukt?

Rundt om mig saa ødslig,
saa ængstende stilt.
Kun draapens: Forspildt!
En saar melodi.
Forspildt og forbi!

Og ordene smelter
ihop til en sang
av taarer, som sprang.
En hulkende sang
om jordlivets gang.

Sommer

Det hvisker i løv.
Der mumler en bæk.
Et lyn av en svale.
Og saa er den væk!
Paa ryggen jeg ligger
blandt nikkende straa
og speider i drømmen
dypt ind i det blaa.

Hvad krævet jeg vel?
Hvad vil jeg vel mer
end stige og synke
i rummet, jeg ser?
Bli hos mig, du gode,
du fruktbare rol!
Det er, som jeg hører
det vælde og gro.

Og livet, jeg har —?
Som bakom et slør
jeg aner, at en gang
jeg levet det før.
Der risler en bæk, og
det rasler i løv
og snart er det kveldstid,
og snart er vi støv.

Jeg plukker en blomst
til pryd for dit bryst
og ser paa den længe
med smertelig lyst.
Hvad er vel det liv, vi
beruser os i?
Et lyn av en svale,
som jager forbi.

Ved festen

Man synger for brøds skyld,
man synger for nøds skyld —
Ikke altid vi sitter ved duket bord,
og sangere lønner man for deres ord.

Man synger for *en's* skyld.
Ensom paa veiene driver vi ut,
mot hjertet vi presser vor haand og skriker.
Vi er alle syndere for vor gud
og narrifasser for kolde piker.

Man synger for *en's* skyld,
man synger for *to's* skyld,
man synger kanhænde tilslut for vins skyld.
Mer vin! Jeg er som det græs, der gror
og væte suger av luft og jord —

Sangeren lønner man for hans ord.

Jeg synger, fordi jeg er træt og saar
og mins en hvit, forunderlig vaar.
Vi mennesker vi gaar hverandre forbi . . .
Et kort, et flyktig streifende blik . . .
Der var en, som kom, der var en, som gik.

Ikke mer at si.

Vi mennesker vi gaar hverandre forbi,
men stundom saa stanser vi.

Jeg fører mit bæger op til min mund
i tak for et møtes stund.

I raakoldt gufs av nat og mørketykke
jeg tænker paa saa mangt. Jeg staar og tænker,
at her paa jorden skaper skjønhet lykke,
den eneste, som jorden ubrutt skjænker.

Saa tier sangen . . . Noe deilig tidde . . .
Fra fjorden stiger taakelurens klage . . .
Kom du, min elskte, hvem jeg engang vidde
min sang i rike, strømmesterke dage!

Glemt er det bitre og det skjebnetunge.
Det er saa mangt, som vi to har at glemme.
Ta mig i haanden! Vi blev begge unge
i varmen av en ukjendt kvindestemme.

Alléen

Jeg ligner livet med en dyp allé,
som jeg har gaat, fra jeg var ganske liten
i vind og sol, i striregn eller sne,
til jeg blev graa i haaret, træt og sliten.

Jeg gik den modig i den første vaar.
Hvem svulmet ikke i de lyse nætter,
naar man var haabefulde tyve aar
og livet selv en dans av solskinspletter?

Mig fulgte unge kvinder paa min vei.
De lo og lekte muntert under løvet.
Og det var ja, men det var ogsaa *nei*.
Da sat jeg for mig selv, ak, saa bedrøvet.

Jeg visste, at jeg skulde langt, saa langt,
og endnu hadde jeg kun gaat et stykke.
Til hjertet fór det: Endnu er det mangt,
som venter mig av uopdaget lykke!

Og tiden gik. Med tiden blev min gang
litt slæpende, litt fattigslig kanhænde.
Jeg syntes nok, alléen her var lang
og spurte, om den aldrig hadde ende.

Det samme utsyn under solsvidd løv,
til høsten tok, hvad somren hadde bygget,
den samme stilleluft, det samme støv
og samme trær, som stod i rad og skygget.

Jeg haante: Er da livet en allé,
som prompt jeg har at gaa i alle tider?
Høit skrek det i mig: Jeg vil vidre se,
vil puste dypt og frit til begge sider.

Her sliter jeg mig frem i trods og sut,
og ingen er det, som min klage ænsér.
Min makt, min synskreds vil jeg vide ut
og ikke stanses av mit væsens grænser.

Fra kveld til hanegal, fra gry til kveld
det samme op igjen . . . I blodet syder
et spørsmåal: Hvorfor bundet til mig selv,
naar kun med ulyst jeg min livslov lyder?

Den form, jeg fik i skjænk, er mig for trang.
I brand og oprør mine jern jeg sprænger.
Jeg elsker frihet, og jeg hater tvang.
Snart døier denne kval jeg ikke længer.

Da stanset jeg med ett. Jeg hørte slag . . .
En liten en, som verksted har herinde
og sysler der med hammer, fil og sag
og gjør sin dont fra stund til stund i blinde.

Den form, jeg fik i skjænk, vil *han* tilslut
ha knust til støv. *Da* falder jegets lænker.
Svart gaper tomhet, naar den først er brutt.
At dø er al den frihet, livet skjænker.

Og taus jeg satte mig ved veiens kant.
Det var saa mangt, jeg glemsomt hadde sveket.
Min længsel mot det fjernes lykke svandt.
Det *nære* blev mig kjær. Det var mit eget.

Bøn

Høie, sorgløse sommer,
und mig en dag av din glæde!
Mellem to vægger av isnende svart
bygger mit haab sit rede.
Fly ut, min fugl!
Sving fattig og graa
ind i det blaa!

Hit og saa ikke længer
skal din vinge mig bære.
Der er murer, som stænger.
Elske, dyrke det *nære*,
det er en kunst jeg maa lære.

Ikke i feber det ukjendtes fryd begjære.

Fly ut, min fugl!

Lykken ~~af~~ naa:
Hvælv himmel over det smaal

Mig farer

Mig farer brat det i kveld til hjertet,
at vaar er nær:
En drøm i luften, et gyldent løfte
av solfaldsskjær.

Frem staar et ansikt, den første ungdoms,
med rene drag,
med noget undrende — fjernt ved munden,
som gjør den svak.

Ak, livet gled mig forbi som skygge
av jaget sky!
Saa længe siden min egen ungdom,
dens bleke gry!

Og hvert et klingende vaarens løfte,
brutt blev de, brutt . . .
Mig farer saart det i kveld til hjertet,
at alt er slut.

Men over parkens de frosne kroner
en sølvfin glans.
Det er den farlige vaar, som blunder.
Al makt er hans.

Sensommerdrømme

Sensommerdrømme
en sensommerkveld;
i hjertet et dæmpet,
det siste farvel.
Tungt henger løvet
falmet og støvet:
Nu kommer mørkets tid
med død og døendes strid!
Fra haverne rundt mig en syrlig lukt
av høstmuld og rødne frukt.

Ja, nu er det modningens mætte tid!
Ens gjerning er øvet,
hver evne prøvet
er fæstnet og dyrket med ytterste flid.
I nytende ro vi føler vort værd
og svinger til lystige hugg vort sværd —

Hist raslet et blad . . .

Her tier et kvad . . .

Hvad gjaldt den saa, al vor larmende færd?
Vaabenløs staar jeg en sensommerkveld
og blikker ind i mig selv.

Jeg drømmer om vinger, ei hærdet til flukt,
om blomster, som *aldrig* blev frukt.

Nirvana

Nei, ikke mer av uro nu! Jeg gjemmer
mig bort for altid i et land av skygger,
hvor mørket gror, og edderkoppen bygger.
Kun *ett* jeg vil: At glemme. Og jeg glemmer.

Og ikke spør jeg, om jeg endda lever,
skjønt fjernt jeg aner sus av lette vinger:
I drømmens halvlys gjennem rummet svæver
en flaggermus og kredser rundt i ringer.

Et liv paa skrømt. Længst gik jo solen under,
den røde sol, som hisser og forbrænder,
hvis ildkraft sykt begjær i sjælen tænder.
Jeg lever ikke. Smertefrit jeg blunder.

En flaggermus, som gjennem rummet svinger
i uklar flukt, sig sænker eller hæver . . .
Og der er intet nag, som mer mig stinger
og intet liv, som attraafylt jeg kræver.

Kun ro og glemsel! Livsensræd jeg rygger
i gru tilbake for paany at skulle
med dagen vaakne, puste i dens kulde.
Jeg er en skygge i et land av skygger.

Til en ulykkelig

Den lystbaat, som i dynd og slam og søl
av ebben veltet blev, er *det* den samme,
som nu ved flodtid løfter sig paa kjøøl?

Saa reis dig, mand! Stevn ut paa dypets vande
med haand om roret, alt imens du speider
bak sky og bølge mot din fremtids lande!

De gaar dig koldt forbi i tryg forakt,
og venneflokken mins dig ikke lenger.
Det gjælder da at sætte makt mot makt.

Gi ikke op! Husk at de beste skaptas
til liv i handling. Ikke til at lute
i valent mismod over det, som taptes.

Dit tap blir seier, hvis du vinder tro
paa roten i dig selv. Sandt nok, det koster
at naa fra veksind til den haarde ro.

Gi ikke op! Du er ei mer den samme,
som engang før du var. Alt rundt os skifter
i blink av livets urofyldte flamme.

Den serk, som paa en disk nys laa — hvor arm!
Og nu hvor rik da løndomsfuld den svøper
sin silkeflik omkring en elsket barm!

Alt i os skifter. Ensomheten hæver
en sjæl mot stjernerne, mens barn av hopen
kun vet om det, som øieblikket kræver.

Fra fængslets kuldluft til gatens stryk . . .
Du synker i dig selv fortapt, fortumlet
og kjender graaten stige varm og myk.

Vær inderst hard! Et hus, som ikke falder,
blev reist paa fjeld. Av fjeldet er det,
vi hamrer ut de skinnende metaller.

I skogen

Herinde er det pusterum og ly,
men utenfor staar sneen i en sky.
Jeg aander ut i skogens hvite hus.
Høit oppe furutoppes orgelbrus.

Der var saa mangt, som stod mig haardt imot.
Jeg slet mig frem i vinden fot for fot,
og ofte stupte jeg og laa der, men
jeg reiste mig da stridsberedt igjen.

Og endnu er jeg het av vind og veir.
Mit ansikt brænder. For en stilhet her!
Et tempel, i hvis søilehalls ro
jeg samler mig paany i haab og tro.

Jeg hører stemmer: Er du nu i havn?
Som noen ropte spotfuldt ut mit navn . . .
Jeg glemmer svare, lytter bare til
den skjønne trods i mestrens orgelspil.

Et liv det er, som slæper sig forbi
i længsel mot det endeløse fri —
Naar jeg er død, o, la mig bli paa jord
en tones makt i stormens vilde kor!

Aspen

Jeg driver rundt en høstens dag
og fabler om min slut.
Det lakker, og det lider nu.
Snart er du færdig, gut!

Og skjønt jeg bær mit hode høit,
saa er det ikke frit
for, at jeg syns, det er litt rart,
ja, at jeg grøsser litt.

Se, over skogen skyggesvøpt
med vinden i sin top
der løfter blodigrød en asp
mot aasens bryn sig op!

Litt ræd, litt vaer, naar den mot kveld
staar hjælpeløst forlatt,
men likevel et flammepust
i skogens svarte nat.

La døden lægge sig paa lur
og ta mig, naar den vil:
Jeg aander ind i dype drag,
at jeg er endnu til.

Ja, endnu er paa jord jeg till!
Og gjennem sindet slaar
en bølge, tændt av gylden sol,
og gjør mig rik og haard.

Mit sind, vær som den røde asp
til allersiste slut!
Mit sterke sind, mit urosind,
som aldrig de fik brutt!

Vise

Dypt i svarte skogen
øksehuggets klang,
op mot lerkemylret
slaamaskinens sang.
Engen meies bort,
græs og blomster, det gaar fort;
trangere blir kredsene,
altid mere trang.

Inderst inde sitter
med sin ungeflok
akerhønen, stakkar,
og den vet det nok:
Hvor det gror av liv,
skjærer slaamaskinens kniv —
Mins den vel, da vaaren
kom med lek og lokk?

Slik er livet, venner,
livet, som vi fik:
Trangere blir kredsene,
beskere dets drik —
Nu en flek igjen . . .
Jægern staar paa lur ved den.
Døden er det, *døden*
med sit speiderblik.

Græs og blomster falder
motstandsløst til jord . . .
Og saa knalder skuddet —
Hør mit siste ord:
Skogen fuld av troll,
græsset rødt ved svik og vold —
Lerker! Kvad av lerker!
Haabets lerkekor!

Høstens blade falder.
Unge røster kalder.

Jeg mindes

Jeg mindes . . . Hvor jeg avskyr dette ord!
En gamling, som gaar rundt og kjærlig
mindes,
en forhenværende, mens græsset gror,
og unge sind beruses og beskinnes.

Ser du tilbake, da er farten endt.
Gaa hjem og læg dig! Slaa itu din lyre!
Men jeg vet *ett*, som endnu gjør mig spændt:
Det siste, store, rare eventyret.

Gamle minder

Og sitter jeg paa min bænk her om vaaren,
da knyttes og løsner saa mangt et baand.
Ikke saa rart! Jeg er gammel i gaarden,
har minder baade om krop og om aand.
Fem søstre var det i tidenes morgen,
som tok denne by med stormende haand.
Lukker jeg øiet, straks ser jeg dem alle.
Og det var at seire uten at falde.

Vaarvind i skjørtene. Vaarsol i bloe.
Og vaaren den sætter hjerter i sving.
«Leve det er vel at opleve noe,
ikke at slæpe sig daue omkring.»
Det tør være sandt, jeg vil gjerne tro det,
at de fik oplevd adskillige ting.
De hørte det neppe — gud være takket:
Kvindfolk, som ikke var rædde for snakket.

Men kom de med ilfart i middagsstunden
fra slotsbakken nedover Carl Johan,
da lyste det op i Studenterlunden,
og popler hvisket om kvinde og mand.
Fem søstre var det. En drue i munden.
Hvem nekter, at vin er bedre end vand?
Vi, de yngste, med hælerne skjæve —
saa underlig blev det med ett at leve.

Og er jeg nu stump og av alder svækket,
en bænkesliter, som snart skal dø —
ett mindes jeg da klart: Jeg var litt forskrekket.
For første gang ute paa vilden sjø.
Bølge paa bølge i sprøit over dækket.
Nei, ikke som før saa grundmuret stø!
Spørgende, likesom uvant i klærne . . .
Jeg husker, jeg endda fik skjælv i knærne.

Gaten? Nei, den er nok ikke den samme.
Det vet da vel jeg, som gaar her igjen.
Drammensveifrøkner saa klædelig tamme.
De snerpet med læben: Hvem er vel den?

Sjelden fra verden derute en flamme,
men nok av slukte og slukkende mænd,
som nu gik til deptet eller til retten
og hadde et myndig glimt bak lorgnetten.

Der har vi musikken! Jeg mins et stykke,
som engang blev spilt her. En trolsk musik.
Elskov i toner av urospændt lykke,
men skrik ind i mørke, naar kald hun gik.
Det var haab paa himmelflukt, haab paa krykke
og ynde og smil og forskende blik.
Trøst dig! Han staar bak om hjørnet og venter.
En seiersmarsch spilt av fem instrumenter.

Fem søstre paa rad. Og for aapen scene
i glædens sol maatte oprøret ske.
Kjærlighets oprør. Aa jo, jeg vil mene,
at munter gik dansen rundt livets træ!
De saa ikke fienden, bare den ene,
den eneste, som det gav fest at se.
Og var han en dag ikke værd at skue —
I munden en nyplukt, en vintung drue.

Men jeg maatte op paa vaarbløte veier
med dagfri utsyn til aaser og fjord.
Vaarbækker durte, som vaarbækker pleier.
Jeg vilde et vers, men fandt ikke ord.
Livet, det rike, til tap eller seier,
strømte mot hjertet. Og grolukt fra jord.
En verden av liv, som higende skulde
snart folde sig ut efter tørk og kulde.

Druer i ørknen. Ødslende fester.
La gaa, at det endte med sut iblandt!
Hyldningsmarsch spilt av mandsterkt orkester.
La gaa, der blev mislyd, mens tiden randt!
Endnu idag flyr det skjælvende rester
av toner omkring. Jeg vet, det er sandt.
De sitter og snakker om hende, hende.
Sløves man, er det saa søtt at bekjende.

Kastanietræet

Og nu har vaarens fugler fløiet bort.
Kastanietræet staar med døde blade
i høstens tynde sol som aandiggjort.
Nys i dets krone sang og munter lek.
Og nu med ett saa lutende og blek!
Det blad, som falder, er av skjærest guld,
verk av en nat, da kulden var for stri.
Jeg hvisker anende og høitidsfuld:
Et litet pust. Og saa er alt forbi.

Ufattelig, hvor livet har gaat fort!
Tidt synes jeg, at som kastanietræet
er nu mit indres verden aandiggjort.
Hvad lever vi vel for, naar vi maa dø?
Og hvorfor blomstre, naar vi dog skal strø
vor ungdoms løv ned paa en frossen jord?
Jeg gaar i undring over alt, som sker,
men spør jeg, klinger uhørt mine ord.
Et litet pust. Saa spør vi ikke mer.

Koketten

Vaar-is er et guly, hvorpaa
én maa danse let paa taa.
Hul i hul. Hul i hul.
Ta, men aldrig gi sig hen!
Faa, men intet gi igjen!

Natten kommer. Maanevand
skvulper op mot isens rand.
Let paa taa. Let paa taa.
Isen gynger. Maaneguld
blinker djevlesk i hvert hul.

Lumske øines sug og spil —
Avgrundsblik, som tvinge vil —
Hul i hul. Hul i hul.
Ve mig, om jeg nu faldt i!
Muntert danser jeg forbi.

Være med paa dansen gjør
sindet spændt og sansen ør.
Let paa taa. Let paa taa.
Mellem svarte hullers vand
danser jeg mig frelst i land.

Lekt har jeg med mange mænd.
Jeg har danset før, min ven.
Hul i hul. Hul i hul.
Hvisk og suk og graat og bøn
det var altid dydens løn.

Signet være kvindens dyd,
kjønnets adel og dets prydl
Let paa taa! Let paa taa!
Mangen vild og stridbar mand
naadde aldrig frem til land.

Naar man er tyve

Det er min moro gatelangs at vandre
og se mig med et speiderblik omkring.
Og ofte stanser jeg: Mon ogsaa andre
fik alt paa denne jord for ingenting?
Jeg ser paa døve, og jeg mønstrer blinde
og skotter venlig bort paa gamle mænd.
Mon de har elsket? Er i deres minde
en bitte liten solflek blit igjen?

Jeg vet om én.

Naar man som jeg er rik, da har man stunder
til at gi væk en time eller to.
I døve og I blinde! Vit, jeg under
jer alle syn og hørsel, haab og tro!
Er verden blit en smule graa kanhænde,
saa vet jeg, at i mig en sol er tændt,
og ingen fatter, hvor dens lys kan blænde,
og ingen anden har dens varme kjendt.

Jeg vet om én.

Vel sandt at ogsaa jeg gik slap og bøiet
og stirret maktløst grublende i jord.
Da var det én, som kysset mig paa øiet
og hvisket mig i øret noen ord.
Og jeg blev seende, en mand, som ranker
sig op med sikre, mandig-tunge skridt.
Og høre kan jeg tidt, hvor hjertet banker.
Det hænder ogsaa, at jeg skjælver litt.

Jeg vet om én.

Men I, som stiger myndig frem i gaten
og myser ned paa mig med blikket kaldt,
I livets tillidsmænd, I mænd av staten,
som bærer hodet høit og vet om alt,
men ikke om en stakkars, liten pike,
hvis smil er gullet i min fattigdom —
Og derfor er *I* fattige, *I* rike,
og derfor er *jeg* rik med pungen tom.

Jeg vet om én.

Mon ogsaa *I* av salighet har skjælveth,
som nu jeg skjælver i min ungdoms makt?
Mon ogsaa over jer en drøm har hvælveth
sit himmeltak i skyers purpurprakt?
Og jeg blir ydmyg, jeg blir ganske stille
og sætter anende paa jord min fot.
Mig er det, som jeg hører toner spille.
En tonebølge bruser mig imot.

Jeg vet om én.

For disse toner, dype klokke-toner,
som fylder nu mit sind med hellig lyd,
har samlet alle verdens millioner
i samme andakt og i samme fryd.
Vi, som har elsket, vi er søsken alle,
og der er ingenting, som skiller mer.
Guldklokke-toner har vi rikt hørt kalde.
Velsignet være undret, naar det sker!
Jeg vet om én.

Til en jevnaldrende

Ikke fortap dig i vemod, min broder paa
bænken.
Sandt nok, at urnen, vor urne, staar ventende
tom.
Inden vi fylder den snart med vor dødskolde
aske,
gavmilde som vi er, gløder vi endda en stund.
Længe nok har vi nu siddet og døset og
murret
her paa vor bænk, set strømmen, som hvirvlet
forbi.
Og hvorfor? Og hvortil? Hvad kan det vel
altsammen nytte?
Og hjertet en giftbyld av skuffelser, bitterhet,
nag.

Se dig omkring! Se, derborte staar bjerken
 og brænder!
 Lønningen, den gamle, har krone av flammende
 guld.
 Vemod er avmakt. Som lønningen og bjerken
 og eken
 vil vi os gløde til aske. Praktelskende høst!

Sandt nok at ungdommens tid er forbi. Og
 saa vidre.

La urnene vente! For at bli aske og støv
 maa vi i ilden. Den kalder med livsrøde tunger.
 Og dø vil vi to som uselvisk kjempende mænd.

Hilsen

Hvor styrløst fort det gaar! Det lakker, lider ...
 Da jeg var ung, kom jeg til «Kongens By»,
 som jo var halvveis norsk i hine tider.
 Og jeg, som av natur er fjern og sky
 – korrekte embedsmænd paa begge sider –
 jeg krodde mig i Ibsens, Bjørnsons ry.
 «Der gaar den siste store, norske dikter!»
 Jeg nøt min høihet uten at ha plikter.

Dog stundom skvat jeg til. Haardt hjertet
 banket.

Hvem var jeg vel? En skamløs, en forrykt.
 Den fremtidsløse! Til jeg atter ranket
 mig op og kvalte uro, sorg og frykt,

helst naar jeg blandt teaterdamer vanket,
som lo mig til saa kvitrende og trygt.
Et samfund utenfor min ungdoms viden.
De mente, at jeg nok blev «stor» med tiden.

Og alle var de silkeunderklædte.
Det knitret farlig av dem, naar de gik
nedover gaten spillende, kokette
med rødt paa læben, smil i kolde blik.
Jeg tænkte: Det er verdensdamer dette.
O undertøi med løndomssøt musik!
Og fuld av stolthet var jeg, haab og kvide,
der smigret jeg skred frem ved deres side.

Men ogsaa mørk av trods og bitre minder,
naar tanken vildret til min fødestavn,
hvor alle mine søstres smaa veninder
spotsk lo av mig og av mit dikternavn.
Kom nu og se mig! Rikt utstyrte kvinder —
Den skjønneste i hele København —
Min skjønne bad mig dikte sig et stykke,
som vilde skape hendes scenelykke.

Jeg lærte «gjennembruddets» mænd at kjende,
hvis verker hadde ildnet mig til gru,
men lot mig derfor ikke raadløs blænde.
En av de herrer bød mig straks si *du*.

I hønsegaardens smaa, hvor er I henne?
Gaar I paa guvernanteskole nu
og tripper dit i ærbart slitte kjoler,
mens hun, min dronning, dufter av violer?

Med sjæl i flammer skrev jeg paa mit stykke
fra sol gik op, til atter solen sank.
Det stod til *mig* at skape hendes lykke,
som hittil hadde været noe krank.
«Jeg skjænker dig, min Elskede, et smykke.
Snart skal ved *mig* din stjerne skinne blank.»
Jeg skrev og skrev, men da jeg saa var
færdig —
Aa gud! Jeg var jo hende dypt uværdig.

Hun rystet skuffet paa sit lille hode,
trak saa paa skuldren: «Det er ikke godt.»
Og hendes blik var mønstrende, da blodet
jog fra mit ansikt: Hadde jeg forstaat?
Jeg husker endda, at jeg var til mode,
som var jeg av en kvindehaand blit slaat.
Til skogs! Til skogs! I smertens rus jeg følte,
at nu var alting slut. Jeg tror, jeg brølte.

Saa mangen helt beskjemmet, urodd, plaget
har søkt til skogs med urinstinktets ret.
Der har han skriftet, har han stille klaget,
kanhænde ogsaa brølt sig tom og træt.

Med saar paa sjælen kom han hisset, jaget
og gik derfra saa noenlunde let,
fyldt av dens sus, som faar os til at glemme.
Ta fat paany! Saa byr os livets stemme.

Og om vi liker eller ikke liker
at mindes, er en dag det værste glemt.
Glem alt, som ikke fruktbar gjør, beriker! . . .
Mig har i kveld et minde kjærlig stemt.
Jeg ser min første ungdoms slanke piker
med bøkerne mot brystet trofast klemt
paa dydens vei til guvernanteskolen.
Det var vel ikke støtt, I gik i solen.

Nei, der blir ikke rum for mange glæder,
naar kravet er at spinke mer og mer.
De gammeldagse hjem med strenge sæder —
tro, om der endnu findes av dem fler?
«Gaa ut, min søn, og gjør vort Norge hæder
som statens mand med beste karakter!
Og mine døtre, I maa ogsaa lære . . .»
Hver dag sit savn, skal baaten kunne bære.

Sen er den norske vaar, og det tør drøie,
før knoppen ved et lykketræf blir sprengt.
Men skete det — det kostet slit og møie —
fik I en sødme kysk tilbaketrengt.

Jeg gaar her uten taarer i mit øie,
men rik paa anelser og drøm og længt.
I lo av mig, da jeg sprang ut i livet.
O, kjære damer! Det er længst tilgivet.

Hvor fort det gik! Nu lakker det og lider.
Og ofte syns jeg, det er fanden selv,
som har sat sporene i vore sider
og nu i hjemve rider lypsk mot kveld.
Men er det ogsaa djeveln, som mig rider —
I gamle damer, smil allikevel
og ta en hilsen fra en skald! Her er den:
Hvor jeg har været dum engang i verden!

V

Morgen paa havet

I riggen, hei, hvor det piper, fløiter!
En maakeving skjærer det solblaa rum.
Og bølgen den løfter sig høit og sprøiter
ind over dækket sit hvite skum.
Jeg vinker guttekaat ind mot land,
jeg tænder pipen og nyter synet
av luft og himmel og sol og vand:
Og er det noen, som vil mig noe,
saa la dem hente mig, om de kan!

Nat

Jeg skimtet dig nok, maa du tro, paa bryggen.

Dit blik var stumt.

Jeg høit i solen, *du* nedi skyggen.

Saa dumt! Saa dumt!

For første, for allerførste gang saa jeg

det, kjære *du*,

at aarene hadde trods alt tat paa dig.

Det saa jeg nu.

Du stod der saa bortgjemt og vingestekket,

saa haabforlatt . . .

Og nu væiter bølgerne over dækket,

og det er nat.

Paa sprang de lægger med hvæsende munder,

som rovdyr gjør.

Og ikke tør mer jeg gaa nedenunder.

Kvalm er jeg før.

Og ut fra mørket en kvindehaand griper

om hjertets rot,

mens oppe fra riggen det tuter, piper

mig hæst imot.

Vi møtes og skilles, vi tramper, saarer.

Det faldt saa let.

Kvælende tungt er mit hjerte av taarer,

som *du* har grædt.

Paa Atlanterhavet

Os fulgte nat og dag og dag og nat
en liten gulspurv. Se, nu har den sat sig
paa dækket gispende og dødsensmat!

Saa mangelen sjæl, som eventyret vil.
Saa mangelen liten fugl. Hvad kan det hjelpe,
naar ikke vingekraften strækker til?

Tør blot den la sig gripe, er den frelst.
Kom, sæt dig paa min haand! Jeg gir dig hvile,
og føde skal du faa, som du vil helst.

Der falder kveldsol over skumsvart sjø.
Og atter styrter den sig ut i rummet
forjaget, uropint for nu at dø.

Mot vest! Mot vest! Vi følger solens gang.
I sværmere og drømmere! *Jer vier*
jeg ensom paa et stormslaat hav min sang.

Har jeg?

Har jeg havet i mit sind?
Skyller det med friske bølger
ut og ind?
Smyger det langs fjeldets bryster?
Hugger det mot steile kyster?

Glitrer det i aapne sund?
Har jeg endda uveirslyster,
varmen av en lekestund?

Gjennem rummet trækfuglskarer,
som mot nord i ilsomt jag
trodser død og nød og farer.
Dag og nat og nat og dag
lyd av rappe vingeslag.
Har jeg skoger i mit sind,
nyknopt skog, som staar og venter
paa, at vaar blir sunget ind? . . .
Klunk av fugl i træ og busker.
Kan du huske? Ja, jeg husker!

Dødens kolde, tomme mørke —
la det falde, naar det vil!
Alderdommens onde tørke?
Gammel skog har fuglespil.
Naar frøs havet til?

Der falder vaarregn —

Der falder vaarregn over øde hav.
Til gagn for ingen. Jo, for mig, som sitter
her under kveldens himmel graa og lav
og aner fuglepipp og blomsterglitter.

Jeg klær dig, som jeg før har gjort i hvitt.
Du slaar dit vindu op. En gylden morgen!
Og hele natten har det regnet stridt.
Nu skinner solen, og du hilser vaaren.

Ja, det er atter vaar med groveirsløyst,
med seiersanges brus til gudens ære.
Men hvorfor blir vel hjertet i mit bryst
saa tungt, at det er ikke til at bære?

Der falder vaarregn over øde hav.
Til gagn for mig? Ak nei, til gagn for ingen.
Du kom for sent. Og tiden er en grav.
I sorg jeg flakser over den med vingen.

Og langsomt mørkner det. Vand slaar mot
vand.

I raakold luft jeg hører maaker skrike.
Hav, bare hav. Min tanke gaar mot land,
mot dig, du lysende, du straalerike.

Eftermæle

Hyener og chakaler
har voldt mig lette kvaler.
I hatere, misundere,
hør her paa et ord:
En fattig mand, en ringe mand,
naar ikke I fik blod paa tand.

Held den, som i sit dype spor
blir fulgt av niddets hylekor
til jord!

«Han hadde ingen fiender.»
Saa sandt som det er sagt!
Myk var han jo i knærne,
gik helst med smil paa tærne . . .
Hyenerne, chakalerne
de viftet haansk med halerne
i lede og forakt
og veiret bedre slakt.

For er du rak i ryggen,
en mand med *edle* feil,
ukuelig og steil,
som aldrig søkte skyggen,
men kom med fulde seil,
straks faar de veir i lungerne,
da blir det liv i tungerne:
Spænd musklene, spænd senerne
og tryk ham op mot væggen
og bit ham saa i læggen!

Chakalerne. Hyenerne.

Det staar i min avis:
«Han døde uten fiender.»
O tak og lov og pris!
Jeg læser det paa havet
i sol og vestenbris.

Og op for øiet stiger
et havslitt, nakent skjær.
Det er en gammel kriger,
som trodset vind og veir.

Haabet

Og som den kom ind i stuen
flagsmykt og fint rigget til,
blev den for mig hele havet
en stormnat ubendig vild.

Men ogsaa bølger i solen
med glitrende toppes sprøit.
Nei, ingen vet, hvor jeg elsket
den vesle baaten min høit!

Jeg satte den ut paa dammen,
men syntes, det var en skam
at ligge der tam og søle
i vindstille paa en dam.

Det var vel ikke saa farlig!
Jeg tok den med mig en dag
og satte den ut paa fjorden
for vind og for bølgeslag.

At seire det er at vove.
Og foran i skutens stavn
med klingende guldbogstaver
stod *Haabet*, som var dens navn.

Til masten hadde jeg knyttet
for sikkerhets skyld et baand.
Jeg holdt i den andre enden . . .
Da slap det ut av min haand.

Langs fjæren sprang jeg og ropte:
Aa, kom tilbake, min ven!
Den seilet, seilet og seilet.
Kom aldrig mere igjen.

Mot fjordgapet bar det hastig.
I blaasten stod fokken spændt.
Jeg kjendte en sorg, jeg knapt nok
siden i livet har kjendt.

Kvinder har jeg da elsket
baade i smil og i graat,
men ingen som dig min lille,
egen fortryllende baat.

Og mangan en sorgnat laa jeg
og tænkte bare paa den,
som seiler, seiler og seiler.
Mon tro, hvor den seiler hen?

*

Som skipper paa *Haabet* seilet
jeg hele verden omkring.
Jeg seilet og seilet, seilet,
og oplevde mange ting.

Snart høit paa bærende bølge,
snart dypt i en bølges dal —
Fra toppen av tro og styrke
til mørke og sjælekval.

Jeg seilet, seilet og seilet.
Seiler idag som igaar.
Gud vet, hvad jeg seilet efter
i mere end seksti aar!

Seiler, seiler og seiler
trods skumfok og slit og kav.
Det er forventningens lykke,
Hvad stiger ved gry av hav?

Det er forventningens lykke.
Hvad stiger av hav ved gry?
Ikke idag, men imorgen.
O flammende morgensky!

Indian Summer

Et bortgjemt, litet sommerhus ved havet,
som nu i høstens tid er vinløvdækket,
Og de, som bor der, hører bølgebrækket
ved nat, ved dag. ✓ Det gir ens tanke ro,
at sovne i dets brus, naar man er to
for av et dagpust atter at bli vækket.

Septembersol med rappe, gyldne stænk . . .
Der sitter de og tier paa sin bænk.
De har vel snakket ut. I aldrens skygge
forstaar vi uten ord, da er vi trygge.
Et smil bekræfter, og et haandtryk freder.
Her trænges hverken favntak eller eder.

Og utenfor gaar havet aapent, frit.
Det smyger sig langs mørke, steile kyster
og vugger godveirsstemt de skumgraa bryster
og lar sig kjæle for av solen, vinden.
Man har erfaring, vet jo, at om litt
tar blaasten til, da gaar det uveirshvitt,
bestandig skiftende som elskerinden . . .
Hun smiler i et minde, som er blit:
Den gamle strid imellem manden, kvinden.

Var hun som havet, saa var han en kyst,
hvis bratte reisning vakte uveirslust.
Hvad gagner løfter, hjelper dyre eder?
De taalte sjelden lyset, naar av hav
en dag paany steg op med friske krav,
med nære sorger og med fjerne glæder.
Og atter griper vi vor vandringsstav,
mens onde ord, kanhænde taarer falder.
Det nære fattiggjør, det fjerne kalder.

Hvad gagner eder, hvisket bryst mot bryst,
naar dag har kjølnet dem i uveirslust?

Hun sier med sit smil: «Har du det godt?»
«Naturligvis. Hvor alt idag er blaat!»
Saa gaar de begge langsomt op mot huset,
i høstens klare sol et vinløvsmykke,
og nyter stundens høstlig-klare lykke
til mindende musik av bølgesuset.

Hjem

Sol bakom skyer.
Den *vil* ikke frem.
Ja, nu bær det hjemover!
Nu bær det hjem.
Jeg speider mot landet,
det kjendte, det kjære med tinder og skar.
Slaa til mig i synet!
Jeg er hendes nar.

Og saktnet har vinden,
som før var saa stri.
I mak gaar nu sjøen
med sølvstriper i.
Det glimter av vinger,
som stiger og synker i kjølvandets spor.
Et hujende følge,
et hvinende kor.

Maakerne norske.
Et skrik, som forslaar!
Os møtte de ute
paa havet igaar.
Vær hilset, I landsmænd!
Og tvil ikke om, at jeg vet eders værd!
Lavt nede. Høit oppe.
Saa er eders færd.

Høit oppe. Lavt nede.
Hvor er den, min skjemt?
Jeg driver paa dækket
urolig, beklemmt.
Thi landet derinde
med tinder og skar det er du, det er du.
Jeg grudde, jeg higet,
men aldrig som nu.

O hjerte, du gamle,
du bundløse kar . . .
Slaa til mig i synet!
Jeg er hendes nar.
Thi landet derinde
det stridbare, strenge i ungbjerkers slør
er *du* min veninde,
mer elsket end før.

Vort liv er lik skibets:
I uveiret ind
og ut av det atter —
Slikt hærder et sind.
Jeg kommer fra havet,
hvor skibet, som syntes saa mæktig i havn,
med ett blev saa litet
fra akter til stavn.

Hør maakerne skriker!
Det er deres kald.
Vær hilset, I landsmænd
med stigning og fald!
Jeg speider mot landet,
det faste, det trygge i sommerlig flor . . .
Mit skjælvende hjerte!
Der er det, hun bor.

Efter døden

Naar du og jeg har endt vort jordlivs gang,
da vil vi træffes paa en ukjendt stjerne.
Og som du vet, er evigheten lang.
Und mig et pust av den! Det gjør du gjerne.

Saa vil vi reise. Reise var min fryd,
skjønt det paa jord tidt kostet mange penger.
I evigheten — hvilken himmelsk lyd! —
der er det ingenting, som «koster» længer.

Man har selvfølgelig sit stjernekart.
Det maa man ha. Det bør man granske nøie.
Mot nye verdner styrer vi vor fart.
De speiler sig saa gyldne i dit øie.

Saturn og Venus, Jupiter, Merkur,
de mæktige, de ganske smaa planeter . . .
Vulkan, Uranus . . . La os ta en tur
til Orion, du kvinde for poeter!

Vi reiser og blir nye for os selv.
Det er i elskovs liv snart sagt det beste.
Fornyet lander vi paa Mars ved kveld
og rækker frem til Orion den næste.

O stjerneø i paradisisk flor
med sommerfuglesang og spil og glitter!
Dypt under os den fattigslige jord.
Hvad kan jeg for, at synet gjør mig bitter?

Jeg sier med en fiendes tynde smil:
«Er det saa stort at spinke og at spare!
Paa jord der fulgtes vi saa mangen mil.
Naar gav du mig et kjærtegn at besvare?»

Mig gav du aldrig, da vi gik paa jord,
et kjærtegn at besvare og bevare.
O allerdeiligste! Din dyd var stor.
Men *er* det stort at spinke og at spare?

Du maaler det uendelige rum,
hvor kloderne fra urtid vandrer stumme,
i taarens glans. «Ja, jeg var meget dum.
Det er vist kun paa jord, folk blir saa dumme.»

Er *du* en kvinde, saa er *jeg* en mand.
Jeg tar dig kjærlig ind til mig og sier:
«Paa reise sluktes mangel sorgens brand.
Avsted! Avsted!» Du sætter dig og tier.

Dog efterhaanden stilner jo din graat.
Jeg lægger rastløs nye reiseplaner.
Vi sitter atter i vor lille baat
og kløver evighetens oceaner.

Uret

Jeg sitter her fattig og mørk og stur.
Mit ur —

I onde og blide, i alle slags kaar
fulgte det mig fra aar til aar.
Hjerte mot hjerte. En blir saa vant
til at ha, hvad man har. Det gir sorg iblandt.

Et hjerte av guld, som slog mot mit.
Og selv, da det var blit gammelt og slitt,
banket det for mig fra gry til kveld
lydløst, men trofast allikevel.

Taktfaste, trofaste hjerteslag
hele den lange, utslagene dag.

Og vaaknet jeg urofyldt, angstbesat
op en svart, en bundløs nat
og hørte mit hjerte skjælvende slaa,
straks var det et andet, som ogsaa slog:
Tik—tak. Tik—tak.

Mig var det, som fjernt jeg en lysning saa.
Over mit sind faldt den andens ro.
Tørhænde jeg smilte. Og uten frykt
sovnet jeg ind, dypt og trygt.

Ikke saa galt som vi gjerne tror,
naar rundt os kvælende mørket gror.
Endog det tætteste mørke har bund.
Dér sitter med utaalmodig mund,
med sitrende sjæl i barnets drag
en frelser. Det er den nye dag.

En bør være snild mot det uret, en har.
Det taaler saa litet. Vær klok og vaer!
Maa stelle litt for det, passe og gi
det litt av sin omsorg, kort sagt staa det bi.
Et hjerte er en saa kostelig ting,
men skrøpelig ogsaa —

Og nu er tilslut mit ur gaat itu.
Du var mig en god veninde, du!

Bjerken

V
Rimfrosthvit staar bjerken
i den unge morgens blaa
som en brud med krone paa.
Luftigklart er sløret,
smykt med perler smaa.

Pust av nordensnoen.
Og da stiger friskt paany
op imot en guldrød sky
lyd av sølgers singling
i det kyske gry.

Vinterdagen minker.
Let som havets sølvgraa skum
svæver maanen i sit rum,
gløder op og skinner
tung og stor og stum.
Maanens brud er bjerken.

Overjordisk i sin prakt
staar den tiende paa vakt,
nu en aand blandt aander
ved sin Elskers makt.

I dens krone blinker
under nattehimlen kald
rike stjerner uten tal.
Himlen morildstripet
efter stjerners fald.

Er vaarkvelden blek -

Det var skjælv i en røst,
Det var lokk, det var sang.
Og alt nu driver dugg
langs med skog, over vang.
Den, som glitrer og ler,
blir tidt stille mot kveld.
Der staar hun nu og ser
dypt ind i sig selv.

Tungsind og drøm.
Skyet og slørt.
I brystet spændt en streng,
som smerten har rørt.
Trods elskov og lek
saa jomfruelig skjær.
Er vaarkvelden blek,
har jeg vaaren mest kjær.

De skjælvende, smaa sange -

De skjælvende, smaa sange,
som nynner sig selv -
hvor jeg elsker deres klange!

De slynger sig om sindet,
saa det næsten gjør ondt.
Der er noe, som tynger.
Jeg gaar her og synger . . .

De slynger sig om sindet
som et fjernt, litet minde
om godt og om ondt.

Ak, livet det flyr
med vildt økende fart.
Nætter og dager
jager
langs med en avgrund gaatesvart.

Nætter og dager.

De skjælvende, smaa sange,
naar livsdagen gryr.

De skjælvende, smaa sange,
som ingenting betyr.

Dag

Ikke sandt, lille ven! Det gir haab, det gir
spænding
hver morgen at trække gardinet fra og se —
Der staar vi som saa tidt og nikker til en
kjending.

Og undrende spør jeg: Hvad mon idag vil ske?
La ske, hvad ske maa! La det bære eller
bristel

Jeg nyter av din skjønhed, din uro, din ro.
En dag var jo min første, en dag blir min siste.

Du er som en kvinde, jeg ikke helt tør tro,
og som jeg dog er skjælvende ræd for at miste.

Hvem skiftet her i verden som du, lille ven?
Sol og spil igaar og saa uveirsmørk igjen.
Du hvisker i mit øre: Stat op, du, som sover!
Og jeg reiser mit hode som mand iblandt
mænd.

En ting vet jeg sikkert: Den seirer kun, som
vover.

Du smigrer og egger, du truer, og du lover.
Et billed skjær mit sind med en svalevings
kast
og slukkes i et smil til en hemmelig viden.
Jeg trækker gardinet fra med skaperens hast,
en hersker over rummet og tiden.

Ikke sandt, lille ven! Det gir spænding, gir
lykke
hver morgen at trække gardinet fra og se —
Er det sol, er det mørkeveir, klart eller tykke?
En dag til at graate i? En dag til at le?
Vaarens første iltre? Den første kyske sne?
Det gamle og kjendte fortrolig aabenbaret
under nye himles skyer. O dagfriske gry!
Den kjendte, gamle jord hver morgenstund
forklaret
av sandhetslys, som tændtes i sindet paany.

Hver morgen blir vi til, mens unge guder
danser.

Frem springer jeg paa gulvet med skjærpede
sanser.

Noe har jeg foran mig, noe er forbi.
Og frister ikke dagen med vaarlige kranser,
saa løser den det bundne, gjør tankerne fri.

Et hav av fjerne blaaner, jeg styrter mig i.
Med skjærpede sanser og i blodet et gys . . .
Jeg trækker gardinet fra. Og se, det blir lys!

Og stille i mig selv. I min sjæl er det stille.
En speilende sø, ikke skyggd av begjær,
som en svale, *min* svale, med spissen av en
fjær
har rørt ved og skapt glitrende veir.

Det blinker i en rute. Vindene er milde.

Vin

Saa griper jeg om glasset
og fører det til munden.
Jeg nyter denne stunden,
av lykke ikke indfridd
til allersiste rest:

Min skat blev ikke hævet,
mit liv er ikke levet,
men hvad jeg dypest krævet
slaar mig med sang i møte
fra vinens yre fest.

O vin, du, i hvis havdyp
jeg sænket sorg og møie
som i et kjærlig øie,
hvis varme gaar til hjertet,
hvis væsen er musik —
La kun de andre vinde
sig ry og hjem og kvinde!
Jeg tør mig ikke binde,
men kysser bægerranden
med drømmen i mit blik.

Nei, ikke bægerranden
og ikke rusens hete
og ikke druens væte,
men stunden da jeg fører
op glasset til min mund!
Den blomst, som *ei* blev plukket —
Det maal, som *ei* er rullet —
Og vinen ikke drukket —
Jeg løfter den mot lyset.
Det er en hellig stund.

En ukjendt klang mot hjertet,
som blir til nye klanger . . .

Jeg er en gammel sanger,
som i forventning smiler
til det, jeg ikke vandt.
Min længsel aldrig stillet —
Det flammet, og det spillet —
Aa gud, dit søte billed,
som op av vinens bølger
i guldglød kom og svandt!

Thi fryder sig mit hjerte,
det vinterlige tunge,
det myke, evig unge,
der nu jeg salig himler
med glasset i min haand.
Snart løses skal det bundne,
sol falde paa det svundne.
Og over alt det vundne
guld av min ungdoms stjerne.
Vin det er sjæl og aand.

Da Georg Brandes døde

Derute hven nordosten kveldskarpt. Og jeg stod
i vinduet og saa, hvor sneen pisket
forbi en lyktstolpe i dens søilero.

Et budskap hadde slaat mig. Hjertet stanset.
Den siste av min ungdoms mestre død!
Det kom til mig saa brat, at knapt jeg sanset

Da jeg var gut, tok mestren mig ved haand
og førte mig fra land til land, hvor øine
saa paa mig spillende av vidd og aand.

Ufattelig! Jeg stirret frem og hvisket:
Den siste av min ungdoms mestre død!
mens utenfor i gaten sneen pisket.

Et lys, som fra min ungdom hadde brændt,
et baal, som pustet gnister op mot natten,
var slukt for ikke mere at bli tændt.

Med hat til alt det flyktige og lette
stod han i stormen trodsig, rank og haard,
en søile, samlende det maalløst spredte.

Fra fjeld og vidde og fra svarten sjø
seg fattigslig nu mørket ind i gaten . . .
Den siste av min ungdoms mestre død!

Da — som jeg stod der avspændt, smertebundet —
sprang ut av mørket pludselig en gnist.
Saa trolldomspludselig. Verk av sekundet.

Mig fôr det hett til hjertet. Og det kjendtes
som bud fra *ham*. Og var dog intet andet,
end at i skumringen en lykte tændtes.

Et lys, som skinnet rolig, trygt og fast:
Løft hodet, mand! Spænd viljens rygg i stormen
og kjemp dig frem mot sneens tunge kast!

Landeveien

Op vaaknet jeg som barn en julinat
forvirret, underlig beklemt, betatt.
I drømmens skin
mot himmelbrynet salig smeltet ind
stod gamle trær urørlige og tunge
og blandet dypt sin aande med de unge.

Forbi
det lille huset, som vi bodde i,
gik under løvet
den brede landevei forlatt og støvet.
Hvortil? Hvorhen? Jeg speidet mot det fri.

En verden, som jeg aldrig hadde kjendt.
Der sat jeg høitidsfuld og smertespendt.

Hvortil? Hvorhen?
Til sorg, til bittert avgrundsliv kanhænde.
Fjernt hørte jeg en hulken gaa igjen.
Hvem graat saa sjælsopgit? Sorg uten ende.
Og denne veien hadde jeg fra nu at gaa.
Jeg sat og saa
ut i den lyse nat, til den blev træt og graa.

Og alle sov de — søsken, far og mor.
Jeg ensom vaaket paa den stumme jord.

Og angsten kom.
Hvad vilde livet mig? Hvad spaadde natten om?
Hvad skulde ske?
Jeg foldet mine hænder for at be.
Sorg, navnløs sorg, saa langt jeg kunde se.

I nat var himlen stjerneløs og tom . . .

Dog samme dag gik atter leken frit.
Men mindet blev, er siden trofast blit.

Og veien har jeg gaat, den lange vei.
Hvorfor? Hvorhen? Jeg vet det ikke, jeg.

Alt er en drøm.

Seieren og døden

Det spretter, det gror i flammen
av vaarsol, som leker og flommer.
Nedover veien kommer
Seiren og Døden tilsammen.

Og Seiren han spør: Hvem har vundet?
Du dræper, men *jeg* fornyer.
Se bjerkens svævende skyer,
hvor skogen stod rotfast bundet!

Hør alle de larmende bækker!
Jeg er deres gjenopvækker.
I rike, skapende stunder
fuldbyrdedes vaarens under.

Men hvem sitter hist og grunder?

Og Seiren og Døden de stanser,
den ene smykt med kranser,
med blomster fra mark og eng.
Den anden tør og streng.

En kvinde som lutende sitter
i aftensolglitter:

«Aa, det var jo nok det, jeg visste!
At seire det er at miste.

Forventningens liv er omme.
Jeg stirrer ind i det tomme.

Mens bjerkenes topper svæver,
spør jeg, hvorfor jeg lever.» —

Avsted paany! byr Døden
med blikket mot kveldsolrøden.

Vaarstjernen

Og jeg var ung og hadde gaat og gaat
med alle kræfter løst paa vaate veier
het og lyksaliggjort av sol i vaatt,
berust av tro paa livets makt og seier.

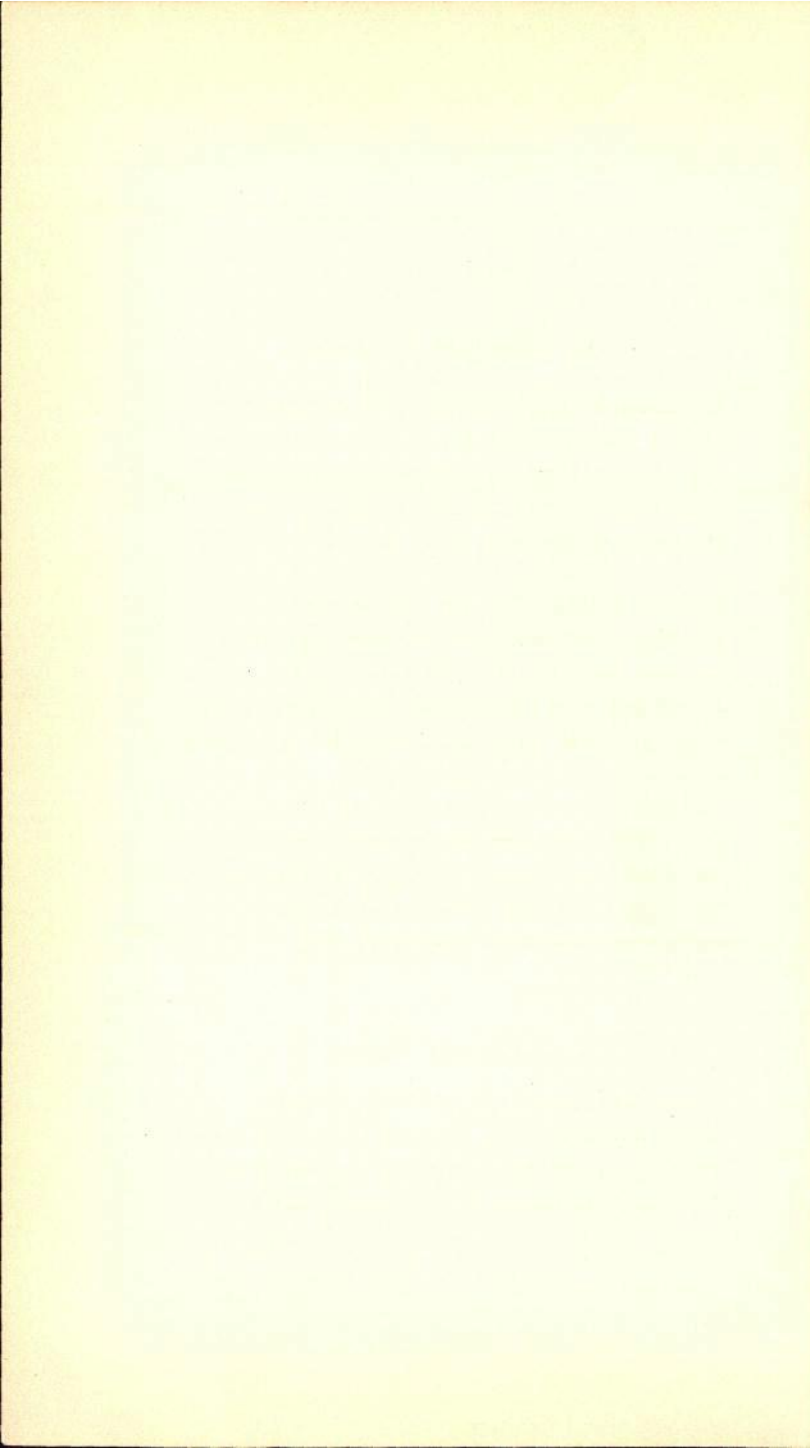
Det sprutet høit, det rislet, og det sang,
til ned jeg satte mig litt træt kanhænde.
Da var det stjernen, at *min* stjerne sprang
bak aasen frem. Jeg ser den endda brænde.

Og der faldt helg og stilhet paa mit sind.
Det var, som alt det løste og det spredte
med ett blev samlet i dens myke skîn:
Mit sind en stjerne av de aldrig sette.

La mig faa lov at dø i vaarens tid,
den vaar, som straal^r op og seirrik kjemper,
naar efter dag i bækkebrus og strid
en stjerne springer frem og dulmer, dæmper!

Og gid jeg av dens høihet da faar del,
glans av dens renhet i det gyldne fjerne!
Ja, gid den lyse vil sin skjønne sjæl
ned paa min egen! Stjerne imot stjerne.

FRA SYKELEIET
EN SYKEPLEIERSKE TILEGNET

En dæmpet lysglans -

En dæmpet lysglans mot mit øielaak.
Det er en stjernes: Knæl og bed og vaak!
Jeg vaaket tidt saa mangen smertensnat,
men bønnens lykke har jeg aldrig hat.
Be for mig du, min søte, lille skat!

Du ber i ydmykhet for far og mor,
for alle dem, som har det ondt paa jord, ,
for hus og hytte, for det hele land:
«Gud skjermme ogsaa ham, den gamle mand!
Vær god mot ham, tænd lys i hans forstand!»

Vel har jeg oplevd mange rare ting.
Nu merker sus jeg av en engelving,
og skjønt paa engler mest jeg har hat tvil,
saa legger jeg mit hode front til hvil
og sovner ind med noe av et smil.

Du og jeg -

Du er saa søt og fin, saa ren og god,
har bud fra verdner, som jeg knapt nok kjender.
Hvem gav dig vel din fulde, varme tro?
Hvem lærte dig at folde dine hender?

Du svarte altid: «Overgi hver tvil,
som sjælen kuer i dens høie streben,
da vil dit liv forklares av guds smil,
og nye ord skal springe frem paa leben.

Kast tvilens byrde av dig og bøi knæ,
og du tør vinde atter mot og helse.
Prøv skal du bare se! Ja, mer end det!
Det veien er til salighet, til frelse.»

Saa ofte tænkte jeg: Dit hjerte er
en hellig lampe, som alkjærlig kaster
sit lysskin vidt omkring, saa du er nær,
selv naar du budsendt til en anden haster.

Saa fin og søt, saa god og lys og ren,
og korset rundt om armen er dit smykke,
det eneste du har. Saa ung, saa ven,
helt gjennemtrengt av haardt tilkjempet lykke.

Men jeg er jordfødt, er en jordens søn,
som elsker jorden i dens rikdoms fylde,
og hvis jeg foldet hænderne til bøn,
saa var det for vor moder jord at hylde.

Og gjorde jeg, som nys du bad mig om,
lot alle tvil og grublerier fare,
da gav jeg op min ret til forskning, dom,
til hæderlig at spørge og at svare.

Jeg hylder ogsaa dig, som hver en stund
sat ved min side offerglad og stille.

Aa, var jeg frisk som du, frisk, ung og sund,
da vilde jeg — hvad tror du, at jeg vilde?

Du der. *Jeg* her. For vi var altid to.

Ja, hadde jeg mødt *dig* for længe siden!

Du er saa søt og fin, saa barnlig god

og jeg en nar, et gammelt vrak før tiden.

Saa dypt et vemod —

Saa dypt et vemod i dit blik, som gjør,
at du for mig gaar bak et drømmens slør.

Naar banker drømmepiken paa min dør,
naar **smiler**

hun mot en uomvendt, forhærdet tviler?

Og jeg blir sorgfuld, jeg blir vek, blir rørt,
der ut og ind du snild og plikttro gaar
og staar her, straks jeg ringer, kommer slørt
av minder fra det land, som jeg forlot
med sindet fuldt av længsler, utfærdsmot,
da jeg var treogtyve lykkeaar.

Idag er jeg en meget gammel mand
og noksaa fremmed for mit eget land.

Det er et saar, mit smerteligste saar.

Saa hilser jeg i *dig* mit eget land,

der høi og slank du nu i døren staar,

du norske pike med det lyse haar.

Min engel

Men du kan ogsaa være meget streng,
naar ikke rapt jeg gjør, hvad blidt du fordrer.
Da ligger mørk en synder i sin seng . . ?
Det er vist klokt at lystre engles ordrer.

Aa, fatter du da ikke -

Aa, fatter du da ikke, lille ven,
skal virkelig jeg si det nu igjen -
er det nødvendig, at jeg slaar det fast
for siste gangen skarpt og knapt og hvasst,
har du da endnu ingen gang forstaat,
hvad der av lægemidler gjør mig godt?

Thi vet jeg om en bedre medicin
end den, jeg svelger med et bittert grin,
det er dit smil, der varmer mig som vin.
Du er saa fin og søt, saa søt og fin.

Og mot min dør
jeg speider utaalmodig nu som før.
Aa, la mig ikke vente! Det er haardt
at vente for en mand, hvis tid er kort.
Kom du med pulvrer, piller, alt du vil,
men kom! Da vet jeg: Endnu er jeg til.

Aldrig -

Dog skal jeg aldrig dig et kjærtegn gi,
tør aldrig med et ord min sjæl befri,
skjønt ordet mangel ubevoktet stund
har lekt og endnu famler paa min mund.

Saa faar jeg kvæle det. Det er vel plikt.
Men engang skriver jeg mig selv et dikt
om en, som ydmyk i sin hvite drakt
har hersket ved troskyldighetens makt.
Jeg har dig kjær. Men det blir aldrig sagt.

Er det dig?

Derutenfor synker paany en dag
med et langt farvel,
tunge, avgjørende malmklokkeslag
gjennem vaarens kveld.

Saa høiblaa en dag og saa rik en sol,
ja, nu er det vaar,
og her sitter jeg i min sykestol
idag som igaar.

Graaten vil op, men jeg tvinger den ner.
Jeg vil ikke *det*,
vil kulde og svartnat og endda mer,
ikke avmakts ve.

Og alt, som er fjernt, som var lyst og varmt,
stryk ut, glem det bort!
det hænder, at nuet blir altfor armt
og mørket for sort.

Dog litt maa vi ha at glæde os til
i stort eller smaat.
Dit smil gaar til hjertet, dit smil jeg vil —
Jeg *vet* noget godt.

Lille veninde, tænk nu om du kom,
og lavmælt du sang
den visen jeg tiggert og bad dig om
saa mangen en gang!

Du vilde det nødig, var sparsom med den,
sa mangen gang nei.
Men skjøn er kvelden, kom kjæreste ven — —
Kom ind! . . . Er det dig?

Visen

Nu falder kjærlik mørket paa. Sæt nu dig ned
og syng,
den lille vakre visen din om fjeld og myr
og lyng!
Du har jo sunget for mig før, og hver gang
blev jeg gla,
blev varm av noe kjendt og rent, som
strømmet langveis fra.

Vel sandt, din røst er ikke skapt for sales
høie rum,
men her hos mig er plassen trang, jeg hele
publikum.
Syng dæmpet om du helst det vil, og har du
lyst saa nynn,
men hvorom alting var og er, nu er det tid.
Begynn!

Alt færdig? Det var hurtig gjort. Veninde,
er du snild,
saa nynner du med samme røst din vise
engang til,
den lille, vakre visen din om lyng og myr
og fjeld.
Den skjælver i din spinkle røst, den graater
i mig selv.

Mig frister det at ta din haand og gjemme den
i min,
men jeg tør ikke vaage det. Du har saa sky
et sind.
Den lille, vakre visen din om fjeld og lyng
og myr.
Saa nær. Saa fjern. Mit siste uskyldsfulde
eventyr.

Og nu staar mørket fast og tæt, og visen
den er endt.
Du sitter der, jeg ligger her, men noe
har da hændt.

Som lyngen i beskeden drakt tidt ildet myr
 og fjeld,
 slik har den lille visen din mig varmet
 nu i kveld.

Sykehusfluen

Det var en sommer høi og varm
 med fluer i min vinduskarm,
 ja, til og med en humle.
 Jeg saa dem frit sig tumle.
 Men saa kom høsten sur og kald,
 og den blev mangel flues fald.
 Jeg skulde alle miste,
 igaar den aller siste.

Det var en sommer lys og lang.
 Av al dens brus, dens fryd og sang
 blev der igjen *en* flue.
 Sum, sum, sum . . .
 Idag er altsaa fluen stum.
 Saa trist et syn at skue.
 O, du min døde flue!

— I denne graa og bitre høst
 var den mit selskap og min trøst.
 Sum, sum, sum . . .
 I sengen laa jeg dorsk og dum
 og lyttet til en flue,
 som bodde i min stue.

Snart var du her, snart var du der
saa vingerapp. Jeg fik dig kjær,
du somrens kvikke flue.

Sum, sum, sum . . .

Du muntret op min stues rum,
kort sagt, en vaarfrisk flue,
som ikke lot sig kue.

Saa ligger jeg da her igjen
mørk, avspendt, uten noen ven,
den siste var en flue.

Og vinger har jeg ingen a',
men skulde gjerne vinger ha.

Aa ja, aa ja,
som bar mig bort, saa langt herfra.

Sum, sum, sum . . .

Men jeg er ingen flue, jeg,
ak nei, ak nei,

saa gjerne end jeg vilde.
Nu er her dødsens stille.

Ja, den, som var en flue
i solens røde lue!

Skjemtedikt

Barn, du ler med din røde mund.
Straks ler han igjen saa trygt og frit,
vet jo, han sitter paa selveiergrund.
Jeg sier det høit: La ham passe sig litt!

Barn, du har med din røde mund
makt til at styrte ham med et ord
fra lykkens tinder mot slukets bund,
hvor kryp har hjemme, og mørket gror.

Jeg sier paany: La ham passe sig litt!
Elskavs liv er et flammeridt.
Ikke saa sikker! Ikke saa trygg!
Der skete mangt bak en rygg.

Tør hende du aapner en dag din mund,
din røde mund: «Hør en ting, min ven!
Du har vist glemt bort, der er andre mænd.»
Din leende, friske og søte mund,
skapt til at kysse hver nattens stund
saa het og dog saa troskyldig tidt.
For siste gang: La ham passe sig litt.

Nat-Maren

Nat-Maren, alles vor Maren du!
Jeg vet om en mand,
som sitter lammet av sykdom nu
i et fremmed land.
Han mins din omhu, din kloke trøst,
naar stunden var svar.
Godhet har hverken vest eller øst,
ingen landgrænser der.

Og klokken blir tolv, og klokken blir ett,
og saa blir den to,
men aldrig det hændte, at du var træt,
du sat vaktstom og tro.
Og kimte vi alle paa engang, hei!
Javist var det slemt,
men du raadde med alt, *du visste vei,*
og slet ingen blev glemt.

Til løn var det knapt nok en takk at faa,
men det pønsket du heldigvis mindre paa.
En skjeldte dig huden fuld, bet og svor:
«Hvad er dette for stell?»
En annen forlangte et gudsens ord
i sin avmakt hver kveld,
mens en tredje vilde paa flekken hjem:
«Ingen søvn at faa her!»
Og klokken slog fire, klokken slog fem.
Se, nu var dagen nær!

Men blev den saa otte, da var det slut
med din nattevakt.
Du pakket ihop, men lyttet dog trutt,
gav for siste gang akt.
Nu sover de alle saa fast og godt,
hver eneste en.
Nu kunde du vandre og endog saa smaat
faa rørt dine ben.

Dog næste kvelden, naar klokken var ni,
sat du der igjen.

Hver tiende nat hadde Maren fri.

Vel fortjent, min ven!

Men det tør jeg vidne, det var et savn,
da Maren gik bort.

Den gamle forvaakede natteravn
sin dont hadde gjort.

Hendes dont var gjort og litt mer end det,
og nu er hun gjemt
forsvarlig dypt under is og sne,
erstattet og glemt.

Sov trygt og sov søtt, det være din løn,
uten ringklokkers slag!

Du sover en søvn, som er god og skjøn
til den ytterste dag.

Men ytterste dagen da vaakner du brat,
og du er ikke træt, du er uthvilt og let.
Hvad er det da hendt? Det *værste* er sket.
Du har sovet til ende saa lang en nat
uten at vækkes av ringklokkers lyd.
Forsovet dig har du. O ve, o ve!
Slikt hænder iblandt. Ja, der kan man se!
Men Herren han smiler: Min engel,
gak ind til al himlens fryd!

Konvaller

Her langs med aen staar de ikke spredt,
men i sin marmorhvithet tæt i tæt.
Dog naar de allertættest gror, da maa
en se sig nøie for og varsomt traas:
Hvor sommerlig og fredfuld aen risler
den tamme visen sin, vi alle kan,
der løfter sig et hode op og hvisler . . .
Det er en anden fjetrende musik
end aaens mumlende . . . Et djevelsk blik,
en huggorms giftige, en giftspændt tand —

«Aa, kjære barn! Forsiktighet! Pas paa!»

Vi vet det alle: Hvor det rikest gror,
der lurar farer fler, end noen tror.
Det gir en egen skremmende mystik.

Her var fra gammel tid et huggormland.

Til huset fører snorrett en allé,
hvor dagstøtt under ensomhetens vekt
i mer end hundre aar slekt efter slekt
har gaat i høstlig regn, i vintres sne.
Det var vel ikke tidt saa morsomt just.
«Men vit, I unge, livet er et pust,
og længsler, som gav fryd og graat og ve
snart skjemmes vil av tidens golde rust.
Bli, hvor I er! Her har I vern og le.»

Men kommer efter sno og sne og slud
den lyse mai med anelser og bud,
da merkes atter duften skjær og ren.
Han vet om en. *Hun* vet om en.
Og junikvelden i sin hete glans
staar mæt av vellukt, tendende hver sans,
mens aaen risler, risler uten stans.

«Tro ikke, barn, at livet er en fest.
Vi gamle, som har levet, saa det best.
For os var det en strid fra dag til dag,
og kjærligheten, ak, et tomt bedrag.
Dypt i hver sjæl en slanges trolske krop,
som uten varsel reiser hodet op.
Et ord, som saarer . . . Straks en liten rift,
og blodet stivner til av hatets gift.

Pas paa! Pas paa!
Husk mindelsen I fik, da I var smaa!»

Nu dufter det om dagen og om natten.
Det frister søtt i gyldne kveldes fred.
Men slanger vokter skatten, marmorskatten.

Og netop *her* er stevnemøtets sted.

Hit slipper ingen ind. Det vites jo.
Et ornebo.

Og derfor gaar i trygghet to og to
og ler av gammelvisdom, overtro.

Mens huset sover i sin tunge ro.

Et huggormland. Et eventyrets land.

O vaar og elskov over al forstand!

Takk

Ha takk for blomster og brev, min frue!
Jeg kjendte haandskriften med det samme,
og mot mit hjerte slog friskt en flamme,
og det blev trangt i min sykestue.

De var jo drømmen i ungdomstiden,
var glæden, gløden, var selve solen.
Jeg tænker: Hvor det er længe siden!
Nu sykehjemmet og sykestolen.

Aa, gid jeg væggene orket sprænge!
Her har jeg ligget saa altfor længe,
har latt mig pine og latt mig kue!
Paany den tændtes, min ungdoms lue.

I skin av den med et vaarbrus stiger
de rike minder fra fjerne dager.
Jeg er som dengang litt av en kriger.
Skam vorde mig om jeg klynker, klager!

Jeg slaas med sykdom og onde makter,
har deres strupegrep lært at kjende,
men gir mig ikke, vet at jeg akter
ta kampen op frem til veiens ende.

Jeg elsker livet, hvis mørke flamme
tidt drev mig bort fra de jevne stier,
men mine ben, ak, nu er de lamme.
En krøbling er jeg. Hys hys! Jeg tier.

Vel møtt for siste gang, kjære frue!
La mig i takk Deres hænder trykke!
Varm Dem som mig ved vor ungdoms lue:
For retferd, frihet og menneskelykke!

Ja, den som hadde et bud at bringe
i tider svarte paa haabets vingel!
Jeg blaaste sykdom og død et stykke.
For retfærd, frihet og menneskelykke!

For retfærd, frihet . . . Jeg tier, tier.
I sorg og angst nu vi gruer, bier,
men aand vil seire trods overmakten.
Ha takk for smilet og blomsterprakten,
min ungdoms lystænder og befrier!

Godnat til sykepleiersken

Godnat, lille ven!
Imorgen her igjen!
Da træffes vi to.
Du møter frem i blanke, nypusste sko.

Det skinner av dine,
saamen ogsaa av mine,
der i kroken de staar ubrukke, flunkende fine.
Naar sko aldrig smusses,
er det klart, at de slet ikke trenger at pusses.

Og nu har jeg ligget her snart et aar.
Dagene iler, nätterne gaar.
Jeg kvier mig for at erindre.
Men visste jeg ikke om savn og saar,
elsket livet kan hände jeg mindre.

Godnat, lille ven!
Imorgen her igjen!
Godnat og takk! Takk for en dag, som *var*,
for alle dager, du mig skjenket har,
for stort, for smaat.
Sov trygt! Sov godt!

Og utenfor din dør i mak og ro
staar, naar du vaakner, børstet dine sko,
mens jeg — aa, det er tungt at maatte glo
dag ut, dag ind paa et par gamle sko!

Skal noen gang jeg gaa med dem montro?

John

I.

Han døde bort fra mor og far,
men nu har jeg ham her igjen,
min store ven, min lille ven,
snart sagt den eneste, jeg har.
Han døde i et fremmed land,
begravdes der en kaldblåa vaar —
et liv, som blev for tidlig brutt.
Min egen kjære, lille gut!
Jeg drømmer, at han nu er mand,
nøiaktig syv og tredive aar.

II.

Nøiaktig syv og tredive aar.
Saa længe siden er det, at
han fødtes en decembemat,
men da vi saas for siste gang,
var han et barn med guldgult haar
som lekende imot mig sprang
og løftet blev op paa mit fang.
Han døde bort fra far og mor.
Jeg drømmer, at han nu er stor,
en levende paa denne jord.

III.

Jeg drømmer, vi er venner blit,
og mangan lummer uronat,
naar pinslene var gjennemstridt,
og smerten hadde git sig litt,
har en fortrolig stund vi hat.

Og det var nok at snakke om.
Vi to kan snakke aapent, frit,
min søn om sit og jeg om mit,
og det gav lette i min nød,
hver gang han staut og mandig kom
og varmt et smil til hjelp mig bød.

IV.

Han var som barn saa hjertensgo,
sat helst i vinduet og lo.
Folk stanset op. Nei, se paa den!
og vinket leende igjen.
Men fyldtes stuen med musik,
straks vokste undrende hans blik,
og munden den blev vek og klok.
Da gjemte han sig i en krok.
Der sat han ensom i sin drøm
og lyttet taus og fjern og øm.

V.

Og nu er han en friluftskar
paa bud av mig, hans gamle far.
Fra sykeluften kvalm og tung
vi gir os ut til skog og li.
Han er saa ufordærvet ung,
og hvad jeg kanskje har at si,
det glemmer jeg for vindens vift,
som slaar mig kvægende forbi
med peppermynte, kløver i

og gjør mig, aa, saa let og gla.
Jeg *har* vært syk, men det var da.
Nu er jeg bra,
nu er jeg modig, sund og sterk,
kry av min gut, mit livs bedrift,
mit mesterverk.
La alt det andre gaa i frø,
naar bare ikke *det* maa dø!

VI.

Saa meget har vi sammen hat . . .
Det var en nat —
Det var en nat i gru og kval,
da mot mig strøk en luftning sval,
en nat i kok og feberbrand . . .
Mit land, mit land
med kjøling fra hver snehvit top!
Jeg aandet op,
jeg stammet frem:
Hjem vil jeg, hjem!
Og det er bare ett, jeg vil:
Det landet hvor jeg hører til.

Aar efter aar i savn og længt,
skjønt i mit sind tilbaketruengt.

Fra norske fjeld i solens flom
en stemmes: Kom!

Det blev da noe godt tilslut.
Farvel min gut, min lille gut,
og tak for samvær i en tid
saa fuld av sorg og bitter strid!

Skyer

Tung blir dagen for den, som er kastet
paa sykeleiet bundet, bastet.

Og jeg ser de graahvite skyer gli
i formiddagssol mit vindu forbi.
Det er tidsfordriv for en utveisløs mand
at følge dem langt, saa vide jeg kan,
se dem skifte og finkle og spille.
Jeg ser de mæktige skykloder gaa
og løses op i det rene blaa,
og jeg tænker som saa, at jeg vilde,
den dag jeg for alltid blir kald og stum,
smelte ind i det øde rum
lik skyen derute med gylden rand
selvforglemmende stille.

Himmel og luft og blomster og trær . . .
Smelte ihop med alt, som er
og uten et jordfødt minde
i altet sorgløst forsvinde.

Verdnene ruller, tidene gaar,
dager blir aar.
Kanhende jeg selv blir en solfarvet sky,
som gyller din rute hver kveld paany,
og du husker mig fjernt, veninde.

Hilsen

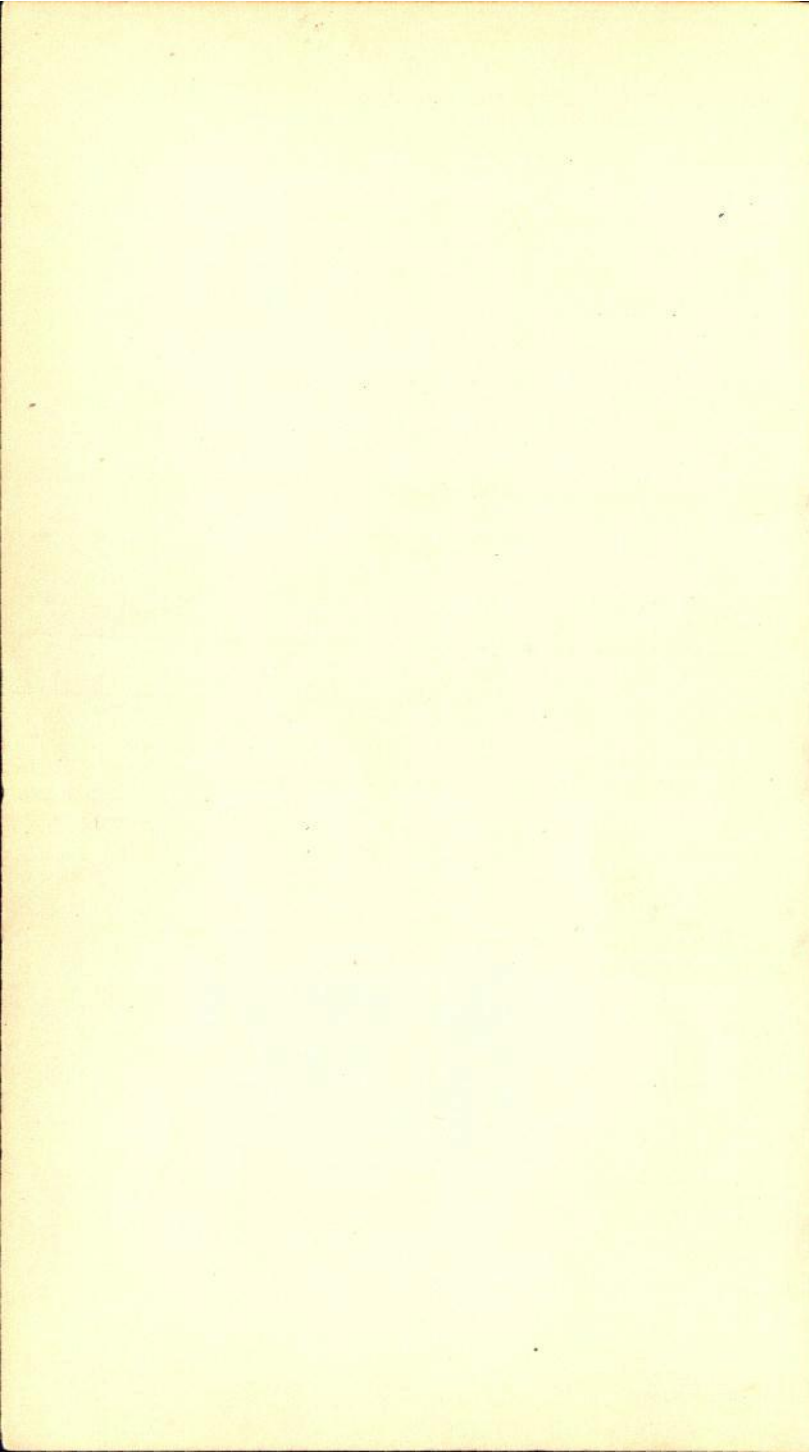
Norge, mit land! En hilsen den siste.
I lys av skinnende, hvite fjeld
vil jeg, mine øine skal briste.
Du mit land, som jeg engang i trods forlot,
nu strømmer min sjæl dig imot.

Hver nat er jeg hos dig. Paany har du steget
op i sol for mit blik. Og du er mit eget.
Du mit *eget* land! I nød og pine
glæder det, at jeg er en av dine.

Hvad vilde jeg vel i fremmedland?
Jeg drømmer mig ung, en haabende mand,
og bortover stien følger jeg to,
og den ene sier: Kan du høre det gro?
Høi er natten, dens aande varm,
og saa gaar de videre arm i arm,
mens hun smiler ham til i lykketro.
De har fremtid sammen. *Her* vil de bo.

— Hver søvnløs nat
strømmer min sjæl nu i savn dig mot,
du mit eget land, som jeg har forlatt,
men hvor jeg har rot.

Dog aldrig var du mig før saa nær
som nu, da dødstanken er blit mig kjær,
og uten stans jeg kretser rundt den,
og jeg vet, at jeg faar ikke se dig igjen.

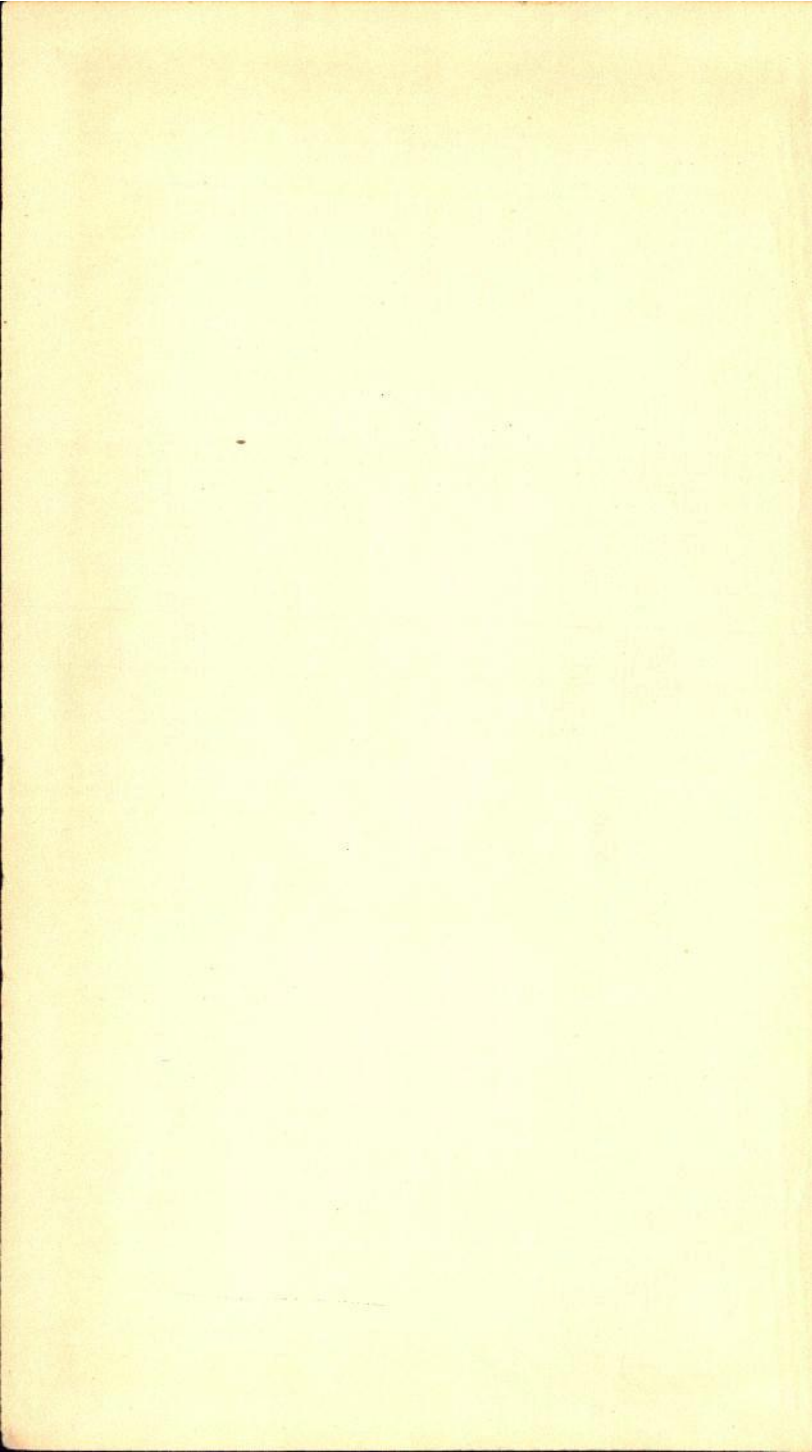

INDHOLD

1887.		Aprilaften	66
✓	Var jeg blot en gran i skogen —	7	St. Hansnat 67
1894.		Septembersol	68
	Sange	9	Det dyre brød 70
✓	Strada Roma	21	1904.
✓	Aa gud ske lov!	22	To venner 73
	Pan er død!	24	Augustaften i Kristiania 76
✓	Sit ikke —	24	Poplerne paa Eidsvoldsplads 78
✓	Første maidagssang	25	Henrik Ibsen 80
✓	Ved Shelleys grav i Rom	27	1907.
	Til en, jeg holder av —	28	Amalie Skram 83
	November	30	Holger Drachmann 85
1896.		Camille Desmoulins i fængslet	87
	Maanenat	33	Og han drev mennesket ut — 88
	Til en!	34	Graamaaken 91
✓	Morgen ved Neapelgolffen	35	Septemberbrand 93
	Februarmorgen ved Golffen	35	Lyng 95
	Hvad vet jeg —	36	Indsøen 96
	Den sorgfulde	37	Og graagaasen flyer — 96
	Mai	38	Jeg 97
	Norsk landskap	40	Farende fugler 102
	Avsted haster skyene —	42	Juninat 104
	Til Helge Rode!	43	Sorgens flamme 104
✓	April i Vestre Aker	43	Svaler i jag 106
1900.		Bølgerne	107
✓	Tilegnelse	49	Epilog 107
	To mennesker	49	Frossen skog 109
	Aasmund Olavson Vinje	52	1917.
	Sjøfugl	54	Min far 111
	Gabriel Finne	55	Maleren Fredrik Collett 113
	Fødselsdagsdikt	59	Hjemkomst 116
	Blaaveis	62	
	Svalerne	64	

Alfhiid	117	Margrete Vullum	201
Den gamles glas	119	Valborg	203
Den gamle visen	120	I ovnskroken	205
Høi luft	121	Jeg drømte —	207
Ned fra fjeldet	123	Stjernen	208
Ruten	124	Martssol	209
Oppe — nede	124	Martsnatten	210
Til en ven	125	Sommer	211
April!	126	Ved festen	213
Vaarnatten	127	Vinterkveld	214
Kveldsol skinner	129	Alléen	215
Kjolen	129	Bøn	217
Si mig vel —	130	Mig farer	218
Alle hjerter —	132	Sensommerdrømme	219
Pen for mig!	132	Nirvana	220
Maaneskin	133	Til en ulykkelig	221
Hvad ligner du mer end —?	135	I skogen	222
Borte	136	Aspen	223
Norsk sang	137	Vise	224
Barfrost	138		
Til Oslo	139	1927.	
Kantate	141	Jeg mindes	226
Et ord for dagen	150	Gamle minder	226
Hav	151	Kastanietræet	229
		Koketten	230
1924.		Naar man er tyve	231
Til mine samtidige	153	Til en jevnaldrende	233
Herregaardsparken	154	Hilsen	234
To verdner	156	Morgen paa havet	238
Hans Hagen	158	Nat	239
Lekestuen	160	Paa Atlanterhavet	240
Hvem var han?	161	Har jeg?	240
Ind under løvet —	163	Der falder vaarregn —	241
Da isen gik op	164	Eftermæle	242
Sommerens saga	166	Haabet	244
Josefinegate	185	Indian Summer	246
Paa Carl Johan	188	Hjem	248
Vaarkveld i Vestre Aker	189	Efter døden	250
Efter skoleferien	191	Uret	252
Paaske	193	Bjerken	254
Vort sprog	195	Skyer	255
Studentersang	197	Er vaarkvelden blek —	256
Hilsen	199	De skjælvende, smaa sange —	256

Dag	257	Aa fatter du da ikke? . .	272
Vin	259	Aldrig	273
Da Georg Brandes døde	261	Er det dig?	273
Landeveien	263	Visen	274
Seiren og døden	264	Sykehusfluen	276
Vaarstjernen	265	Skjemtedikt	277
1937.		Nat-Maren	278
Fra sykeleiet.		Konvaller	281
En dæmpet lysglans . . .	269	Takk	283
Du og jeg	269	Godnatt til sykepleier-	
Saa dypt et vemod . . .	271	sken	284
Min engel	272	John	286
		Skyer	289
		Hilsen	290

d

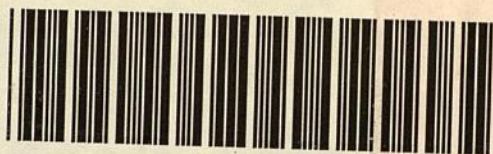
Nils
Collett
Vogt

Et bis
i dikte

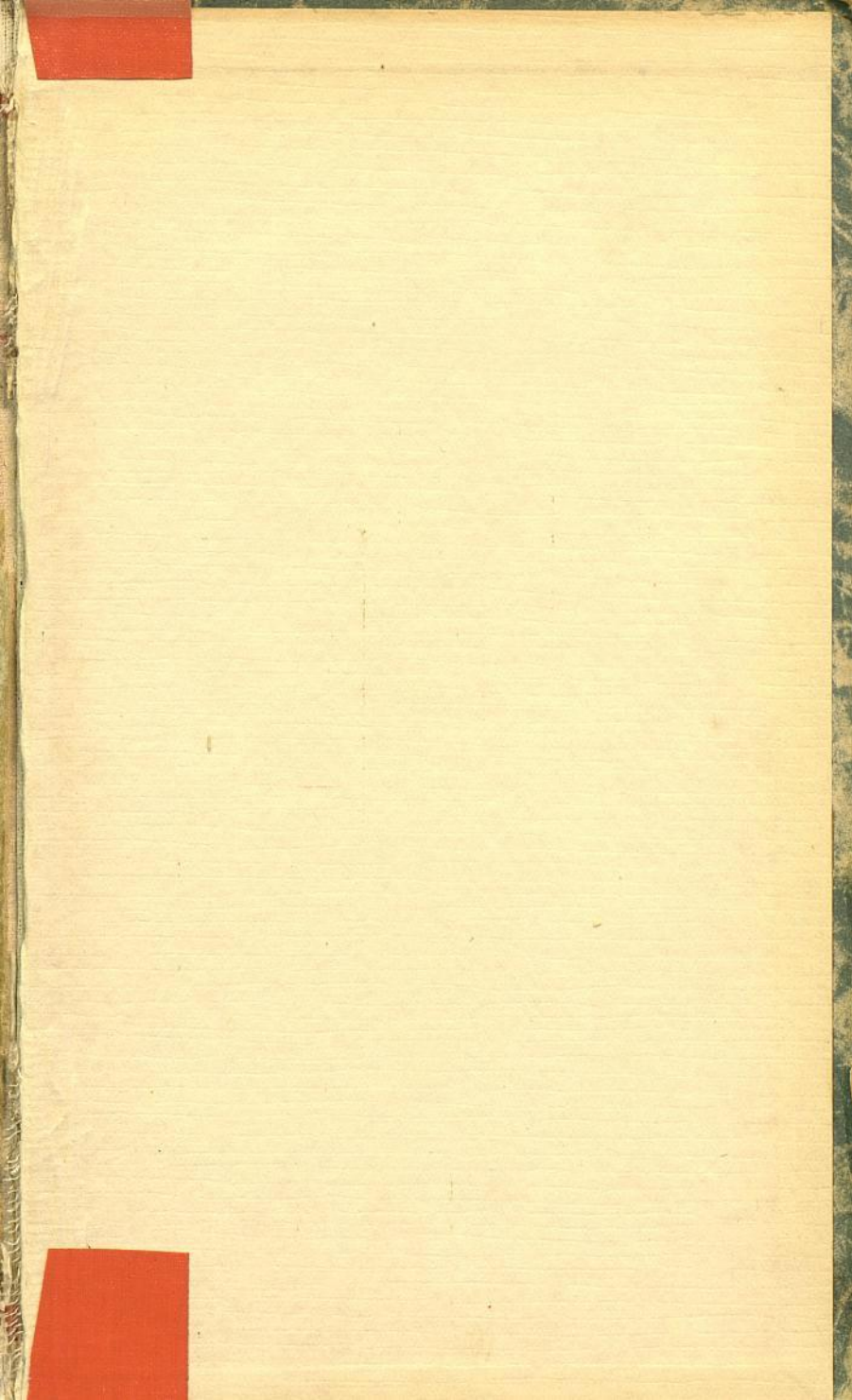
M

Depotbiblioteket

95sd 35 255

10.11